

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ: Η ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ –ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ.**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ :

**ΖΑΝΝΙΚΟΥ ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ
ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ**

**ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ : ΜΠΙΤΣΑΝΗ ΕΥΓΕΝΙΑ
ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ.**

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2006

ΑΦΙΕΡΩΣΗ:

Αφιερώνουμε την πτυχιακή μας εργασία στους γονείς μας
Ζαννίκο Ιωάννη και Σταυρούλα και Ζαχαριά Ευθύμιο και
Χρυσούλα ως ανταπόδοση για όσα μας προσέφεραν στα
χρόνια φοίτησης μας .

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστούμε θερμά την επιβλέπουσα καθηγήτρια μας
κ.Ευγενία Μπιτσάνη για την βοήθεια που μας προσέφερε
στην συλλογή πληροφοριών για την εκπόνηση της
πτυχιακής μας εργασίας.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Κ.Ε.Κ. : Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης

Ο.Α.Ε.Δ. : Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού

Ν.Π.Δ.Δ. : Νομικό Πρόσωπο Δημόσιου Δικαίου

Ο.Ε.Π. : Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός

Τ.Ε.Δ.Κ. : Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων

Α.Μ.Ε.Α. : Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες ή Άτομα ΜΕ Αναπηρία

Τ.Α. : Τοπική Αυτοδιοίκηση

Ο.Ο.Σ.Α. : Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης

Ι.Κ.Α : Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Ε.Κ.Τ. : Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης

Δ.Ε.Ε.Κ.Ο. : Διεθνή Ένωση Επενδυτών Κοινωνικής Οικονομίας

Ε.Ε. : Ευρωπαϊκή Ένωση

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
Α ΜΕΡΟΣ- ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ.....	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:.....	8
ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	8
1.1 ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ. ..	8
1.2 ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ.	12
1.3 ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ.	17
1.4 ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.....	22
2.1 ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	22
2.2 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.....	28
2.3 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.....	31
2.4 Η «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ» ΚΑΙ «ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ» ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ	35
2.5 ΟΙ «ΗΘΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ»	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....	42
3.1 ΤΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ42	
3.2 ΤΟΜΕΑΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ	43
3.3 ΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ	44

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.....	47
ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	47
4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ	47
4.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ.....	48
4.3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	54
4.4 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	79
5.0 ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	83
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	86
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	88

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το θέμα το οποίο επέλεξαν οι γράφοντες της συγκεκριμένης πτυχιακής να ασχοληθούν, είναι αρκετά σημαντικό μια και αναφέρεται σε ομάδες ανθρώπων, οι οποίες λόγω κάποιου γεγονότος ή κάποιας ασθένειας αναγκάστηκαν να διαφέρουν από το υπόλοιπο κοινωνικό σύνολο. Η διαφορά αυτή εμφανής ή μη, εμποδίζει τις ομάδες αυτές να ζουν μια φυσιολογική ζωή, τις περισσότερες μάλιστα φορές η ίδια η κοινωνία τις περιθωριοποιεί αναγκάζοντας τις να ζουν αποκομμένες. Οι ομάδες αυτές οι οποίες αναφερόμαστε είναι τα άτομα με ειδικές ανάγκες αλλά και γενικότερα μειονότητες όπως οι τσιγγάνοι, οι αλλοδαποί, οι ναρκομανείς κ.λ.π, άτομα τα οποία είτε γεννήθηκαν διαφορετικά είτε κάποιο μη αναμενόμενο γεγονός τις ανάγκασε να μειονεκτούν, από το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο, άτομα τα οποία λόγω της καταγωγής τους ή λόγω της γλώσσας που μιλούν υστερούν από τους συνανθρώπους τους.

Ο προβληματισμός αυτός τον οποίο θέτουν σα βάση ανάπτυξης της συγκεκριμένης πτυχιακής εργασίας οι γράφοντες, δε πρόκειται να μελετηθεί μεμονωμένα, δηλαδή σαν ένα ανεξάρτητο και αυτόνομο γεγονός, αντίθετα θα το δούμε σε συνάρτηση με την επιχειρηματικότητα. Σκοπός είναι να αποδείξουμε ότι οι μειονότητες μπορούν να είναι αποδοτικές για τη κοινωνία, μπορούν δηλαδή να προσφέρουν είτε σα στελέχη κάποιων δημόσιων και ιδιωτικών οργανισμών είτε σαν αυτόνομοι επιχειρηματίες. Αυτό το οποίο οι γράφοντες θα δείξουν είναι ότι δεν είναι το παθολογικό ή το κοινωνικό γεγονός το οποίο, εμποδίζει ένα συνάνθρωπο μας να καταστεί ενεργό μέλος της κοινωνίας αλλά η ίδια η κοινωνία τον αποκλείει θεωρώντας τον μη ικανό, δίνοντας του ελάχιστο περιθώριο να πετύχει τους στόχους που μπορεί να έχει οριοθετήσει.

Επιλέξαμε να προσεγγίσουμε το συγκεκριμένο πεδίο από δυο οπτικές από τη μια από τη πλευρά του φαινομένου του αποκλεισμού των συγκεκριμένων ατόμων και από την άλλη από τη πλευρά της κοινωνικής οικονομίας και πως αυτή συμβάλει στην αμφίδρομη σχέση επιχειρηματικότητας και μειονοτήτων.

Η μελέτη για να είναι πιο εμπειριστατωμένη επιλέχτηκε από τους γράφοντες, να γίνει η ανάλυση μιας συγκεκριμένης περιοχής. Συγκεκριμένα επιλέχτηκε ο Νομός Κορίνθου, προκειμένου μέσα από την έρευνα στη συγκεκριμένη περιοχή να καταλήξουμε σε κάποια πιο ασφαλή συμπεράσματα σε σχέση με την εφαρμογή της επιχειρηματικότητας στο τομέα της κοινωνικής οικονομίας και γενικότερα να δούμε, πως ένας Νομός, θεωρεί τις μειονότητες κομμάτι των παραγωγικών της δυνάμεων.

Η διάρθρωση της συγκεκριμένης μελέτης συνοψίζεται στις ακόλουθες ενότητες:

A Μέρος- Θεωρητικό

Οριοθέτηση πεδίων έρευνας:

Μειονότητες και Κοινωνικός αποκλεισμός.

Επιχειρηματικότητα.

Αναπηρία και επιχειρηματικότητα.

Μειονότητες και οικονομία.

Κοινωνική επιχείρηση.

Κοινωνική οικονομία.

Παρουσίαση Πρακτικών παραδειγμάτων:

Παρουσίαση της κοινωνικής οικονομίας και επιχειρηματικότητας στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Παρουσίαση της κοινωνικής οικονομίας και της επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα-το παράδειγμα της Ηπείρου

Περιγραφή του Νομού Κορινθίας-Γενική προσέγγιση.

Β Μέρος- Πρακτικό

Εμπειρική Έρευνα:

Εισαγωγή στην Έρευνα.

Μεθοδολογία της Έρευνας.

Αποτελέσματα έρευνας

Γ Μέρος- Γενικά Συμπεράσματα

Η μελέτη θα μπορέσει να ανταποκριθεί στα ζητούμενα της, απαντώντας μέσα από πρωτογενή και δευτερογενή στοιχεία στις ενότητες τις οποίες οριοθετήσαμε παραπάνω. Ουσιαστικά το πρώτο μέρος θα απαντηθεί μέσα από τη μελέτη βιβλιογραφικών πηγών, αρθρογραφίας αλλά και του διαδικτύου, ενώ το δεύτερο και τρίτο θα απαντηθεί μέσα από τη διανομή ερωτηματολογίων και προσωπικών συνεντεύξεων στο Νομό Κορινθίας και συγκεκριμένα στα αρμόδια όργανα του¹. Η συλλογή πρωτογενών στοιχείων θα μας βοηθήσει σε συνδυασμό, με τα θεωρητικά δεδομένα της μελέτης να οδηγηθούμε σε ασφαλή τελικά συμπεράσματα. Η μεθοδολογία την οποία ακολούθησαν οι γράφοντες είναι απόρροια συγκεκριμένου ερευνητικού μοντέλου το οποίο παρουσιάζεται στο βιβλίο του Umberto Eco, Πως γίνεται μια διπλωματική (πτυχιακή) εργασία. Με βάση καθορίστηκαν από τους γράφοντες τα ακόλουθα βήματα συγγραφής της μελέτης.

¹ E. Umberto, *Πως γίνεται μια διπλωματική Εργασία*, Νήσος, Αθήνα 2001, σ.87-144

Αρχική υπόθεση της μελέτης: Ως αρχική υπόθεση της μελέτης, οριοθετείται ένα ερώτημα το οποίο όλο το υλικό πρωτογενές και δευτερογενές θα πρέπει να δίνει απαντήσεις στο συγκεκριμένο ερώτημα. Στη συγκεκριμένη μελέτη η υπόθεση που έγινε είναι η εξής: Μολονότι τομέας της κοινωνικής οικονομίας αποτελεί ένα ευρύ πεδίο εντός του οποίου μπορούν να δραστηριοποιηθούν οι κοινωνικά ευπαθείς ομάδες, εν τούτοις στη χώρα μας δεν έχει αναπτυχθεί ιδιαίτερα, από την άλλη μεριά οι κοινωνικά ευπαθείς ομάδες μπορούν να αναπτύξουν επιχειρηματικότητα μέσα στο πλαίσιο της κοινωνικής οικονομίας προκειμένου να εξασφαλίσουν την αυτοδύναμη επιβίωσή τους και να ενσωματωθούν στις τοπικές κοινωνίες;

Εύρεση Δευτερογενών Επιστημονικών πηγών: Οι γράφοντες έκαναν επισταμένη έρευνα σε βιβλιοθήκες σχετικές με τη κοινωνική πρόνοια, και την κοινωνική πολιτική όπως έχει εξελιχθεί σήμερα, εστίασαν τη προσοχή τους κυρίως σε έλληνες συγγραφείς ενώ η όποια ξένη πηγή χρησιμοποιήθηκε αναφέρεται κυρίως σε άρθρα και σχετικές έρευνες στο εσωτερικό και εξωτερικό.

Εύρεση υλικού από πρωτογενείς πηγές: Οι γράφοντες έκαναν επισταμένες επαφές, με τη Νομαρχία της Κορίνθου, το Δήμο αλλά και τους κοινωνικούς φορείς της περιοχής, συγκεντρώνοντας πρωτογενές υλικό το οποίο χρησιμοποίησαν και στο δεύτερο και στο τρίτο μέρος της μελέτης-ιδιαίτερα στο τρίτο. Η όλη διαδικασία απλοποιήθηκε από τη κατάρτιση ερευνητικού εργαλείου (ερωτηματολόγιο), το οποίο διανεμήθηκε σε στελέχη των προαναφερόμενων φορέων.

Θέματα που δε μελετήθηκαν: Θέματα τα οποία δε μελετήθηκαν αναφέρονται στη γενικότερη υπόσταση, των όρων αναπηρία, μειονότητα, ευπαθείς ομάδες. Η μελέτη ήταν περιορισμένη, προκειμένου να μη χαθεί ο αρχικός στόχος, δηλαδή η ανάγκη σύνδεσης των παραπάνω όρων με τη κοινωνική οικονομία, την επιχειρηματικότητα και την αμφίδρομη σχέση τους.

Σχόλια επί της βιβλιογραφίας: Σχετικά με το θέμα υπάρχει πλούσιο υλικό, το οποίο αναλώνεται περισσότερο σε περιγραφές και λιγότερο σε κρίσεις.

Σύνδεση βιβλιογραφίας με την υπόθεση: Σε γενικές γραμμές το δευτερογενές μας υλικό επιβεβαίωσε την αρχική μας υπόθεση, βοηθώντας μας να δώσουμε τις κατάλληλες απαντήσεις.

Δυσκολίες στην Έρευνα-Περιορισμοί: Οι δυσκολίες που συνάντησαν οι γράφοντες, προέρχονταν από τη μια στην άγνοια των δημοσίων υπηρεσιών και την αδυναμία να απαντήσουν σε πολλά από τα ερωτήματα της έρευνας και από την άλλη στην έλλειψη πολλών στατιστικών και λοιπών στοιχείων που θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην εξαγωγή ασφαλέστερων συμπερασμάτων.

Συμπεράσματα: Συνδυασμός των στοιχείων των δευτερογενών και πρωτογενών πηγών για τη καλύτερη εξαγωγή τελικών συμπερασμάτων.

A ΜΕΡΟΣ- ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:

ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

1.1 ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ.

Είναι χιλιάδες οι συμπολίτες μας μετανάστες, πρόσφυγες, μειονότητες αλλά και Έλληνες, άτομα με αναπηρία, για τους οποίους η κοινωνική μέριμνα δεν επαρκεί, δυστυχώς δεν αποτελούν προτεραιότητα, αντίθετα το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο τα αντιμετωπίζει ως φθηνά και ανασφάλιστα εργατικά χέρια ή ως αναγκαία υποκείμενα άσκησης φιλανθρωπίας. Το αποτέλεσμα για τις συγκεκριμένες τάξεις ανθρώπων είναι προδιαγεγραμμένο, όταν οι αφετηρίες είναι άνισες².

Ορίζοντας το κοινωνικό αποκλεισμό μπορούμε να πούμε ότι είναι η παρεμπόδιση απορρόφησης κοινωνικών και δημόσιων αγαθών, όπως π.χ. αυτά της εκπαίδευσης, του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης, της συμμετοχής στο πολιτικό γίνεσθαι κ.λ.π., των οποίων η έλλειψη οδηγεί συνήθως και στην οικονομική ανέχεια. Ο όρος "κοινωνικός αποκλεισμός" χαρακτηρίζει δηλαδή τόσο μία κατάσταση όσο και μία διαδικασία. Και ως κατάσταση όσο και ως διαδικασία αποτελεί στη σημερινή εποχή κοινωνικό σκάνδαλο³. Είναι δεδομένο ότι αυτοί που δε μετέχουν αποφασιστικά στα κέντρα λήψης αποφάσεων υπολείπονται και στην απορρόφηση των δημόσιων

² Μπάμπουρας Π, 'Κοινωνικός Αποκλεισμός', Παιδαγωγικό Ίδρυμα, Αθήνα 2005,σ.34

³ Τσιάκαλος Γ, 'Συμμετοχή στα Κοινωνικά Αγαθά', Παιδαγωγικό Ίδρυμα, Αθήνα 2004,σ.67

και κοινωνικών αγαθών. Όταν λοιπόν οι οικονομικοί και άλλοι μετανάστες αλλά και τα άτομα με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κινούνται στα όρια της νομιμότητας, αποτελεί δεδομένο αποτέλεσμα η τοποθέτησή τους στα χαμηλότερα οικονομικά ή στα αποκλεισμένα κοινωνικά στρώματα.

Ο κοινωνικός αποκλεισμός εκφράζεται κυρίως ως⁴:

-Οικονομικός αποκλεισμός

-Ηλικιακός αποκλεισμός

-Μειονοτικός αποκλεισμός

-Γεωγραφικός αποκλεισμός

-Πολιτικός αποκλεισμός

Ο οικονομικός αποκλεισμός:

Τα 20 εκατομμύρια (τουλάχιστον) των ανέργων, τα 50 εκατομμύρια (τουλάχιστον) των φτωχών συνιστούν τα βασικά αριθμητικά στοιχεία του οικονομικού αποκλεισμού. Η τραγικότητα, όμως, της κατάστασης αποκαλύπτεται από την απλούστερη ανάλυση των πολιτιστικών δεδομένων. Ο οικονομικός αποκλεισμός πλήττει συγκεκριμένες κοινωνικές κατηγορίες, αποκτώντας έτσι μια δυναμική, μια προοπτική με πολυεπίπεδες επιπτώσεις σε ολόκληρο το φάσμα της κοινωνικής, πολιτικής και πολιτιστικής ζωής. Ο οικονομικός αποκλεισμός πλήττει κυρίως τη νέα γενιά, τις ανύπανδρες και ανήλικες μητέρες, τις μειονότητες και την τρίτη ηλικία⁵.

Τα στοιχεία του οικονομικού αποκλεισμού είναι τα ακόλουθα:

Με μειονοτικό αποκλεισμό (αποκλεισμό μειονοτήτων από το σύστημα παιδείας, από το πολιτικό σύστημα με όσες συνέπειες

⁴ Eon-Line, *Η κατάργηση του Κοινωνικού Κράτους*, Κ. Τεγόπουλος Εκδόσεις Α.Ε, Αθήνα 1996, σ.77

⁵ Eurostat - Social Europe Commission of the European Communities DGV 1/94. 1989

αυτό συνεπάγεται στην οικονομικό-κοινωνική εξέλιξη των μειονοτήτων και των μεταναστών).

Με ηλικιακό αποκλεισμό (αποκλεισμό τουλάχιστον του 1/3 της ευρωπαϊκής νεολαίας από την οικονομική ζωή για μια αξιοπρεπή και ισότιμη συμμετοχή στην κοινωνική ζωή).

Με γεωγραφικό αποκλεισμό (με γκετοποίηση των ευρωπαϊκών μεγαλουπόλεων σε ζώνες φτωχών, εθνοθρησκευτικών και εθνοφυλετικών, εθνοπολιτιστικών θυλάκων, συνθέτει ένα κλίμα βαθύτατης κοινωνικής κρίσης.

Επίσης ο συνδυασμός της εντεινόμενης κρίσης στο θεσμό της οικογένειας με τη μόνιμη ανεργία, την κρίση του δημόσιου σχολείου δημιουργούν μια εφιαλτική κατάσταση στο χώρο της νεολαίας, μια κατάσταση φθοράς και απαξίωσης του ανθρώπινου και του κοινωνικού κεφαλαίου. Η φθορά αυτή πέραν του κοινωνικού και πολιτιστικού κόστους έχει και ένα τεράστιο οικονομικό κόστος. Πρόκειται για απαξίωση που δεν αντιμετωπίζεται με αναπροσαρμογές κονδυλίων σε έναν ετήσιο προϋπολογισμό.

Ως κόστος του κοινωνικού αποκλεισμού μπορούμε να θεωρήσουμε⁶ :

- ✓ Το κόστος της αστικής βίας
- ✓ Το κόστος της ρατσιστικής βίας
- ✓ Το κόστος της παιδικής εγκληματικότητας
- ✓ Το κόστος από τη χρήση ναρκωτικών
- ✓ Το κόστος των βανδαλισμών
- ✓ Το κόστος κλοπών και διαρρήξεων

⁶ Στο ίδιο, σ.34

- ✓ Τη ζημιά του εμπορίου από το εμπόριο των αντικειμένων που έχουν κλαπεί.
- ✓ Το κόστος αυτό μπορεί να ποσοτικοποιηθεί και να υπολογισθεί σε:
 - ✓ Κόστος αυξανόμενης αστυνόμευσης
 - ✓ Κόστος δημοσίας αστυνόμευσης
 - ✓ Κόστος ηλεκτρονικής αστυνόμευσης
 - ✓ Αυξανόμενο κόστος λειτουργίας δικαστηρίων
 - ✓ Αυξανόμενο κόστος φυλακών
 - ✓ Αυξανόμενο κόστος συντήρησης δημοσίων χώρων, σχολείων, σταθμών συγκοινωνίας, φυλακών κ.λ.π.
 - ✓ Αυξανόμενη νοσοκομειακή περίθαλψη οφειλόμενη σε ατυχήματα και βία.

Με δεδομένη την αύξηση των θανάτων και ατυχημάτων σχετιζομένων με ναρκωτικά, την αύξηση των αιτήσεων για θεραπεία, την αύξηση των αριθμών των για πρώτη φορά χρηστών, την αύξηση της χρήσης στις φυλακές, τις μικρότερες ηλικίες που δοκιμάζουν ναρκωτικά, είμαστε υποχρεωμένοι να αναγνωρίσουμε ότι το πρόβλημα βρίσκεται σε έξαρση και κατά συνέπεια η οικονομική επιβάρυνση της κοινωνίας και της οικονομίας θα είναι ανάλογη. Το κόστος του οικονομικού αποκλεισμού, άμεσο, έμμεσο και συνολικό, ως κόστος απαξίωσης ανθρώπινου και κοινωνικού κεφαλαίου είναι πολλαπλάσιο από το κόστος μιας στρατηγικής κοινωνικής συνοχής και μιας αναπτυξιακής πολιτικής χωρίς κοινωνικό αποκλεισμό.

1.2 ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ.

Η έννοια της επιχειρηματικότητας έχει τις ρίζες της στις επιστήμες της οικονομικής θεωρίας και της κοινωνιολογίας. Η ιδέα της επιχειρηματικότητας ξεκίνησε από κάποιον Ιρλανδό οικονομολόγο που ζούσε στη Γαλλία, τον Ρίτσαρντ Κάντιλον το 1974. Εκείνη την εποχή όρισε τον επιχειρηματία ως «ένα άτομο με την προνοητικότητα και την αυτοπεποίθηση να λειτουργήσει σε συνθήκες όπου τα κόστη ήταν πιθανόν γνωστά αλλά τα οφέλη, όχι»⁷

Στη σύγχρονη εκδοχή της συνδυάζει στοιχεία από την οικονομία, την ψυχολογία, την κοινωνιολογία, τη διοίκηση και την βιομηχανική γεωγραφία. Στην επιχειρηματικότητα χρειάζεται να μελετηθεί ο εντοπισμός, η αξιοποίηση και η δημιουργία ευκαιριών, το προφίλ των ανθρώπων που αναλαμβάνουν μια επιχειρηματική δραστηριότητα, όπως και η σημασία του οικονομικού και κοινωνικού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο λειτουργούν οι επιχειρήσεις.

Λέγοντας επιχειρηματικό πνεύμα εννοούμε τη διάθεση και τις ικανότητες να αξιοποιήσει κανείς τις γνώσεις και τις δεξιότητες που διαθέτει, σύμφωνα με τις εκάστοτε ανάγκες της αγοράς, ώστε να αποφέρουν οικονομικό όφελος.

Ως επιχειρηματικότητα θα μπορούσαμε να ορίσουμε⁸: «το σύνολο των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων, την εισαγωγή νέων προϊόντων και τεχνολογιών και την αναζήτηση επιχειρηματικών ευκαιριών. Με τον όρο «επιχειρηματικότητα» εννοούμε ακόμα τη δεξιότητα

⁷ Frey, K., Η «Μέθοδος Project». Αφοι Κυριακίδη, Αθήνα 2002, σ.26

⁸ Τζέπογλου, Στ. κ.ά., *Δελτίο Επικοινωνίας*, τεύχος 3. Αθήνα: Τομέας Σ.Ε.Π.: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Αθήνα, 1999, σ.98

της οργάνωσης, του σχεδιασμού και της υλοποίησης μιας ιδέας, προκειμένου να προσφερθεί στην αγορά ένα προϊόν ή μια υπηρεσία με τρόπο έξυπνο, πρωτότυπο, ανταγωνιστικό και αποτελεσματικό»⁹

Έτσι λοιπόν μπορούμε να πούμε ότι η «Επιχειρηματικότητα» προέρχεται από το ρήμα επιχειρώ που σημαίνει ενεργώ με συγκεκριμένο στόχο. Ο στόχος είναι η δημιουργία και διάθεση μελλοντικών προϊόντων και υπηρεσιών χωρίς να υπάρχει βεβαιότητα για το τελικό αποτέλεσμα της προσπάθειας. Επιτυγχάνεται με την κινητοποίηση όλων των απαραίτητων διαθέσιμων πόρων. Επιχειρηματικότητα είναι η προσεκτική ανάλυση (πώς, από ποιον και με τι επιπτώσεις) της διαδικασίας ανακάλυψης ευκαιριών, της αξιολόγησης και αξιοποίησης τους.

Η εισαγωγή “μαθημάτων” επιχειρηματικότητας στην εκπαίδευση έχει ιδιαίτερα σημαντική επίδραση και αποτελεί την απαρχή της εμφύτευσης της έννοιας και στην συνέχεια της κουλτούρας της επιχειρηματικότητας στο σύνολο της τοπικής κοινωνίας. Μέσα από την εκπαίδευση των νέων σε θέματα επιχειρηματικότητας επιτυγχάνεται: α) η δημιουργία καλύτερου επιχειρηματικού κλίματος, που χαρακτηρίζει ολόκληρη την κοινωνία και β) η δημιουργία νέων επιχειρήσεων η διοίκηση των οποίων βασίζεται σε επιστημονική γνώση και όχι μόνο στο ένστικτο και την οικογενειακή παράδοση. Οι επιπτώσεις στην απασχόληση δεν είναι δυνατόν να υπολογιστούν ποσοτικά. Ποιοτικά, όμως, μπορεί κανείς να τις χαρακτηρίσει ως πάρα πολύ θετικές για τους εξής λόγους¹⁰:

Αναπτύσσει και καλλιεργεί:

⁹ Στο ίδιο,σ.98

¹⁰ Frey, K., Η «Μέθοδος Project». Αφοι Κυριακίδη, Αθήνα 2002,σ.29

- ✓ Την αναλυτική ικανότητα αναγνώρισης και αξιολόγησης επιχειρηματικών και καινοτομικών ευκαιριών
- ✓ Την κατανόηση των οικονομικών και πολλαπλών τεχνολογικών εξελίξεων και των επιπτώσεών τους
- ✓ Την ανάπτυξη της επιχειρηματικής αντίληψης και νοοτροπίας
- ✓ Την απόκτηση βασικών γνώσεων επί των αρχών της επιχειρηματικότητας και τις λειτουργίας των επιχειρήσεων
- ✓ Την ανάπτυξη δημιουργικής σκέψης για νέα προϊόντα και υπηρεσίες
- ✓ Την όξυνση του κριτικού πνεύματος και την ανάπτυξη επαγγελματικής ευελιξίας
- ✓ Ενθαρρύνει τους πολίτες να στραφούν προς τη δημιουργική αυτοαπασχόληση με τη δημιουργία ατομικής επιχείρησης.
- ✓ Αυξάνει την απασχολησιμότητα και προσαρμοστικότητα.

Ο σχεδιασμός, η οργάνωση, η ανάπτυξη και η θεμελίωση μιας επιχειρηματικής δραστηριότητας αποτελεί αντικείμενο ενδιαφέροντος και μελέτης επιστημόνων, κυρίως από τον χώρο του μανάτζμεντ. Οι κυριότερες περιοχές που εξετάζονται είναι όσες σχετίζονται με την ανάπτυξη μιας επιχείρησης, όπως:

- ✓ Το προφίλ του επιχειρηματία: γεννιέται ή γίνεται;
- ✓ Ποια είναι τα χαρακτηριστικά ενός επιχειρηματία και τι είναι αυτό που καθορίζει την ύπαρξη επιχειρηματικής φύσης σε ένα άτομο;

- ✓ Ποια είναι τα κίνητρα που δραστηριοποιούν τον επιχειρηματία;
- ✓ Η διαδικασία δημιουργίας της νέας επιχείρησης
- ✓ Αναζήτηση και εκμετάλλευση (νέων) ευκαιριών
- ✓ Αξιολόγηση ευκαιριών
- ✓ Διαχείριση καινοτομίας
- ✓ Σχεδιασμός της νέας επιχείρησης
- ✓ Αναζήτηση κεφαλιών και πόρων
- ✓ Στρατηγικές επιβίωσης κι ανάπτυξης της νέας επιχείρησης
- ✓ Το επιχειρησιακό περιβάλλον, το οποίο περιλαμβάνει:
 - ✓ Ευκαιρίες
 - ✓ Κινδύνους
 - ✓ Οργανωτικά δίκτυα
 - ✓ Τις ισχύουσες εθνικές πολιτικές
 - ✓ Την εξεύρεση πόρων
 - ✓ Την επίδραση πολιτισμικών στοιχείων στην επιχειρηματική πρωτοβουλία
- ✓ Η ανάπτυξη της επιχείρησης
- ✓ Εμπόδια που μπορεί να αντιμετωπίσει κατά τη διαδικασία ανάπτυξης
- ✓ Στρατηγικές ανάπτυξης
- ✓ Εύρεση των απαιτούμενων κεφαλαίων
- ✓ Τα πιθανά οφέλη μιας επιχείρησης

- ✓ Χρηματο-οικονομικά
- ✓ Κοινωνικό-πολιτισμικά
- ✓ Οφέλη από την ανάπτυξη καινοτομιών

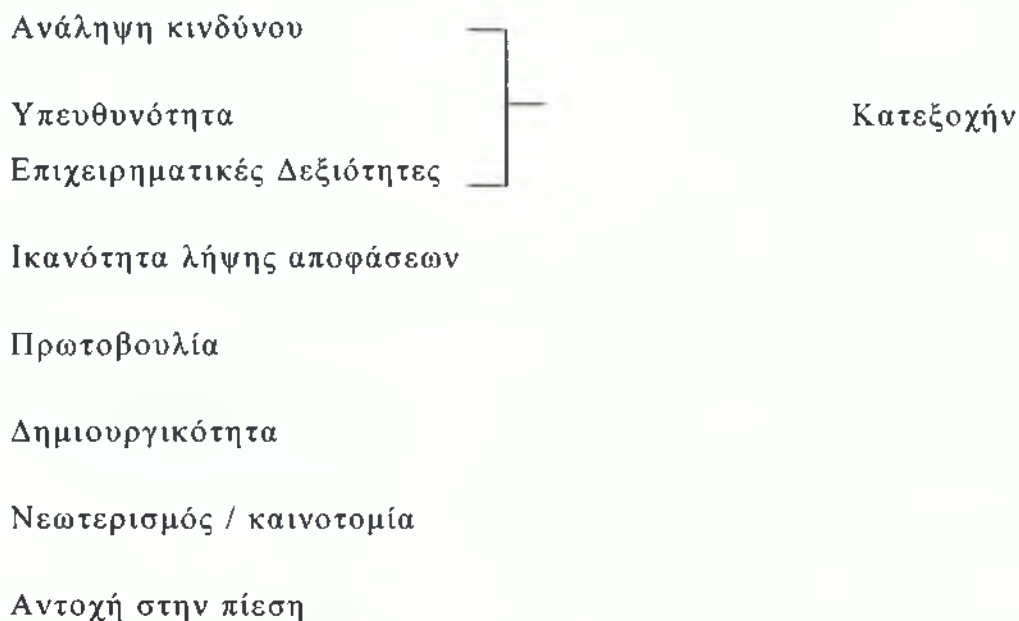
Οι δεξιότητες της επιχειρηματικότητας

Η σύγχρονη επιχείρηση δεν έχει πια ανάγκη την υψηλή εξειδίκευση. Περισσότερο απαραίτητο είναι ένας πυρήνας δεξιοτήτων¹¹ που αναφέρεται περισσότερο στις εσωτερικές ποιοτικές ιδιότητες που θέλει να συνοδεύουν την οποιαδήποτε εξειδίκευση και είναι: η αυτοπεποίθηση, η αντιληπτική ικανότητα που επιτρέπει αστραπιαία σύνδεση της θεωρίας με την εφαρμογή, η δημιουργική πρωτοβουλία, η ικανότητα συνεργασίας μέσα σε ομάδες, η ικανότητα αυτομάθησης και η νοητική ευρύτητα και ευελιξία. Όλες αυτές οι ικανότητες, που υπάρχουν εν δυνάμει σε κάθε νέο, χρειάζεται να αναδειχθούν και να καλλιεργηθούν από κατάλληλα διαμορφωμένα εκπαιδευτικά πακέτα μαζί με την εξειδίκευση που απαιτεί το κάθε επάγγελμα.

Από τα παραπάνω γίνεται φανερό ότι η δημιουργία μιας επιχείρησης είναι πάνω από όλα η ατομική πράξη ενός ανθρώπου που αναλαμβάνει ένα επιχειρηματικό ρίσκο. Οι νέοι, μελλοντικοί ελεύθεροι επαγγελματίες που έχουν μια καλή επιχειρηματική ιδέα, πολύ συχνά είναι απροετοίμαστοι και είτε παραιτούνται από την ιδέα, είτε ξεκινούν χωρίς σωστή προετοιμασία και καθοδήγηση, με αποτέλεσμα να θέτουν σε κίνδυνο την οικονομική τους δραστηριότητα.

¹¹ Κεφαλονιάς Α. *Επιχειρηματικότητα και Ηγεσία*, ΚΕΤΑ, Ιόνια Νησιά, 2000 σ.1-25

Ειδικοί εκτιμούν πως η επιτυχία ή αποτυχία της επιχειρηματικής δραστηριότητας, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τα στοιχεία της προσωπικότητας του ατόμου. Οι κατεξοχήν δεξιότητες που συνδέονται με την ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος, είναι οι ακόλουθες¹²:

1.3 ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ.

Οι άνθρωποι με σοβαρές αναπηρίες δεν είναι ανίκανοι για να αναπτύξουν επιχειρηματικές δράσεις. Τα άτομα με ειδικές ανάγκες, έχουν την ικανότητα και τη δυνατότητα να παρουσιάζουν τα στοιχεία που παρουσιάσαμε στην παραπάνω ενότητα. Συγκεκριμένα κάθε επιχειρηματική κίνηση βασίζεται κυρίως σε πνευματικά χαρακτηριστικά όπως η οξυδέρκεια, η προνοητικότητα, η αμεσότητα, η καινοτομικότητα κ.λ.π, όλα αυτά τα στοιχεία μπορεί να χαρακτηρίζουν ένα άτομο με ειδικές ανάγκες εξίσου το ίδιο με ένα σωματικά φυσιολογικό άτομο. Το περιβάλλον ωστόσο δεν αντιλαμβάνεται αυτή την ικανότητα που μπορεί να δείχνει ένα άτομο με ειδικές ανάγκες, οπότε και δεν το

¹² Στο ίδιο, σ.1-25

βοηθά να τη καλλιεργήσει. Αθελα του τις περισσότερες φορές αναπτύσσει απροσπέλαστα εμπόδια. Το βασικό πρόβλημα εντοπίζεται στην έλλειψη προσπελασιμότητας.

Όταν το άτομο με ειδικές ανάγκες δεν έχει εύκολη πρόσβαση σε πελάτες και προμηθευτές και ουσιαστικά δε μπορούν να προσφέρουν στην αγορά, αυτά που προσφέρει ένα φυσιολογικό άτομο, τότε είναι φυσικό επόμενο να αδυνατούν να αναπτύξουν επιχειρηματικές δράσεις. Όλες οι δημόσιες υπηρεσίες ειδικά στη χώρα μας παρουσιάζονται ανέτοιμες να υποδεχτούν ένα άτομο με ειδικές ανάγκες, αυτό αναγκάζει τα τελευταία να αναθέτουν δουλειές απλές για τους φυσιολογικούς σωματικά πολίτες, σε τρίτους (όπως λογιστές, δικηγόρους κ.λ.π), η αδυναμία αυτή αποθαρρύνει τα άτομα με αναπηρίες ν' αναπτύξουν την όποια επιχειρηματική δράση¹³.

Το πρόβλημα ουσιαστικά δεν είναι η αναπηρία αλλά η ίδια η επιχειρηματικότητα, δηλαδή η έλλειψη παροχών στα άτομα με ειδικές ανάγκες οι οποίες θα τα βοηθούσαν ανεξάρτητα από την αδυναμία τους να αναπτύξουν επιχειρησιακές δράσεις. Η αδυναμία αυτή αναφέρεται στα ακόλουθα:

1. Η ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας απαιτεί από τον επιχειρηματία πολλές ώρες κοπιαστικής εργασίας. Στη περίπτωση του ατόμου με ειδικές ανάγκες, η κοπιαστική εργασία επιβαρύνει τη κατάσταση του. Αν τώρα το άτομο αυτό επιβαρυνθεί επιπροσθέτως με πρόσθετη κατάποση λόγω της δυσκολίας προσέγγισης διαφόρων οργανισμών, όπως είναι ταμεία, δημόσιες υπηρεσίες κ.λ.π τότε αυτό μπορεί να λειτουργήσει ανασταλτικά στην όποια πρόθεση ανάπτυξης επιχειρηματικής δράσης.

¹³ Περιοδικό ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΤΩΡΑ, Επιχειρηματικότητα, Τεύχος 36,σ.7

2. Έλλειψη τεχνικής υποδομής: Τα άτομα με ειδικές ανάγκες αναγκάζονται να προβούν σε επενδύσεις μεγάλου κόστους, προκειμένου να δημιουργήσουν ένα περιβάλλον εργασίας το οποίο να τους βοηθά στην ανάπτυξη της δράσης τους. Συγκεκριμένα θα πρέπει όλα τα μηχανήματα, τα οποία αγοράζουν να είναι τροποποιημένα σε τέτοιο βαθμό ώστε να είναι εύχρηστα. Αυτό το στοιχείο μπορεί να θεωρηθεί αποθαρρυντικό και στη περίπτωση πρόσληψης ενός ατόμου με ειδικές ανάγκες από μια μικρή ή μεγάλη επιχείρηση.
3. Περιορισμένη πληροφόρηση: Η έλλειψη προνοητικότητας σε μεγάλες συνεστίασης, για την υποδοχή ατόμων με ειδικές ανάγκες, στερεί στα τελευταία τη δυνατότητα παρακολούθησης χρήσιμων σεμιναρίων σχετικών με το αντικείμενο ενασχόλησης τους.
4. Υψηλό κόστος παραγωγής: Οι επιχειρήσεις οι οποίες διευθύνονται από άτομα με ειδικές ανάγκες, έχουν μεγαλύτερο κόστος παραγωγής. Οι λόγοι αναφέρονται στην αδυναμία των ιδιοκτητών να καλύψουν κάποιες δουλειές που για ένα σωματικά υγιές άτομο είναι αρκετά απλές. Δουλειές όπως η πληρωμή της εφορίας, του ΙΚΑ θα πρέπει να δοθούν σε εξωτερικούς συνεργάτες. Από την άλλη η επένδυση σε ειδικά μηχανήματα όπως για παράδειγμα ειδικά αναπηρικά καροτσάκια, δε καλύπτονται από κανένα ασφαλιστικό ταμείο. Όλα τα παραπάνω αυξάνουν το κόστος παραγωγής, μειώνοντας τη δυναμική της επιχειρηματικής δράσης του ατόμου με ειδικές ανάγκες.
5. Οι περισσότερες σύγχρονες επιχειρηματικές δράσεις, στηρίζουν την εκκίνηση τους σε εξωτερικούς δανεισμούς ειδικά από τράπεζες. Στη περίπτωση των αναπήρων αυτό δεν ισχύει. Οι τράπεζες δεν μπορούν να εμπιστευτούν τις επιχειρηματικές δράσεις των συγκεκριμένων ατόμων, κυρίως λόγω της κατάστασης τους. Αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχει εξωτερική βοήθεια, τουλάχιστον για το ξεκίνημα.

6. Περιοσμένες επιχειρηματικές δράσεις: Τα άτομα με ειδικές ανάγκες, μπορούν να αναλώσουν τις επιχειρηματικές τους δράσεις μόνο σε συγκεκριμένους κλάδους.

Με βάση τα παραπάνω καταλήγουμε ότι το πρόβλημα δεν είναι η επιχειρηματικότητα των ανθρώπων με αναπηρίες. Το πρόβλημα εστιάζεται κυρίως στην άρση των εμποδίων τα οποία αναπτύσσονται από το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο. Είναι αναγκαίες οι διάφορες αυτοματοποιήσεις, οι οποίες θα βοηθήσουν τα άτομα αυτά να έχουν ισότιμες επιχειρηματικές δράσεις με το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο.

Όσο η εμπιστοσύνη που δείχνει η κοινωνία στις ικανότητες των ανθρώπων με αναπηρίες είναι αμβλυμένη ή ανύπαρκτη τότε οι στόχοι είναι χαμηλοί ή ανύπαρκτοι για τους τελευταίους. Όσο πιο χαμηλοί είναι οι στόχοι τόσο περισσότερο οι συνθήκες αναπαραγωγής των ανθρώπων με αναπηρίες θα είναι διάτρητες και το τελικό αποτέλεσμα θα χαρακτηρίζεται από κακή ποιότητα.

1.4 ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Η κοινωνία σήμερα θα έχει ουσιαστική υπόσταση μόνο εάν λειτουργεί ταυτόχρονα ως οικονομική και κοινωνική Ένωση. Η κοινωνική οικονομία της αγοράς συνδέει τους μηχανισμούς προσφοράς και ζήτησης της αγοράς με την υποχρέωση σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Οι αξίες του ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου (επίδοση και κοινωνική δικαιοσύνη, ανταγωνισμός και αλληλεγγύη, ατομική ευθύνη και κοινωνική ασφάλιση) εξακολουθούν να ισχύουν υπό τη νέα πραγματικότητα που διαμορφώνουν οι παγκόσμιες αγορές και οι ταχείες βιομηχανικές μεταβολές.

Ο σχεδιασμός των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης καλείται να ανταποκριθεί στην πρόκληση του επιτυχούς συνδυασμού των νέων ισχυρών δυνάμεων της αγοράς με τον ανθρωπισμό – της επιχειρηματικότητας την κοινωνική ευθύνη. Το κράτος θα πρέπει να φρονεί ότι είναι δυνατός και επιβεβλημένος ο επιτυχής συνδυασμός της επιχειρηματικότητας και του οικονομικού δυναμισμού με την κοινωνική ευθύνη.

Την κύρια ευθύνη για την κοινωνική ασφάλιση έχουν τα κράτη μέλη. Σύμφωνα με αυτό το κράτος θα πρέπει να αναλάβει τις πτυχές εκείνες του προβλήματος τις οποίες δεν μπορούν να χειριστούν μόνο τους τα κράτη μέλη. Σε διεθνές επίπεδο, τα κράτη θα πρέπει να προωθούν ενεργά την ενίσχυση των κοινωνικών προτύπων. Επιβάλλεται η σταδιακή θέσπιση διεθνώς δεσμευτικών κανόνων περί ανταγωνισμού και κωδίκων συμπεριφοράς στους τομείς των κοινωνικών προτύπων, καθώς και των συναφών με τα ανθρώπινα δικαιώματα προτύπων

Οι σύγχρονοι Ευρωπαίοι ζουν περισσότερα χρόνια και χαίρουν καλύτερης υγείας σε σχέση με το παρελθόν. Η ποιότητα ζωής στην Ευρώπη έχει βελτιωθεί σημαντικά. Ωστόσο, η δημογραφική κατάσταση δημιουργεί νέες προκλήσεις καθώς ο ενεργός πληθυσμός μειώνεται, ενώ ταυτόχρονα αυξάνεται ο αριθμός των συνταξιούχων. Η κατάσταση αυτή πρέπει να αντιμετωπιστεί με κατάλληλο οικονομικό και δημοσιονομικό σχεδιασμό.

Ένα άλλο σημαντικό και αρκετά οικείο θέμα είναι η αντιμετώπιση των φτωχών και περιθωριοποιημένων ατόμων. Σε γενικές γραμμές, η κοινωνία μπορεί να χαρακτηριστεί ευημερούσα. Ωστόσο, η κοινωνική διάκριση μεταξύ πλούσιων και φτωχών πρέπει να εκλείψει. Τα άτομα οφείλουν να είναι υπεύθυνα για τον εαυτό τους και ότι πρέπει να εργάζονται για να ζήσουν εάν είναι σε θέση να το πράξουν. Η άρρηκτη σχέση

μεταξύ οικονομικής και κοινωνικής τάξης αποδεικνύεται περίτρανα στην προσπάθεια προσέλκυσης όσο το δυνατό περισσότερων ατόμων στην αγορά εργασίας.

Το κοινωνικό κράτος σήμερα δεν προσπαθεί να «χρησιμοποιήσει τις διάφορες μειονότητες όπου και αυτές να αναφέρονται για την εύρυθμη λειτουργία της κοινωνίας αλλά και την ανάπτυξη της οικονομίας. Αντίθετα προσπαθεί απλά να περιθωριοποιήσει αυτούς που θεωρεί μη ικανούς ή που θεωρεί ότι δε χρειάζεται, με αποτέλεσμα να αναπτύσσονται μη υγιείς καταστάσεις, οι οποίες είναι αρνητικές για το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1 ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στην Ελλάδα οι δραστηριότητες του τομέα της κοινωνικής οικονομίας δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένες. Δεν υπάρχει άλλωστε το κατάλληλο πλαίσιο με το οποίο να στηρίζονται θεσμικά, διοικητικά και χρηματοδοτικά οι πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται στον τομέα αυτό.

Σημειώνεται ότι ακόμη και στις μέρες μας οι μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα πρωτοβουλίες εντάσσονται στα φιλανθρωπικά πλαίσια. Γι' αυτό και ο τομέας αυτός δεν εμφανίζεται σε καμία από τις επίσημες στατιστικές ως διακριτή κατηγορία.

Στη χώρα μας οι κοινωνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται είναι οι εξής:

- ❖ συνεταιρισμοί γυναικών (αγροτουριστικοί ή αστικοί).
- ❖ αγροτικοί συνεταιρισμοί
- ❖ αστικοί συνεταιρισμοί, που συμμετέχουν ειδικές κοινωνικές ομάδες πληθυσμού που είναι άνεργοι και αντιμετωπίζουν προβλήματα αποκλεισμού, όπως είναι τα άτομα με ειδικές ανάγκες.
- ❖ κοινωνικοί συνεταιρισμοί περιορισμένης ευθύνης για άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα.
- ❖ Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης με τα οποία προωθείται η απασχόληση σε βιώσιμες και παραγωγικές δραστηριότητες.
- ❖ Τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και οι ειδικά πιστοποιημένοι φορείς που αναπτύσσουν δραστηριότητες για άτομα με ειδικές ανάγκες όπως, νοητική υστέρηση, αυτισμό κ.α. Αυτά τα ΝΠΔΔ μπορούν να λειτουργήσουν ως προστατευμένα παραγωγικά εργαστήρια.
- ❖ οι Κοινωνικές επιχειρήσεις οι οποίες δημιουργήθηκαν στα πλαίσια του προγράμματος EQUAL (2001 – 2005). Οι σημαντικότερες από αυτές τις επιχειρήσεις είναι:
 - ✓ Πολιτιστικοί – Μορφολογικοί Σύλλογοι.
 - ✓ Περιβαλλοντικές – Οικολογικές Οργανώσεις
 - ✓ Εθελοντικές Οργανώσεις.

Τα χαρακτηριστικά των οργανισμών και των επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας είναι:

- Οι συλλογικές επιχειρηματικές δραστηριότητες (ιδρύονται από ομάδα ατόμων ή και φορέων).

- Η δημοκρατική διαδικασία λήψης αποφάσεων (1 άτομο 1 ψήφος).
- Η κάλυψη οικονομικών και κοινωνικών σκοπών ταυτόχρονα. Η επιδίωξη κοινωνικών σκοπών μπορεί για παράδειγμα να σημαίνει ότι ιδρύονται σε γεωγραφικές περιοχές που έχουν ιδιαίτερες ανάγκες, όπως υψηλή ανεργία ή χαμηλό επίπεδο ποιότητας ζωής των κατοίκων τους και έρχονται να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας ή να παρέχουν κοινωνικές υπηρεσίες.
- Η ένταξη στην αγορά εργασίας ατόμων που ανήκουν σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες. Με αυτό τον τρόπο μπορεί να εφαρμόζουν καινοτόμες μορφές οργάνωσης της εργασίας, π.χ. για να μπορούν να εργαστούν άτομα με αναπηρίες.
- Όταν είναι κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τα κέρδη δε στοχεύουν στην αύξηση του πλούτου των μελών της επιχείρησης, αλλά στην χρηματοδότηση νέων δράσεων - στην επανεπένδυση. Με αυτό τον τρόπο καλύπτεται ο βασικός οικονομικός σκοπός τους είναι η εξασφάλιση βασικού εισοδήματος για τα μέλη τους και τους εργαζόμενούς τους.
- Παράλληλα παρέχουν νέες υπηρεσίες ή παράγουν νέα προϊόντα.
- Ενισχύονται με ειδικά χρηματοδοτικά εργαλεία καθώς και με ειδικό θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας.
- Υποστηρίζονται με διάφορους τρόπους από τοπικούς φορείς καθώς και από εθελοντές¹⁴

¹⁴ Κοινοτική Πρωτοβουλία EQUAL - Τι είναι Κοινωνική Οικονομία, στο <http://www.anher.gr/>, 26.10.06

Σκοπός αυτής της παρέμβασης είναι η τοπική ανάπτυξη η οποία επιτυγχάνεται μέσω της βελτίωσης και αύξησης της απασχόλησης, σε περιοχές ή τομείς που παρουσιάζουν ιδιαίτερα κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα, καθώς και για ειδικές πληθυσμιακές ομάδες, σε τοπική κλίμακα, που αντιμετωπίζουν προβλήματα κοινωνικού αποκλεισμού. Η βελτίωση και η αύξηση της απασχόλησης επιτυγχάνεται μέσω της δημιουργίας συνθηκών που θα επιτρέψουν την αύξηση της απασχολησιμότητας, την κοινωνική ένταξη, την προώθηση ίσων ευκαιριών για όλους και την ενσωμάτωση ειδικών πληθυσμιακών ομάδων στην αγορά εργασίας. Η ενσωμάτωση των ειδικών πληθυσμιακών μονάδων γίνεται με την αναβάθμιση του εργατικού δυναμικού περιοχών με ιδιαίτερα οικονομικά και κοινωνικά μειονεκτήματα (π.χ. υψηλή ανεργία υψηλό ποσοστό μεταναστών, οικονομικών προσφύγων, τσιγγάνων, παλιννοστούντων), αλλά και των τομέων που εμφανίζουν ιδιαίτερα προβλήματα απασχόλησης (π.χ. συρρίκνωση παραδοσιακών κλάδων, αποβιομηχάνιση, προβλήματα αναδιάρθρωσης). Παράλληλα, προάγεται η απασχόληση των ειδικών πληθυσμιακών ομάδων που είναι οι μετανάστες, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι χρήστες (και πρώην χρήστες) οι τοξικές ουσίες, αποφυλακισμένοι, οι παλιννοστούντες, οι οποίες αντιμετωπίζουν κοινωνικό αποκλεισμό. Το είδος της παρέμβαση εξαρτάται από τις ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής / τομέα / ομάδας στόχου και εφαρμόζονται σε τοπική κλίμακα¹⁵.

Όπως προαναφέρθηκε στην Ελλάδα οι διαστάσεις και τα χαρακτηριστικά των πρωτοβουλιών που αναπτύσσονται στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας είναι περιορισμένα. Γι' αυτό ακόμη και στις μέρες μας δεν υπάρχει κάποιο πλαίσιο για την αντιμετώπιση των σοβαρών προβλημάτων της ανεργίας, της

¹⁵ ΜΕΤΡΟ 6.3. «ΤΟΠΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ» ΤΟΥ ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2000 – 2006, στο <http://www.anher.gr/>, 26.10.06

περιθωριοποίησης, του κοινωνικού αποκλεισμού και των διακρίσεων.

Επισημαίνεται ότι είναι αποσπασματικές και άτυπες οι προσπάθειες που γίνονται για την ανάπτυξη παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που στοχεύουν στην επαγγελματική ένταξη ατόμων που ανήκουν σε διάφορες ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού. Η παρατυπία των κοινωνικών επιχειρήσεων (αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρίες, ενώσεις κλπ) έγκειται στην ανυπαρξία σαφούς κανονιστικού πλαισίου για την οργάνωση και λειτουργία των. Γι' αυτό και πολλές τέτοιες προσπάθειες ακυρώνονται στην πράξη ή δεν ενεργοποιούνται ή/και σε παραίτηση.

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν νομοθετικά και χρηματοοικονομικά προβλήματα¹⁶.

Τα κυριότερα νομοθετικά προβλήματα είναι τα εξής:

1. Δεν υπάρχει κατάλληλο νομοθετικό πλαίσιο στον τρίτο τομέα για τις κοινωνικές επιχειρήσεις. Η ανυπαρξία κατάλληλου νομοθετικού πλαισίου τροχοπεδεί την οργάνωση και την ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας καθώς και των νέων μορφών κοινωνικής επιχειρηματικότητας όπως είναι η «Κοινωνική Επιχείρηση», ο «κοινωνικός συνεταιρισμός» κλπ.

Ενώ τα κυριότερα χρηματοδοτικά προβλήματα είναι τα εξής:

¹⁶ <http://www.equal-greece.gr/groupsdetailbasic.asp?Ergonum=24>, 26.10.06

2. Δεν υπάρχει κατάλληλο νομοθετικό και χρηματοδοτικό πλαίσιο για τις κοινωνικές επιχειρήσεις για εναλλακτικές πιστώσεις. Στα περισσότερα κράτη μέλη της ΕΕ οι κοινωνικές επιχειρήσεις αποκτούν υπόσταση όταν συνοδεύονται από φιλόδοξα προγράμματα οικονομικής ενίσχυσης ή χρηματοδότησης. Αυτή η δυσκολία ανεύρεσης χρηματοδοτικών πόρων είναι ένα από τα σημαντικότερα πρόβλημα για τις επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας γιατί τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα τις αντιμετωπίζουν ότι είναι επισφαλείς επιχειρήσεις και δυσχεραίνεται η συμμετοχή τους στα προσφερόμενα χρηματοδοτικά προϊόντα

Τα λοιπά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις είναι τα εξής

3. Δεν υπάρχει εξειδικευμένο προσωπικό το οποίο να είναι κατάλληλα καταρτισμένο για να υποστηρίζει τις κοινωνικές επιχειρήσεις. Τα εξειδικευμένα αυτά στελέχη πρέπει να έχουν και την αντίστοιχη πιστοποίηση. Με την εκπαίδευση αναπτύσσεται ταχύτερα η κοινωνική οικονομία, γιατί με αυτό τον τρόπο γίνονται περισσότερο κατανοητές οι ιδιαιτερότητες των χαρακτηριστικών και η διάδοση των εννοιών και των πρακτικών εφαρμογών.
4. τέλος, δεν είναι εύκολη η πρόσβαση στις κοινωνικές επιχειρήσεις των ατόμων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες εισόδου στην αγορά εργασίας. Σημειώνεται, ότι από τα βασικά χαρακτηριστικά της κοινωνικής οικονομίας είναι η διευκόλυνση και η δημιουργία ευνοϊκών ρυθμίσεων πρόσβασης στην αγορά εργασίας για όλους τους εργαζόμενους. Η μη εύκολη πρόσβαση αυτών των κοινωνικών ομάδων οφείλεται στην έλλειψη κουλτούρας, ευαισθητοποίησης και συνειδητοποίησης ακόμη και από επαγγελματίες του χώρου.

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι οι κοινωνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα δεν είναι βιώσιμες, και παράλληλα δεν απασχολούν άτομα που αντιμετωπίζουν αποκλεισμό. Αυτό το αρνητικό κλίμα οφείλεται στην απογοήτευση των δρώντων στον τομέα (επιχειρηματιών, απασχολούμενων, εθελοντών), στη μείωση της κοινωνικά προστιθέμενης αξίας από τις επιχειρήσεις, τους οργανισμούς από τις εθελοντικές δραστηριότητες του 3ου τομέα στο οποίο παράγουν.

2.2 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα έκαναν την εμφάνισή τους οι πρώτες οργανώσεις κοινωνικής οικονομίας στις αναπτυγμένες οικονομικά χώρες. Οι οργανώσεις αυτές είχαν τη μορφή συνεταιριστικών επιχειρήσεων, αλληλοβοηθητικών φορέων, μη κερδοσκοπικών ενώσεων και συλλογικών επιχειρήσεων και λειτουργούσαν υπό το νομικό πλαίσιο του συνεταιρισμού ή της αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρίας.

Στην Ευρώπη με την παρατεταμένη κρίση του Κράτους Πρόνοιας, την αύξηση των ποσοστών της ανεργίας και της φτώχειας εντάθηκε ο κοινωνικός αποκλεισμός και μειώθηκαν τα ποσοστά επιχειρηματικότητας. Για την καταπολέμηση αυτών των προβλημάτων και το σχεδιασμό αποτελεσματικών πολιτικών έκαναν την εμφάνισή τους νέες μορφές κοινωνικών επιχειρήσεων. Οι επιχειρήσεις αυτές συνέδραμαν στη δημιουργία μιας νέας μορφής κοινωνικής οικονομίας, την «οικονομία της

αλληλεγγύης» η οποία προσανατολίζεται στις ανάγκες της τοπικής ανάπτυξης, στην επανενσωμάτωση μακροχρόνια ανέργων και στην καταπολέμηση του αποκλεισμού.

Άλλωστε σύμφωνα με την κοινωνική οικονομία, το κοινό αγαθό διαφοροποιείται από τα μεμονωμένα αγαθά. Το κοινωνικό αγαθό διαφυλάσσεται μόνο από τη συλλογική δράση τέτοιων ιδιωτικών οργανώσεων όπως τα συμβούλια ανάπτυξης γειτονιάς, οι εμπορικές ενώσεις και από δημόσιες οργανώσεις, που είναι είτε τοπικές, είτε το κράτος, είτε οι αντιπροσωπεΐες ομοσπονδιακής κυβέρνησης. Κάθε μεμονωμένο μέλος της κοινωνίας συμβάλει στο κοινό αγαθό, καθήκον που απορρέει από την αρχή της συμμετοχικής δικαιοσύνης (contributive justice). Στα πλαίσια της συμμετοχικής δικαιοσύνης ένα πρόσωπο λαμβάνει τα οφέλη από την κοινότητα και η υποχρέωσή του προς αυτήν είναι να τη διατηρήσει και να την υποστηρίξει. Κατά τους Νεοκλασικούς οικονομολόγους η συμμετοχική δικαιοσύνη προκύπτει από το αόρατο χέρι (invisible hand) της οικονομίας. Κατά τους κοινωνικούς οικονομολόγους η συμμετοχική δικαιοσύνη προκύπτει όταν αυτό το ορατό χέρι κινείται από συνειδητά ανθρώπινα όντα¹⁷.

Οι επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας ή αλληλεγγύης, εισήλθαν σε νέους τομείς όπως σε υπηρεσίες γειτνίασης, αναδόμησης προβληματικών συνοικιών, βοήθειας ηλικιωμένων ατόμων και των ατόμων με ειδικές ανάγκες, επαγγελματικής ενσωμάτωσης ατόμων χαμηλού μορφωτικού επιπέδου καθώς και στο εμπόριο, την ηθική και αλληλέγγυα χρηματοδότηση, την περιβαντολλογική διαχείριση αποβλήτων κα. *Η κοινωνική οικονομία απέβλεπε περισσότερο στην πραγματοποίηση των*

¹⁷ O'Boyle Edward J., 1999, *The nature of social economics, A personal commentary*, International Journal of Social Economics 26,1/2/3, σελ.51-62

στόχων της κοινωνικής πολιτικής ή της πολιτικής της απασχόλησης¹⁸. Από την έκθεση της η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή φαίνεται ότι ρόλος της κοινωνικής οικονομίας, εφόσον επωφελείται των κρατικών επιχορηγήσεων, είναι η δημιουργία της προσδοκίας μιας ανώτερης δυνατότητας από εκείνης του Κράτους όσον αφορά στην παροχή υπηρεσιών γενικού οφέλους με πιο αποτελεσματικό τρόπο. Ωστόσο, δεν έχει πραγματοποιηθεί ακόμη κάποια ποσοτική αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και τούτο διότι ο τομέας της κοινωνικής οικονομίας δέχεται πολλαπλές εντάσεις και πιέσεις, τόσο εσωτερικές όσο και εξωτερικές. « Πλέον οι κοινωνικές επιχειρήσεις βρίσκονται σε μια συνεχή αναζήτηση της αναγνώρισης της προσφοράς τους από το Κράτος και από την κοινωνία στο σύνολό της ενώ κινδυνεύουν να περιθωριοποιηθούν, και να αποδυναμωθούν τόσο από τη δημόσια όσο και από την ιδιωτική οικονομία.¹⁹».

Σημειώνεται ότι δεν υφίσταται κοινά αποδεκτός ορισμός της Κοινωνικής Οικονομίας., αλλά περιγράφεται με όρους “θεσμικής – νομικής” προσέγγισης της κοινωνικής οικονομίας, η οποία συχνά συνδυάζεται και με την λεγόμενη “κανονιστική” ή “ηθικολογική” προσέγγιση».

¹⁸ Rosanvallon, 2006, la société est ensevelie sous un épais vernis d'idéologies, sous la nouvelle critique sociale au festival d'idées MC 2,σ.15

¹⁹ Regit, F., 2005, Guide Economie Sociale et Solidaire, comprendre le économie social et solidaire,σ.10

2.3 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Η κοινωνική οικονομία βάση της θεσμικής προσέγγισης, είναι οι Συνεταιρισμοί, οι Ασφαλιστικές επιχειρήσεις καθώς και ο κλάδος της κοινωνικό – ιατρικής δραστηριότητας, και τέλος οι διάφορες ενώσεις οικονομικής δραστηριότητας οι οποίες παράγουν αγαθά ή / και προσφέρουν υπηρεσίες στον πολιτιστικό, κοινωνικό και αθλητικό τομέα, αλλά επίσης και στον τομέα της εκπαίδευσης, της συνεργασίας, της ανάπτυξης κα. Κατ' ουσίαν, η κοινωνική οικονομία διορθώνει, συμπληρώνει και να στηρίζει, το υφιστάμενο οικονομικό μοντέλο.

Ενώ βάση της «κανονιστικής ή ηθικής» προσέγγισης, η *κοινωνική οικονομία περιλαμβάνει εκείνες οι οικονομικές δραστηριότητες των επιχειρήσεων, (που έχουν τη μορφή συνεταιρισμών, ενώσεων και συντεχνιών), όπου το στοιχείο της ηθικής υποδηλώνεται μέσω των παρακάτω αρχών και κανόνων λειτουργίας τους²⁰»* Στόχος της κοινωνικής οικονομίας είναι η με αυτόνομη διαχείριση παροχή υπηρεσιών στα μέλη τους ή στην κοινότητα και όχι η αποκόμιση κέρδους (επανεπενδύόμενο άλλωστε στην επιχείρηση). Η λήψη των αποφάσεων γίνεται με δημοκρατικές και συμμετοχικές διαδικασίες και με αυτό τον τρόπο δίδεται προτεραιότητα στο άτομο και την εργασία.

Από το 1994, η «βιώσιμη ανάπτυξη» ήταν από τις επιδιώξεις της Λευκής Βίβλου για την «Ανάπτυξη, Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση», από όπου προκύπτει η αναγκαιότητα διερεύνησης του ρόλου που μπορεί να διαδραματίσει η κοινωνική οικονομία στην προώθηση της βελτίωσης της ποιότητας ζωής των πολιτών.

²⁰ Jacques Defourny et Patrick Develtere, *Jalons pour une Clarification des Debats sur l'Economie Sociale*, στο <http://www.globenet.org>, 26.10.06

Σημειώνεται ότι η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας είναι ένας από τους τέσσερις πυλώνες της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση όπως αναφέρεται στις αποφάσεις της Συνόδου Κορυφής του Λουξεμβούργου για την Απασχόληση. Ειδικότερα, στο πλαίσιο αυτού του πυλώνα γίνεται ρητή αναφορά για την αναγκαιότητα να αναλάβουν τα κράτη μέλη συγκεκριμένη δράση για την προώθηση της απασχόλησης στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας σε τοπικό επίπεδο²¹. Επιπλέον, από εδώ και στο εξής, αρχίζοντας από τη θέσπιση των νέων κανονισμών των Διαρθρωτικών Ταμείων και ιδιαίτερα του Ε.Κ.Τ., του νέου Προγράμματος Πλαισίου για την Έρευνα κ.α., συμπεριλαμβάνεται πλέον ο τομέας της κοινωνικής οικονομίας ως επιμέρους στρατηγικός στόχος για την απασχόληση

Τονίζεται ότι η συνεισφορά δεν θα πρέπει να περιορίζεται στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης αλλά και στην ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής. Πιο συγκεκριμένα, οι επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας δημιουργούν πόρους συνδράμοντας με αυτό τον τρόπο στην συνοχή της κοινωνίας. Η κοινωνική συνοχή επιτυγχάνεται μέσω καινοτόμων μορφών αλληλεγγύης, αναδιανομής και παρέμβασης σε τομείς όπου κρίνονται ελλείψεις από τις κρατικές αρχές. Με τις επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας βρίσκονται τρόποι οροθέτησης των τρόπων διακυβέρνησης, οι οποίοι εναρμονίζονται με τις σύγχρονες αντιλήψεις κοινωνικής οργάνωσης, με τη δημοκρατική λειτουργία, την συνεργασία ανάμεσα στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα καθώς και ανάπτυξη οικονομικών και κοινωνικών κριτηρίων αξιολόγησης των αποτελεσμάτων τους²².

²¹ Για το 1998 βλ. Κατευθυντήρια Γραμμή 10 (Ε.Σ. 1998) και για το 1999 βλέπε Κατευθυντήρια Γραμμή 12 (Ε.Σ. 1999)

²² Συμπεράσματα της Προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 22 και 23 Μαρτίου 2005, Βρυξέλλες, doc 7619/05 CONCL 1., σελ.3-4

Σήμερα, το 8% των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων ανήκουν στην κοινωνική οικονομία. Στις επιχειρήσεις αυτές απασχολούνται περίπου εννέα εκατομμύρια εργαζόμενοι και καλύπτεται το 7,9% της μισθωτής απασχόλησης.

Σημειώνεται ότι σε χώρες όπως το Βέλγιο η κοινωνική οικονομία πραγματοποιείται με ένα σύστημα συγχρηματοδότησης από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση. Στη Σουηδία προσφέρεται χρηματοδοτική στήριξη σε κέντρα που παρέχουν πληροφορίες και συμβουλές για την ενθάρρυνση της ίδρυσης συνεταιριστικών επιχειρήσεων και την προώθηση της επιχειρηματικότητας. Η κοινωνική οικονομία είναι μέσο κάλυψης των αναγκών για κοινωνικές υπηρεσίες όταν αυτές δεν καλύπτονται από την οικονομία της αγοράς ²³

Η αναγκαιότητα της «κοινωνικής οικονομίας» επισημάνθηκε στη Διάσκεψη υπουργών Κοινωνικής Πολιτικής των κρατών μελών του ΟΟΣΑ τον Ιούνιο του 1998. Στη Διάσκεψη αυτή τονίστηκε ότι το κράτος θα πρέπει να ρυθμίζει το κοινωνικό περιβάλλον και να μην χορηγεί απλά κοινωνικές παροχές.

Ο ρόλος ο οποίος καλείται να διαδραματίσει η κοινωνική οικονομία στην Ευρώπη διαδραματίζεται στα πλαίσια των στόχων της στρατηγικής της Λισσαβόνας και είναι υποστηρικτικός και συμπληρωματικός του κοινοτικού κεκτημένου. Με αυτό τον τρόπο επιδιώκεται η εδραίωση της κοινωνικής συνοχής για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας. Στο πρόγραμμα LEED του ΟΟΣΑ τονίζεται η διάδραση

²³ Ανακοίνωση από την Επιτροπή προς το Συμβούλιο «Κοινή Έκθεση για την κοινωνική ένταξη» η οποία συνοψίζει τα αποτελέσματα της εξέτασης των εθνικών σχεδίων δράσης για την κοινωνική ένταξη (2003 – 2005), Βρυξέλλες, 12 Δεκεμβρίου 2003 COM (2003) 773 FINAL SEC (2003) 1425.

κοινωνικής οικονομίας και τοπικής ανάπτυξης ώστε να παραχθούν οικονομίες ανταγωνιστικές²⁴.

²⁴ www.oecd.org/cfe/leed, 26.10.06

2.4 Η «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ» ΚΑΙ «ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ» ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Κατά τη δεκαετία του 1990 μόνο η Ιταλία είχε θεσμοθετήσει ειδική νομοθεσία για τις κοινωνικές επιχειρήσεις²⁵. Στα μέσα του 1990 το Βέλγιο συνέταξε σχετικό νόμο και αργότερα ακολούθησαν η Γαλλία, Πορτογαλία, Φινλανδία και Λιθουανία. Στη Γερμανία θεσπίστηκε νόμος για τις επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούσαν άτομα με βαριές αναπηρίες, ενώ σταδιακά και σε πολλές άλλες χώρες αναπτύχθηκε διάλογος ως προς τη δυνατότητα θέσπισης αντίστοιχων νόμων όπως στις Ηνωμένο Βασίλειο.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο δραστηριοποιούνται πολλές κοινωνικές επιχειρήσεις. Οι επιχειρήσεις αυτές ασχολούνται με τον τομέα παραγωγής βιολογικών προϊόντων, προστασίας του περιβάλλοντος, παροχής προσωπικών υπηρεσιών. Στόχος αυτών των επιχειρήσεων είναι η καταπολέμηση της ανεργίας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Είναι παράλληλα έντονο το ενδιαφέρον για τα κέντρα επιχειρηματικότητας της Κοινότητας (community businesses) τα οποία αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες για την προσφορά κοινωνικών υπηρεσιών και απασχόλησης. Σημειώνεται ότι η εταιρεία Axis Europe plc τιμήθηκε με το βραβείο “small company of the year” έχει κοινοτικές δραστηριότητες σε όλες τις πτυχές της επιχείρησής του²⁶

²⁵Unknown, September- 2nd -8th 2006, *Getting more popolari, Italy wins tentative applause for a banking merger*, The Economist, σ.62

²⁶http://www.bitc.org.uk/small_businesses/index.html. 26.10.06

Στην **Ολλανδία** υπάρχουν συνοικιακές αναπτυξιακές επιχειρήσεις ή συμπράξεις, που σκοπεύουν στην προστασία του περιβάλλοντος και στην ποιότητα της ζωής των πολιτών.

Στη **Σουηδία** οι κοινωνικοί συνεταιρισμοί δραστηριοποιούνται στους τομείς της εκπαίδευσης ενηλίκων, της ψυχαγωγίας, του πολιτισμού, της παροχής προσωπικών υπηρεσιών κυρίως σε άτομα με ειδικές ανάγκες.

Στη **Φινλανδία** υπάρχουν εργατικοί συνεταιρισμοί με τους οποίους παρέχεται κατάρτιση και κοινωνικές υπηρεσίες. Με αυτό τον τρόπο ενισχύεται ο εθελοντισμός και ενσωματώνονται ευκολότερα στην αγορά εργασίας οι κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες.

Στην **Αυστρία** η κοινωνική οικονομία δραστηριοποιείται στην παροχή κοινωνικών υπηρεσιών και ειδικότερα στη φροντίδα των παιδιών στο σπίτι από υπεύθυνους (child-minder). Σημειώνεται ότι το 80% των μελών αυτών των ομάδων είναι κυρίως άτομα με ειδικές ομάδες.

Στην **Ιρλανδία** λειτουργούν αγροτουριστικοί συνεταιρισμοί και συνεταιρισμοί για άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα. Σε αυτούς τους συνεταιρισμούς συμμετέχουν ποικίλοι εταίροι, όπως Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, κοινωνικές επιχειρήσεις, πιστωτικές ενώσεις, τοπικοί αναπτυξιακοί οργανισμοί.

Στο **Λουξεμβούργο** λειτουργούν οργανισμοί ενσωμάτωσης που στοχεύουν στην ένταξη των γυναικών και των μακροχρόνια

ανέργων στην αγορά εργασίας. Δραστηριοποιούνται κυρίως στους τομείς του πολιτισμού, της εργασιακής ενσωμάτωσης, της γεωργίας, του περιβάλλοντος.

Στη **Γερμανία**, ως συνέπεια της κρίσης της ανεργίας, έχουν αναπτυχθεί πρωτοβουλίες εργασιακής ενσωμάτωσης και δημιουργίας θέσεων εργασίας. Στόχος τους είναι η ενεργοποίηση του κοινωνικού κεφαλαίου και η καταπολέμηση της ανεργίας προσφέροντας εκπαιδευτικά προγράμματα και ευκαιρίες για απασχόληση ορισμένου χρόνου.

Στη **Γαλλία** υπάρχουν πρωτοβουλίες με τις οποίες ενσωματώνονται εργασιακά ευάλωτες οικονομικά και κοινωνικές ομάδες με τη μορφή *τοπικών κυρίως συνδέσμων* (régies de quartier). Παράλληλα οι πρωτοβουλίες αυτές παρέχουν *προσωπικές υπηρεσίες κοινωνικού σκοπού* (σε παιδιά, ηλικιωμένους) με ιδιαίτερη δραστηριοποίηση εθελοντών (γονέων, εκπαιδευτικών)²⁷.

Στο **Βέλγιο** με το Νόμο του 1995 θεσμοθετήθηκαν επιχειρήσεις Κατάρτισης μέσω της Απασχόλησης καθώς και επιχειρήσεις Ενσωμάτωσης στην Απασχόληση. Με αυτές τις επιχειρήσεις επιδιώκεται η ενσωμάτωση ανέργων ατόμων στην αγορά εργασίας παρέχοντας συμβόλαια απασχόλησης

²⁷ <http://www.urbanisme.equipement.gouv.fr/CDU/datas/docs/ouvr3/sommaire.htm,3/9/06>

2.5 ΟΙ «ΗΘΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ»

Η πλειοψηφία των κοινωνικών επιχειρήσεων δεν έχουν άμεσα πρόσβαση στη χρηματοδότηση, γι' αυτό το λόγο ομαδοποιούνται για να προσεγγίσουν από κοινού τα τραπεζικά ιδρύματα ή εναλλακτικά στρέφονται σε νέα ιδρύματα κοινωνικής χρηματοδότησης, τα οποία συγκεντρώνουν πόρους από άτομα και φορείς για να παρέχουν δάνεια σε κοινωνικές επιχειρήσεις με ευνοϊκούς όρους.

Η πλειοψηφία αυτών των ιδρυμάτων ανήκουν στην Ευρώπη στη Διεθνή Ένωση Επενδυτών Κοινωνικής Οικονομίας (INAISE). Αυτή η Ένωση περιλαμβάνει περισσότερους από 50 οργανισμούς – μέλη σε 19 χώρες, εκ των οποίων οι τριάντα βρίσκονται στην Ευρώπη.

Τα χρηματοδοτικά ιδρύματα τα οποία συγκεντρώνουν πόρους από άτομα και φορείς και παρέχουν δάνεια σε κοινωνικές επιχειρήσεις ονομάζονται «Ηθικές Τράπεζες» ή «Εναλλακτικές Τράπεζες» ή «Τράπεζες της κοινωνικής οικονομίας». Οι κυριότερες από τις Ηθικές Τράπεζες είναι οι εξής:

- ❖ Η Triodos Bank, της Ολλανδίας που ιδρύθηκε στα 1980. Ακολούθησε το Βέλγιο το 1993, το Ηνωμένο Βασίλειο το 1995 και η Ισπανία το 2004.
- ❖ Η South Shore Bank of Chicago η οποία δραστηριοποιείται στο Chicago στις ΗΠΑ και συγκεντρώνει τις δραστηριότητές στην οικιστική ανακαίνιση της περιοχής και την ανάπτυξη μικρών

επιχειρήσεων που προσφέρουν υπηρεσίες στην τοπική αγορά.

- ❖ Στη Γαλλία ιδρύθηκε στα 1997 στο Nord Pas de Calais, η Caisse Solidaire. Η Caisse Solidaire δραστηριοποιείται στην καταπολέμηση του αποκλεισμού των νέων, των αγρότων, των μικρών επιχειρήσεων και των μη κερδοσκοπικών οργανώσεων και γι' αυτό το λόγο χρηματοδοτεί προγράμματα για την πραγματοποίηση αυτού του στόχου.
- ❖ Τέλος, στην Πάδοβα της Ιταλίας ιδρύθηκε η πρώτη καθολική ηθική τράπεζα, η οποία χρηματοδοτεί προγράμματα πολιτισμικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικής αλληλεγγύης²⁸²⁹.

Η κοινωνική οικονομία αντιμετωπίζει πρόβλημα υποκατάστασης των θέσεων απασχόλησης αφού το Κράτος στρατηγικά αποδεσμεύεται από αυτές τις λειτουργίες του.

Κατά το Giddens η κυβέρνηση ενεργώντας από κοινού με φορείς της κοινωνίας των πολιτών, προάγουν την ανανέωση και την ανάπτυξη της κοινότητας. Με αυτό τον τρόπο δημιουργείται η νέα μεικτή οικονομία. Αυτού του τύπου η οικονομία αυτή μπορεί να είναι αποτελεσματική μόνο αν εκσυγχρονιστούν σε βάθος οι ήδη υπάρχοντες θεσμοί πρόνοιας³⁰.

²⁸ «Προοπτικές απασχόλησης στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας», ό.π. 2002 και κείμενο INAISE στα πλαίσια της ημερίδας για το EQUAL Εθνικό Θεματικό Δίκτυο «Δραστηριότητες στον τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας» που οργανώθηκε στο Ζάππειο στις 20/9/2005.

²⁹ Unknown, September- 2nd -8th 2006, *Getting more popolari. Italy wins tentative applause for a banking merger*, The Economist, σ.62

³⁰ Giddens, 1994, "Beyond Left and Right — the Future of Radical Politics. Cambridge : Polity Press. ", στο http://en.wikipedia.org/wiki/Anthony_Giddens. 27.10.06

Η κοινωνική οικονομία δρα συμπληρωματικά με την δημόσια οικονομία, άλλοτε αντικαθιστά τις δημόσιες υπηρεσίες όταν αυτές παρουσιάζουν αδυναμίες και άλλοτε πάλι ενεργοποιείται σε εκείνους τους χώρους που δεν προτίθενται να καλύψουν οι ιδιωτικές επιχειρήσεις. Αυτό δίδει τη δυνατότητα να παρέχονται υπηρεσίες για τις ευάλωτες ομάδες οι οποίες δεν έχουν τα μέσα να προσφύγουν στον ιδιωτικό τομέα. Δηλαδή αυτές τις θέσεις εργασίας λειτουργούν ως ένα μέσο οικονομικής υποστήριξης.

Η κοινωνική οικονομία μπορεί να συμβάλλει στην επίλυση των κρίσεων, όπως η κρίση της απασχόλησης και του Κράτους Πρόνοιας, αλλά απαιτείται συστηματικός σχεδιασμός από κάθε χώρα ξεχωριστά. Λόγου χάρη στις ισπανόφωνες χώρες μιλάνε με τον όρο της «λαϊκή οικονομία» ή «οικονομία της εργασίας» ή και «οικονομία της αλληλεγγύης». Ο όρος που χρησιμοποιείται από τους αγγλοσάξονες είναι «οικονομία ή ανάπτυξη της κοινότητας» (community development). Στη Γαλλία και τη Φινλανδία ο όρος που χρησιμοποιείται είναι κοινωνική οικονομία. Με αυτό τον τρόπο ενδυναμώνετε η αλληλεγγύη και η συνεργασία. Γενικά ισχύει η ιδέα του «τρίτου τομέα», ο οποίος δραστηριοποιείται ανάμεσα στον παραδοσιακό και τον ιδιωτικό τομέα και θεμελιώνει την κοινωνική κατάσταση μέσω ατομικών επενδύσεων.³¹

Τα κίνητρα της οικονομικής δραστηριότητας είναι κοινωνικά και πολιτικά. Με αυτό τον τρόπο συνδέονται οι αστικοί επιχειρηματίες με τα δίκτυα αλληλεγγύης τους παραλήπτες υπηρεσιών και άλλους συμμετέχοντες. Με αυτό τον τρόπο συνδέεται η αστική και αλληλεγγύη-βασισμένη πλευρά της οικονομίας με την κοινωνική και πολιτική και παγιώνει το

³¹ LAVILLE Jean-Louis, Economie solidaire et tiers secteur, <http://www.globenet.org/transversales/generique/57/ecosolidaire.html>, 26.10.06

κοινωνικό ύφασμα, ενώ συγχρόνως διευρύνει την επιχειρηματική δραστηριότητα³².

Στα πλαίσια του νέου μοντέλου ανάπτυξης, ο ρόλος της κοινωνικής οικονομίας δεν έχει αποσαφηνιστεί. Και τούτο προκύπτει καθόσον ακόμη δεν έχουν συγκεκριμενοποιηθεί τα αίτια και η φύση της κρίσης που χαρακτηρίζει το Κράτος Πρόνοιας και κατά συνέπεια των στρατηγικών που θα του επέτρεπαν να ξεφύγει από αυτή.

Η κοινωνική οικονομία αναλαμβάνει τις κοινωνικές ευθύνες του Κράτους και διασφαλίζει τα κοινωνικά δικαιώματα των πολιτών. Με αυτό τον τρόπο συνυπάρχει το Κράτος και η Αγορά. Βέβαια, η συνύπαρξη Κράτους – Αγοράς προϋποθέτει την αναγνώριση των δυνατοτήτων της κοινωνικής οικονομίας σε όρους ενδυνάμωσης του κοινωνικού ιστού και των αστικών δεσμών.

Η κοινωνική οικονομία αφενός συνδράμει στην ουσιαστική και αποτελεσματική κοινωνική ενδυνάμωση, επιτρέποντας στην κοινωνία της αγοράς να αμβλύνει το βάρος της παγκοσμιοποίησης (ανεργία και αποκλεισμό), αφετέρου αποτελεί ένα αποτελεσματικό πρότυπο επιχειρηματικότητας. Αυτού του τύπου τα πρότυπα επιχειρηματικότητας θεμελιώνουν άλλες σχέσεις μεταξύ Οικονομίας και Κοινωνίας.

³² Laville Jean-Louis, 2003, *A New European Socioeconomic Perspective*, REVIEW OF SOCIAL ECONOMY, VOL. LXI, NO. 3, SEPTEMBER 2003, σελ.1

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1 ΤΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

Ο Νομός Κορινθίας καταλαμβάνει το βορειοανατολικό άκρο της Πελοποννήσου και ένα μικρό τμήμα της Στερεάς Ελλάδας. Συνορεύει με τους Νομούς Αττικής (βορείως), Αργολίδας (ανατολικώς), Αρκαδίας (νοτίως) και Αχαΐας (δυτικώς). Βρέχεται από τον Κορινθιακό Κόλπο βόρεια και από τον Σαρωνικό ανατολικά. Λόγω της γεωγραφικής του θέσης, ο Νομός αποτελεί ένα εξαιρετικά στρατηγικό σημείο για την χώρα μας, τούτο δε εντείνεται από το γεγονός της ύπαρξης του Ισθμού στα όριά του. Η έκτασή του υπολογίζεται στα 2.290 τετραγωνικά χιλιόμετρα και ο πληθυσμός του φθάνει τους περί τους 170.000 κατοίκους σήμερα.

Η εγγύτητα του Νομού στην Αττική όπως και η χωροθέτησή του στο συγκοινωνιακό άξονα Αθήνας - Πάτρας και Αθήνας - Τρίπολης έχει αποτελέσει ένα σημαντικό πλεονέκτημα για την ανάπτυξή του. Επιπλέον η πλεονεκτική θέση του νομού στο σημείο σύνδεσης της Πελοποννήσου με την Αττική έχει αναγάγει γεωγραφικά την Κορινθία σε ένα από τους πιο «δυναμικούς» Νομούς της Πελοποννήσου.

Η χωροταξική διάρθρωση του Νομού χαρακτηρίζεται από το ανάγλυφο του εδάφους (το 82% του νομού είναι ορεινές και ημιορεινές περιοχές), τη συμπύκνωση της οικονομικοκοινωνικής

δραστηριότητας στην πεδινή κυρίως παραλιακή ζώνη κατά μήκος του Κορινθιακού και του Σαρωνικού Κόλπου, τη γειτνίαση με την Αττική και την διέλευση σημαντικών συγκοινωνιακών αξόνων που χωροθετούν το Νομό στο ήμισυ της απόστασης μεταξύ Αθήνας - Πάτρας και Αθήνας - Τρίπολης. Οι παράγοντες αυτοί καθορίζουν σε αρκετά σημαντικό βαθμό την εξέλιξη της οικονομικής ανάπτυξης του Νομού.

3.2 ΤΟΜΕΑΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Η οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη του Νομού ακολούθησε μια δυναμική διαρκών μετασχηματισμών των «παραδοσιακών» χαρακτηριστικών της τοπικής κοινωνίας, τείνοντας αναπόφευκτα προς μια «εκσυγχρονισμένη» φυσιογνωμία της περιοχής η οποία ταυτίστηκε σε μεγάλο με το γενικότερο μοντέλο ανάπτυξης της Ελληνικής οικονομίας. Ο Νομός Κορινθίας παρουσιάζει τάσεις οικονομικής άνθησης σε όλους τους τομείς της οικονομίας. Ο αριθμός των επιχειρήσεων φτάνει τις 9760 το οποίο αποτελεί το 24,25% (από 40237) της Περιφέρειας Πελοποννήσου και το 1,23% (από 795556) της χώρας. Ο τζίρος των επιχειρήσεων αυτών ανέρχεται στα 1453,98 εκ. Ευρώ το οποίο αποτελεί το 27,96% (από 5206) της Περιφέρειας Πελοποννήσου και το 0,73% (από 200216) της χώρας.

Ο πρωτογενής τομέας είναι αρκετά ανεπτυγμένος, κυρίως στα φρούτα. Οι αρδευόμενες εκτάσεις ανέρχονται σε 290.095 στρέμματα και αποτελούν το 25% των καλλιεργούμενων. Η Κορινθία κατέχει το 2,1% των καλλιεργειών στο σύνολο της χώρας και το 19,4% στο σύνολο της Πελοποννήσου. Το εργατικό δυναμικό στον πρωτογενή τομέα φθάνει περί τα 17.000 άτομα και αποτελεί το 33,4% του συνολικού οικονομικά ενεργού πληθυσμού (ΟΕΠ) στο Νομό Κορινθίας. Το ποσοστό αυτό

βέβαια ξεπερνά κατά πολύ το μέσο όρο της χώρας (18,3%) και δείχνει την αρκετά σημαντική εξάρτηση του πληθυσμού της Κορινθίας από την γεωργία - κτηνοτροφία.

3.3 ΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Η Κορινθία αποτελεί έναν έντονα αστικοποιημένο Νομό, με μια έντονη όμως διαφοροποίηση και σημαντική ανισοκατανομή των παραγωγικών δραστηριοτήτων. Αυτά τα δύο χαρακτηριστικά οδηγούν στην περιγραφή μιας «δυναμικής οικονομίας» ή αλλιώς μιας οικονομίας «δύο ταχυτήτων» που εμπεριέχει, παρόλα αυτά, διαφορετικές προτεραιότητες που προσδιορίζονται από σημαντικά διαφοροποιημένες ανάγκες.

Η αυτονόμηση των αναγκών συγκεκριμένων περιοχών από το σύνολο του Νομού επιβάλλει την ανάγκη επιβολής διαφοροποιημένων μέτρων πολιτικής που να ανταποκρίνονται σε αυτές. Έτσι η πρόσφατα και έντονα αστικοποιημένη Κορινθιακή κοινωνία χρήζει όλο και περισσότερο οριζοντίων μέτρων παρέμβασης, δηλαδή μέτρων που αφορούν συγκεκριμένα πληθυσμιακά στρώματα με διαφοροποιημένα χαρακτηριστικά και προβλήματα που δεν συνδέονται αποκλειστικά με την παραγωγική σφαίρα.

Η Κορινθία αποτελώντας μια μικρογραφία της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας η οποία στέκεται τώρα περισσότερο από ποτέ μπροστά στο πρόβλημα της ανισόρροπης ανάπτυξης μεταξύ επιμέρους κέντρων και περιφερειών, εμφανίζοντας ραγδαία τα σημάδια της ύφεσης, βρίσκεται απέναντι σε μια σειρά από προβλήματα των οποίων η λύση συνδέεται με την επιτυχή εφαρμογή εκσυγχρονιστικών μέτρων και πρακτικών που εμφανίζονται πια αναγκαία για την αναδιοργάνωση και την ανασύνταξη τόσο των παραγωγικών δυνάμεων όσο - και ακόμα

περισσότερο - της «λογικής» και της στρατηγικής επιδίωξης μιας βιώσιμης ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο, δηλαδή μιας ανάπτυξης που θα στηρίζεται - κατά το δυνατόν - στις ενδογενείς δυνατότητες ανάπτυξης της περιοχής και δεν θα στηρίζεται σε εξωγενείς δυνάμεις για την ανάπτυξή της.

Παρά το σημαντικό επίπεδο ανάπτυξης του Νομού ως σύνολο, οι ανάγκες διαφοροποιούνται σημαντικά μεταξύ της «ταχύτερης» και της «βραδύτερης» ταχύτητας. Για παράδειγμα στην «ταχύτερη» εκ των δύο οικονομιών οι αναγκαίες παρεμβάσεις αφορούν:

την εντατικοποίηση της γεωργικής παραγωγικής διαδικασίας(μέσω της αύξησης των πάγιων επενδύσεων, της εντατικής εκμετάλλευσης των υδάτινων πόρων και του φθηνού κόστους εργασίας και παραγωγής),

την αυξημένη αξιοποίηση των φυσικών πόρων της περιοχής(μέσα από την επέκταση και εντατικοποίηση της τουριστικής δραστηριότητας, την ανάπτυξη διαφορετικών και εναλλακτικών τύπων τουρισμού, τις επενδύσεις σε κτίρια και υποδομές και την άνοδο του βιοτικού επιπέδου της περιοχής) και

την αύξηση της στήριξης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (με αιχμές του δόρατος την πρόσφατη επέκταση των υδατοκαλλιεργειών, την γρήγορη επέκταση των επιχειρήσεων χονδρικού και λιανικού εμπορίου, τη δημιουργία επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών και την αυξημένη σημασία των μεταποιητικών μονάδων αγροτικών προϊόντων).

Αντίστροφα, για την «βραδύτερη» εκ των δύο οικονομιών οι αναγκαίες παρεμβάσεις αφορούν:

την επέκταση των κοινωνικών υπηρεσιών ώστε να καλύψουν το σύνολο του Νομού (μέσα από την κατασκευή υποδομών στις ορεινές και απομακρυσμένες από τους κύριους οδικούς άξονες

περιοχές, την αποκέντρωση των διοικητικών δραστηριοτήτων και τη δημιουργία νέων δομών για τη συμμετοχή όλου του πληθυσμού του Νομού στις κοινωνικές και πολιτιστικές διεργασίες),

την στήριξη του εισοδήματος και της απασχόλησης στις καθυστερημένες οικονομικά περιοχές του Νομού με παράλληλη δημιουργία των προϋποθέσεων για την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας (μέσα από την αύξηση του εισοδήματος στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές, την εξεύρεση νέων ευκαιριών απασχόλησης στις περιοχές που έχουν έντονα τα σημάδια της πληθυσμιακής εξόδου και την ενδυνάμωση των πρωτοβουλιών που μπορούν να ληφθούν σε τοπικό καθαρά επίπεδο) και

τον εκσυγχρονισμό και την αναδιάρθρωση των υπηρεσιών του δημοσίου τομέα με στόχο την αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση των πολιτών της Κορινθίας (μέσα από την καλύτερης ποιότητας και γενικευμένη παροχή υπηρεσιών προς όλους ανεξαιρέτα τους κατοίκους, τη βελτίωση της οργάνωση και λειτουργίας των τοπικών και περιφερειακών διοικητικών υπηρεσιών και την προώθηση ριζικών μεταρρυθμίσεων στο επίπεδο του πρώτου και δεύτερου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ-ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ

Σκοπός της έρευνας είναι ν' αποδείξουμε ότι οι ευπαθείς κοινωνικά ομάδες μπορούν να είναι αποδοτικές τόσο για τον εαυτό τους ,δηλαδή σε επίπεδο αυτοσυντήρησης όσο και για τη κοινωνία, μπορούν δηλαδή να προσφέρουν είτε σα στελέχη κάποιων δημόσιων και ιδιωτικών οργανισμών είτε σαν αυτόνομοι επιχειρηματίες.

Για την εύρεση υλικού από πρωτογενείς πηγές έγιναν προσωπικές συνεντεύξεις με εκπροσώπους από τη Νομαρχία της Κορίνθου, το Δήμο αλλά και τους κοινωνικούς φορείς της περιοχής (ΤΕΔΚ, Κοινωνική Πρόνοια) όπου και συγκεντρώθηκε πρωτογενές υλικό το οποίο χρησιμοποιήθηκε ιδιαίτερα στο τρίτο μέρος της μελέτης καθώς και χρήση ερωτηματολογίου.

Σκοπός των συνεντεύξεων είναι να διαπιστωθεί κατά πόσο οι φορείς του νομού οι οποίοι θεσμικά έχουν τις αρμοδιότητες για την στήριξη των κοινωνικά ευπαθών ομάδων, αν πράγματι τους στηρίζουν, με τι μέτρα και αν περιορίζονται στην κρατική επιδοματική πολιτική και αν εντέλει τους ενθαρρύνουν να αναπτύξουν την επιχειρηματικότητα τους. Επίσης οι προφορικές συνεντεύξεις με τους θεσμικούς φορείς μας διευκόλυναν αφ ενός μεν να αποσαφηνίσουμε το πεδίο της έρευνας αφετέρου δε να βρούμε το στατιστικό δείγμα στο οποίο απευθύναμε το ερωτηματολόγιο μας.

Αυτή η διαδικασία διευκολύνθηκε με την δημιουργία - χρησιμοποίηση ερευνητικού εργαλείου, του ερωτηματολογίου, και τη διανομή του σε κοινωνικά ευπαθή άτομα τα οποία μας

έδωσαν απαντήσεις για τη δράση των ατόμων με ειδικές ανάγκες στο χώρο της επιχειρηματικότητας.

Σκοπός του ερωτηματολογίου είναι η αποτύπωση της πραγματικής κατάστασης των κοινωνικά ευπαθών ομάδων στο νομό, η διερεύνηση των δυνατοτήτων τους για ανάπτυξη επιχειρηματικότητας και ποια η σχέση αυτών των ατόμων με τα υπόλοιπα μέλη της τοπικής κοινωνίας.

4.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ

Η πτυχιακή εργασία μελετά ένα αντικείμενο κάνοντας χρήση συγκεκριμένων εργαλείων³³(ερωτηματολόγιο και συνέντευξη). Εν προκειμένω το αντικείμενο της έρευνας ήταν η διερεύνηση των δυνατοτήτων της επιχειρηματικότητας στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας στον νομό Κορινθίας. Για την διεξαγωγή της εν λόγω εργασίας έγινε πρωτογενή έρευνα με την οποία επιδιώκεται να καταδειχθεί η πρακτική πλευρά του αντικειμένου της εργασίας. Η έρευνα που χρησιμοποιήθηκε είναι ποσοτική - περιγραφική για την κατανόηση κάποιων γενικών εννοιών. Η ποσοτική έρευνα βασίζεται κυρίως στην εκτεταμένη χρήση ερωτηματολογίων. Τα συμπεράσματα είναι εμπειρικά και περιγραφικά ενώ δίνει την δυνατότητα να γίνει έρευνα σε μεγάλο δείγμα και να αναλυθούν με στατιστικά πακέτα. Η προσέγγιση που ακολουθεί μία ποσοτική έρευνα είναι γνωστή ως θετικισμός (positivism) και της ποιοτικής είναι ο εξηγητισμός (interpretivism)³⁴.

Ο βασικός περιορισμός είναι η έλλειψη προηγούμενης έρευνας στο συγκεκριμένο θέμα. Τα δευτερογενή στοιχεία δεν είναι πολλά, και υπάρχει έλλειψη Ελληνικής βιβλιογραφίας για το συγκεκριμένο θέμα της κοινωνικής οικονομίας.

³³ Eco U. (2001) “ Πως γίνεται μια διπλωματική εργασία” Αθήνα: Εκδόσεις Νήσος, σελ. 87

³⁴ Σιώμκος, Γ (2002) “Συμπεριφορά καταναλωτή & Στρατηγική μάρκετινγκ” 2^η Έκδοση,σ.45

Για τη διεξαγωγή της έρευνας συλλέχθηκαν στοιχεία:

Από την Κοινωνική Πρόνοια, και συγκεκριμένα από το τμήμα κοινωνικών παροχών αρωγής εποπτείας και ελέγχου που υπάγεται η Διεύθυνση Κοινωνικής Γραμματείας και Πληροφορικής Αλληλεγγύης Κοινωνικής Υπηρεσίας της Νομαρχίας, από το Δήμο Κορίνθου(Δημαρχείο), από τον ΟΑΕΔ και από την ΤΕΔΚ (Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων ν. Κορινθίας). Με τους εκπροσώπους αυτών των φορέων διεξήχθησαν προφορικές συνεντεύξεις κατά τη διάρκεια της εμπειρικής έρευνας (6 μήνες).

Ειδικότερα:

στο Δημαρχείο η κα. Δημητροπούλου Ευαγγελία (συντονίστρια τοπικής αυτοδιοίκησης Κορίνθου) ύστερα από συνέντευξη που μας παραχώρησε, μας πληροφόρησε για πιλοτικό πρόγραμμα που υλοποιείται στο Νομό με τίτλο: «Ανάκτηση, ανακύκλωση, Έναλλακτική διαχείριση Απορριμμάτων: Νέες δραστηριότητες της Κοινωνικής Οικονομίας για τους Τσιγγάνους», αλλά και για τα σεμινάρια κοπτικής ραπτικής που έγιναν για τους τσιγγάνους της περιοχής, όπου δίδασκε και η ίδια.

Τα αίτια της αποτυχίας των σεμιναρίων όπως μας εξήγησε η ίδια οφείλονταν στο φόβο, στην έλλειψη δομής και επαγγελματικής κατάρτισης. Δηλαδή οι αθίγγανοι αντιμετώπιζαν τα σεμινάρια με φόβο για τυχόν εκμετάλλευση προς σε αυτούς και έτσι δεν υπήρχε συμμετοχή, γι' αυτό και τα σεμινάρια δεν απέδωσαν και σαν αποτέλεσμα είχαν να μην έχουν ενδιαφέρον και επιχειρήσεις για πρόσληψη κοινωνικά ευπαθών ατόμων χρηματοδοτούμενων από το κράτος . Επίσης μας έγινε ενημέρωση για το πρόγραμμα ανακύκλωσης στο Κ.Ε.Κ. στο οποίο λαμβάνουν μέρος ελεύθεροι επαγγελματίες και επιχειρήσεις .Κατά τη διάρκεια αυτού του προγράμματος γίνεται προκατάρτιση και κατάρτισή τους. Σημειώνεται ότι μια βασική επιχειρηματική δραστηριότητα που έχουν αναπτύξει οι Τσιγγάνοι στο Νομό Κορινθίας είναι η

συλλογή παλαιών σιδερω, παλαιών αντικειμένων, μεταχειρισμένων ηλεκτρικών συσκευών με στόχο ή την επανάχρηση τους ή την μεταπώληση τους σε ειδικές μάντρες και σε εργοστάσια ανακύκλωσης. Αυτή η δραστηριότητα τους εξασφαλίζει ένα ευκαιριακό εισόδημα επιβίωσης. Καθώς όμως η αναγκαιότητα της Ανακύκλωσης έχει θεσπιστεί και σε νομοθετικό επίπεδο, ο Δήμος έχει υποβάλλει σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης των απορριμμάτων όπως επίσης και εργοστάσια υλικών συσκευασίας

Με αυτό τον τρόπο ενισχύεται η απασχόληση μιας ευπαθούς ομάδας που ήδη ασκεί άτυπα και ευκαιριακά το συγκεκριμένο επάγγελμα, με στόχο να το κάνει πιο οργανωμένα, νόμιμα και μόνιμα έχοντας προσαρμοστεί στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της κοινωνικοοικονομικής πραγματικότητας.

Το σχέδιο του πιλοτικού προγράμματος στοχεύει:

Πρώτον στην καλύτερευση των όρων Ζωής των Τσιγγάνων μέσα από την κατάκτηση ενός κοινωνικού αγαθού που είναι το δικαίωμα στην εργασία.

Η άμβλυνση του κοινωνικού χάσματος μεταξύ των Τσιγγάνων και του λοιπού κοινωνικού συνόλου που θα συμβάλει σημαντικά στην ευημερία όλων, εφόσον η φτώχεια και η περιθωριοποίηση μιας ομάδας επηρεάζει αρνητικά όλο το κοινωνικό σύνολο.

Δεύτερον στην ευαισθητοποίηση όλων των πολιτών για την προστασία του περιβάλλοντος, το σεβασμό προς τη φύση³⁵.

Το σχέδιο δίνει στους πολίτες τη δυνατότητα να συμμετέχουν έμπρακτα, συγκεντρώνοντας τα ανακυκλώσιμα υλικά και ρίχνοντας τα σε ειδικούς κάδους που τοποθετήθηκαν, ενισχύοντας έτσι και την ομάδα που εκπαιδεύεται για τη συλλογή τους.

³⁵ Ανακύκλωση και Τσιγγάνοι, Εικόνα της Περιοχής μας, Τεύχος 73^ο, Αύγουστος – Σεπτέμβριος 2005, Περιοδική Έκδοση Ν. Κορινθίας και Μεγαρίδας, σελ. σελ.3-7

Στη συνέχεια από τη Διεύθυνση Πρόνοιας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Κορινθίας ο υπεύθυνος κ. Μάνου Π., κατά τη διάρκεια της προφορικής συνέντευξης μας ενημέρωσε ότι η δομή της Κοινωνικής Πρόνοιας αποτελείται από έξι (6) οργανικές θέσεις ,από τις οποίες οι τρεις (3) είναι κενές . τα απαραίτητα προσόντα για την κάλυψη αυτών των θέσεων είναι η πανεπιστημιακή εκπαίδευση (κοινωνικοί λειτουργοί) ή τεχνολογική εκπαίδευση (κοινωνική εργασία).

Η διεύθυνση ασχολείται :

- με τά επιδόματα (υπολειμματικό μοντέλο κοινωνικής πρόνοιας) προς τις κοινωνικά ευπαθείς ομάδες.
- με έκτακτες οικονομικές ενισχύσεις προς άπορες οικογένειες
- με υιοθεσίες και αναδοχές
- με εισαγγελικές εντολές για κακοποίηση
- με παραπομπές / αιτήματα πολιτών κ.α.
- με την έκτακτη οικονομική ενίσχυση και την οικογενειακή προστασία σε αποφυλακισμένους
- με εγκαταλελειμμένα άτομα που χρήζουν φροντίδα.

Στη συνέχεια επισκεφτήκαμε την ΤΕΔΚ παίρνοντας συνέντευξη από την υπεύθυνη κ. Βουγιούκα Μαρία που μας ενημέρωσε για το πρόγραμμα IDEA.

Το πρόγραμμα αυτό απευθύνθηκε ιδιαίτερα:

- Στους ανέργους για την εξεύρεση απασχόλησης
- Στους εργαζόμενους για την βελτίωση της δουλειάς τους
- Στις επιχειρήσεις που αναζητούν τους κατάλληλους εργαζόμενους
- Στις γυναίκες για εξειδικευμένες πληροφορίες και προγράμματα
- Σε άτομα με ειδικές ανάγκες για τις ευκαιρίες και τις διευκολύνσεις που προσφέρονται
- Στους μετανάστες και τα άτομα που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας.

Σκοπός του προγράμματος ήταν, μέσω των προσωπικών ηλεκτρονικών υπολογιστών και το διαδίκτυο αλλά και μέσω των σημείων επαφής που είχαν αναπτυχθεί σε όλους τους δήμους της περιφέρειας Πελοποννήσου οι ενδιαφερόμενοι πολίτες θα μπορούσαν να έχουν συγκεκριμένες και χρηστικές πληροφορίες για την αγορά εργασίας, τα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης και προώθησης της απασχόλησης. Το πρόγραμμα αυτό δεν απέδωσε στον Νομό όπως μας πληροφόρησε η υπεύθυνη και σε συνέπεια να μην υπάρχουν μετρήσιμα αποτελέσματα.

Τέλος επισκεφτήκαμε τον ΟΑΕΔ που μας πληροφόρησε για τη διεξαγωγή των παρακάτω προγραμμάτων:

1. Πρόγραμμα Επιχορήγησης Επιχειρήσεων για την απασχόληση ανέργων
2. Πρόγραμμα Επιχορήγησης Νέων Ελευθέρων Επαγγελματιών.

Τα προγράμματα αυτά σκοπό έχουν να εντάξουν στην αγορά εργασίας τις παρακάτω ευπαθείς κοινωνικές ομάδες:

- ΑΜΕΑ
- Παλιννοστούντες, πρόσφυγες, μετανάστες
- Αποφυλακισμένοι
- Παραβατικά άτομα
- Ειδικές πολιτισμικές ομάδες(τσιγγάνοι,πομάκοι κ.λ.π.)
- Πρώην χρήστες ουσιών
- Οροθετικοί
- Ειδικές κατηγορίες γυναικών που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό.

Με την βοήθεια της υπεύθυνης κ.Γεωργακοπούλου συγκεντρώσαμε τα απαραίτητα στοιχεία, που πάνω σε αυτά στηριχτήκαμε για να βγάλουμε το δείγμα του ερωτηματολογίου μας. Μιας και ήταν τα μόνα μετρήσιμα στοιχεία που καταφέραμε να συγκεντρώσουμε από τους παραπάνω φορείς.

Για τη δημιουργία του δεύτερου ερευνητικού μας εργαλείου του ερωτηματολογίου αρχικά χρειάστηκε ο καθορισμός του δείγματος που στηρίχθηκε στα παρακάτω στοιχεία:

ΑΜΕΑ	89
ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΕΣ-ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ	128
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ	202
ΑΠΟΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΟΙ	5
ΑΘΙΓΓΑΝΟΙ-ΠΟΜΑΚΟΙ	77
ΠΡΩΗΝ ΧΡΗΣΤΕΣ ΟΥΣΙΩΝ	2
ΟΡΟΘΕΤΙΚΟΙ	-
ΝΕΑΡΑ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΑ ΑΤΟΜΑ	-
ΣΥΝΟΛΟ	503

Το συνολικό δείγμα με βάση τα παραπάνω στοιχεία είναι 503 άτομα.. Η δειγματοληψία έγινε με βάση το 10% του συνολικού δείγματος που θεωρείται σύμφωνα με τη στατιστική το αντιπροσωπευτικότερο δείγμα για μια έρευνα .

Έτσι το ερωτηματολόγιο μοιράστηκε :

- ΑΜΕΑ : $89 * 10\% = 8,9$ (9 ερωτηματολόγια)
- Παλιννοστούντες : $128 * 10\% = 12,8$ (13 ερωτηματολόγια)
- Μετανάστες : $202 * 10\% = 20,2$ (20 ερωτηματολόγια)
- Αποφυλακισμένοι : $5 * 10\% = 0,5$ (0 ερωτηματολόγια)
- Αθίγγανοι – Πομάκοι : $77 * 10\% = 7,7$ (8 ερωτηματολόγια)
- Πρώην χρήστες ουσιών : $2 * 10\% = 0,2$ (0 ερωτηματολόγια)
- Οροθετικοί : 0 ερωτηματολόγια
- Νεαρά παραβατικά άτομα : 0 ερωτηματολόγια

Το σύνολο των δοθέντων ερωτηματολογίων διαμορφώθηκε με το παραπάνω συλλογισμό σε 50 ερωτηματολόγια ($503 * 10\% = 50,3$).

Το ερωτηματολόγιο χωρίστηκε σε δυο μέρη:

1. στα χαρακτηριστικά του ερωτώμενου ,όπου αποτελούνται από ανοικτού τύπου (7) και κλειστού τύπου(6) ερωτήσεις
2. και στη σχέση του ερωτώμενου με την περιοχή και την τοπική κοινωνία ,εδώ χρησιμοποιήθηκαν μόνο κλειστού τύπου ερωτήσεις, για να περιοριστούν οι απαντήσεις προς τον ερωτώμενο για λόγους κατανόησης από τη μεριά του απαντούντα και για τη καλύτερη διεξαγωγή συμπερασμάτων ,στοχεύοντας στην ουσία.

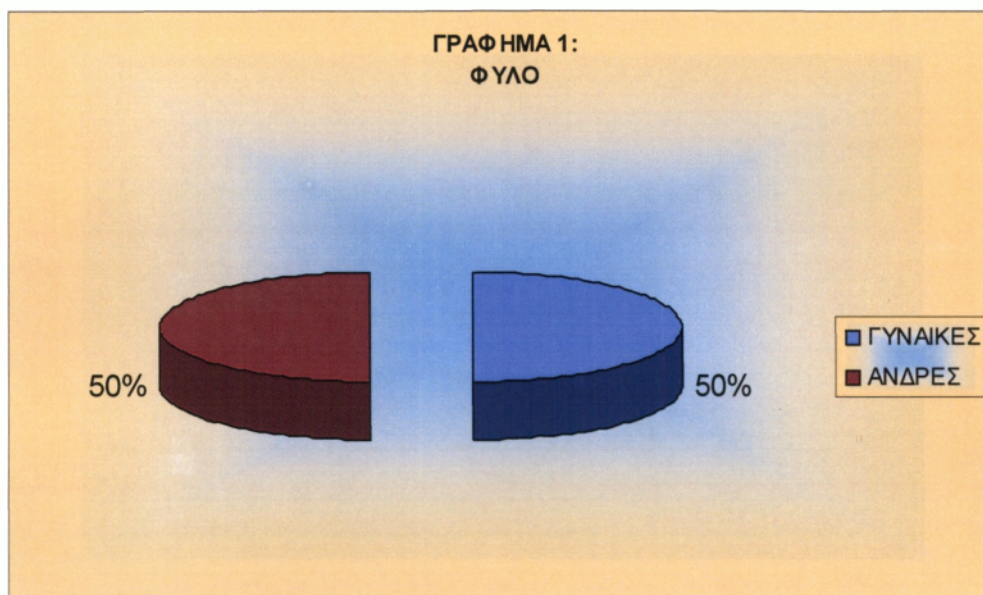
Η διανομή του ερωτηματολογίου έγινε από τους γράφοντες στο Ν. Κορίνθου.

4.4 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Παρακάτω ακολουθούν τα σχετικά διαγράμματα που δημιουργήθηκαν βάσει των απαντήσεων.

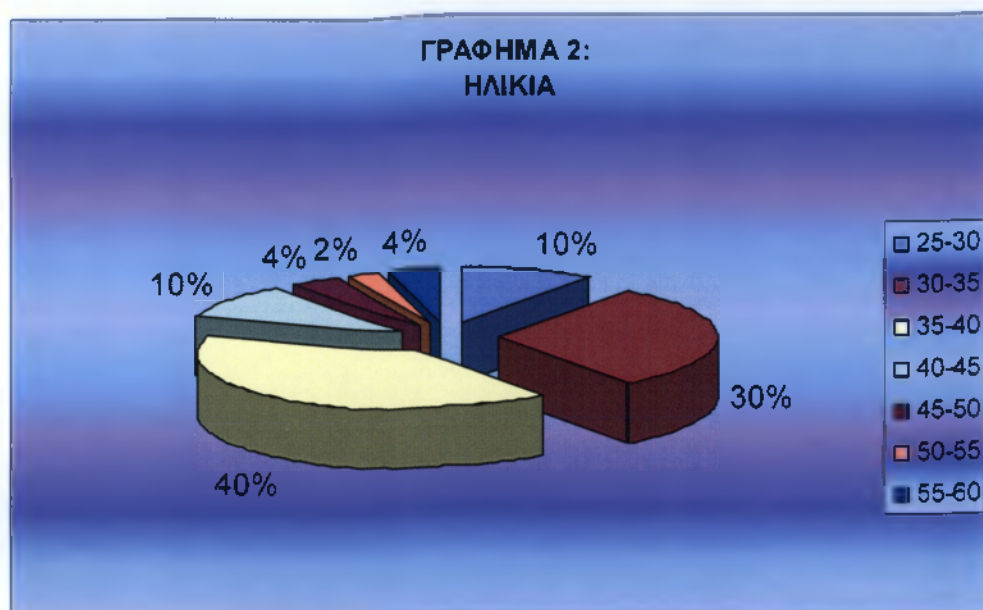
ΜΕΡΟΣ Α : ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ

ΓΡΑΦΗΜΑ 1:ΦΥΛΟ

Στο πρώτο γράφημα, φαίνεται ότι τα ερωτηματολόγια τα οποία μοιράστηκαν , απαντήθηκαν από άνδρες και γυναίκες το ποσοστό των οποίων είναι ισάξιο με ποσοστό της τάξης του 50% αντιστοίχως.

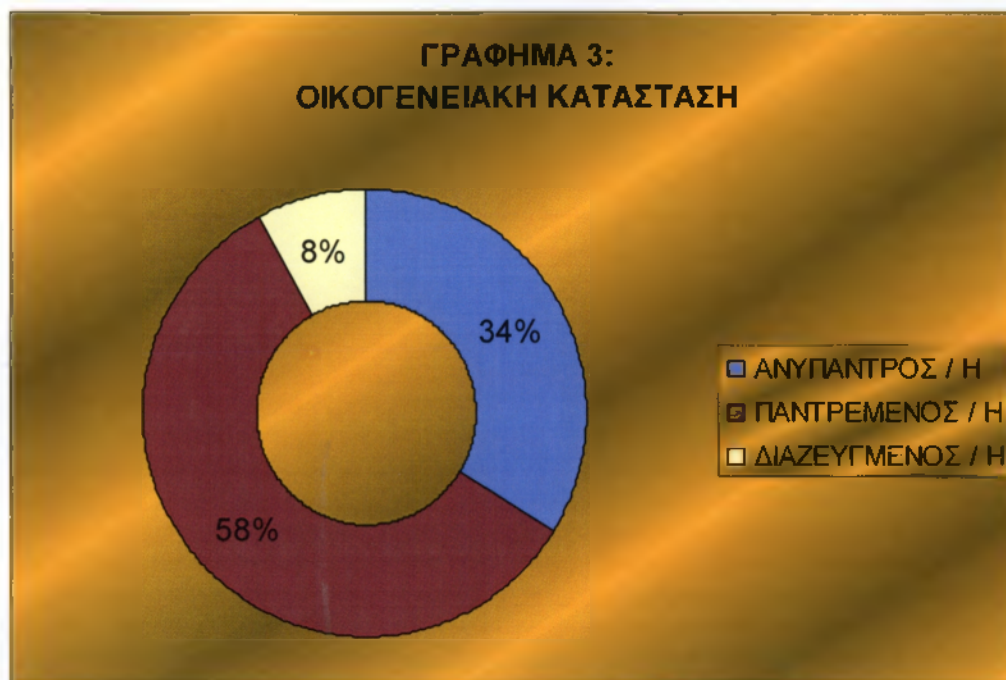
ΓΡΑΦΗΜΑ 2: ΗΛΙΚΙΑ

Στο δεύτερο διάγραμμα σχετικά με την ηλικία των ερωτηθέντων, παρατηρούμε σε σχέση με το παραπάνω διάγραμμα, ότι ένα 10% είναι μεταξύ 25 και 30, ένα 30% μεταξύ 30 και 35 ετών, ένα 40% μεταξύ 35 και 40, ένα 10% μεταξύ 40 και 45 ετών, ένα 4% μεταξύ 45 και 50, ένα 2% μεταξύ 50 και 55 ετών και ένα 4% μεταξύ 55 και 60 ετών.

Σχετικά με τα παραπάνω ποσοστά διακρίνουμε ότι ο μέσος όρος της ηλικίας των συμμετεχόντων στην έρευνα σύμφωνα πάντα με την πλειοψηφία είναι μεταξύ 35 και 40 ετών.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3: ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

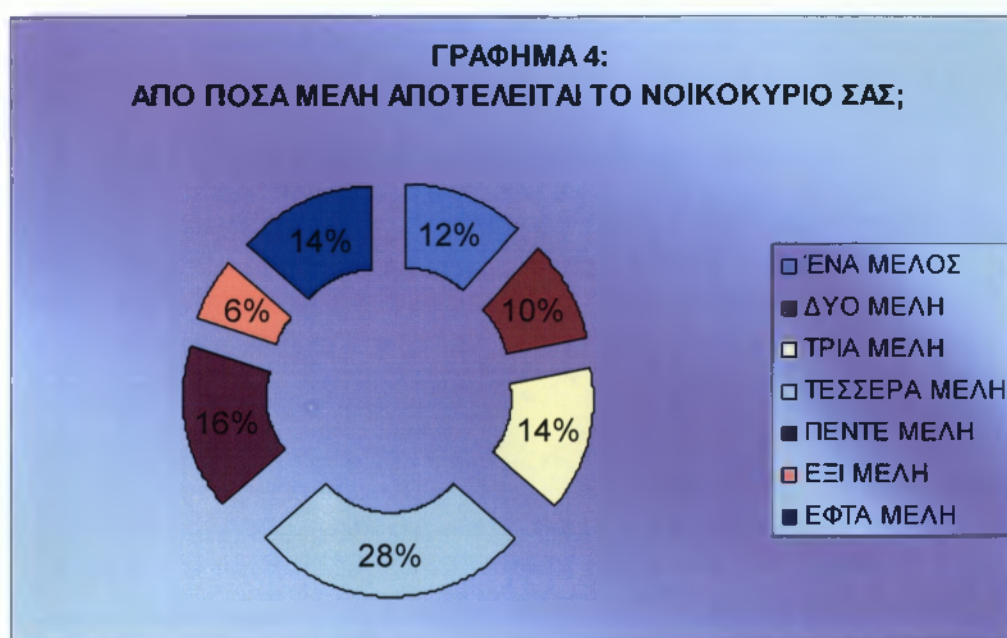

Στο παραπάνω γράφημα, καταρτίζονται οι απαντήσεις σχετικά με την οικογενειακή κατάσταση των ερωτηθέντων.

Το 34% είναι ανύπαντροι, το 58% είναι παντρεμένοι, ενώ το υπόλοιπο 8% είναι διαζευγμένοι.

Οι περισσότεροι όπως φαίνεται ανήκουν στην τάξη των παντρεμένων.

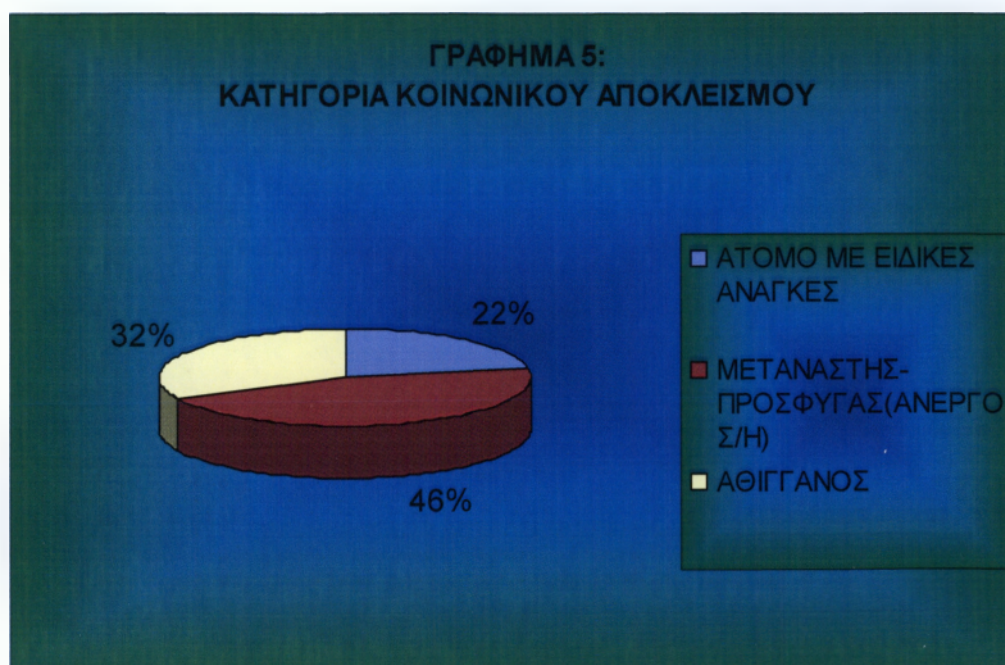
ΓΡΑΦΗΜΑ 4: ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ ΠΟΥ ΜΕΝΟΥΝ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΣΤΕΓΗ.

Στο τέταρτο γράφημα, φαίνονται τα αποτελέσματα σχετικά με το πόσα μέλη έχει κάθε οικογένεια. Ένα ποσοστό της τάξης του 12% δήλωσε πως κάτω από την ίδια στέγη υπάρχει μόνο ένα μέλος, ένα 10% δήλωσε πως υπάρχουν 2 μέλη, ένα 14% είπε πως υπάρχουν 3 μέλη στην οικογένεια, ένα 28% δήλωσε τέσσερα μέλη, ένα 16% είπε πέντε, ένα 6% ανέφερε πως υπάρχουν στην οικογένειά του 6 μέλη, ενώ τέλος, ένα 14% είπε πως απαρτίζεται η οικογένεια του από 7 μέλη.

Σύμφωνα με την πλειοψηφία των απαντήσεων, ο μέσος όρος των μελών που απαρτίζουν μια οικογένεια, είναι τα 4 μέλη.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5: ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ

Σχετικά με το θέμα της κατηγορίας του κοινωνικού αποκλεισμού, βλέπουμε πως ένα 22% δήλωσε πως είναι άτομο με ειδικές ανάγκες, ένα ποσοστό της τάξης του 46% είπε πως είναι μετανάστης ή πρόσφυγας. Το 32% δήλωσε πως είναι αθίγγανος.

Για απλοποίηση του ερωτηματολογίου μετανάστες και πρόσφυγες εντάχθηκαν στην ίδια κατηγορία, θεωρώντας ότι ανήκουν στην ίδια κατηγορία κοινωνικού αποκλεισμού.

Οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες στο συγκεκριμένο ερώτημα, όπως φαίνεται ανήκουν στην κατηγορία των προσφύγων-μεταναστών.

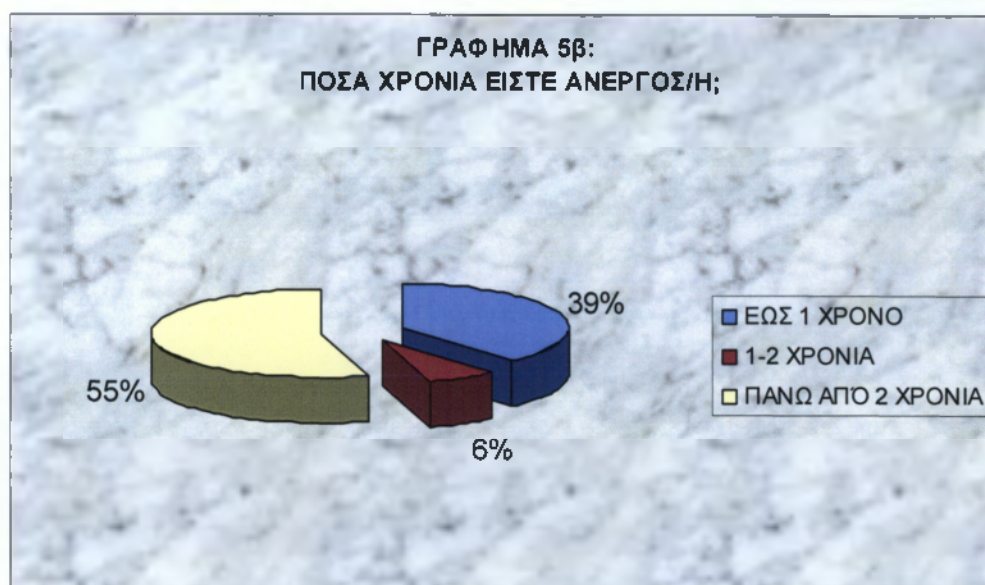
ΓΡΑΦΗΜΑ 5α: ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΑΜΕΑ

Τα άτομα τα οποία στην προηγούμενη ερώτηση δήλωσαν ότι είναι άτομα με ειδικές ανάγκες και είναι 11 , απάντησαν και στη συγκεκριμένη ερώτηση. Από αυτούς λοιπόν το 46% είναι άτομα με κινητικές δυσκολίες. Το 18% είναι νοητικής πνευματικής καθυστέρησης, ενώ το υπόλοιπο 36% έχει σωματικές δυσλειτουργίες. Κανείς δεν δήλωσε ότι έχει ψυχολογικά προβλήματα.

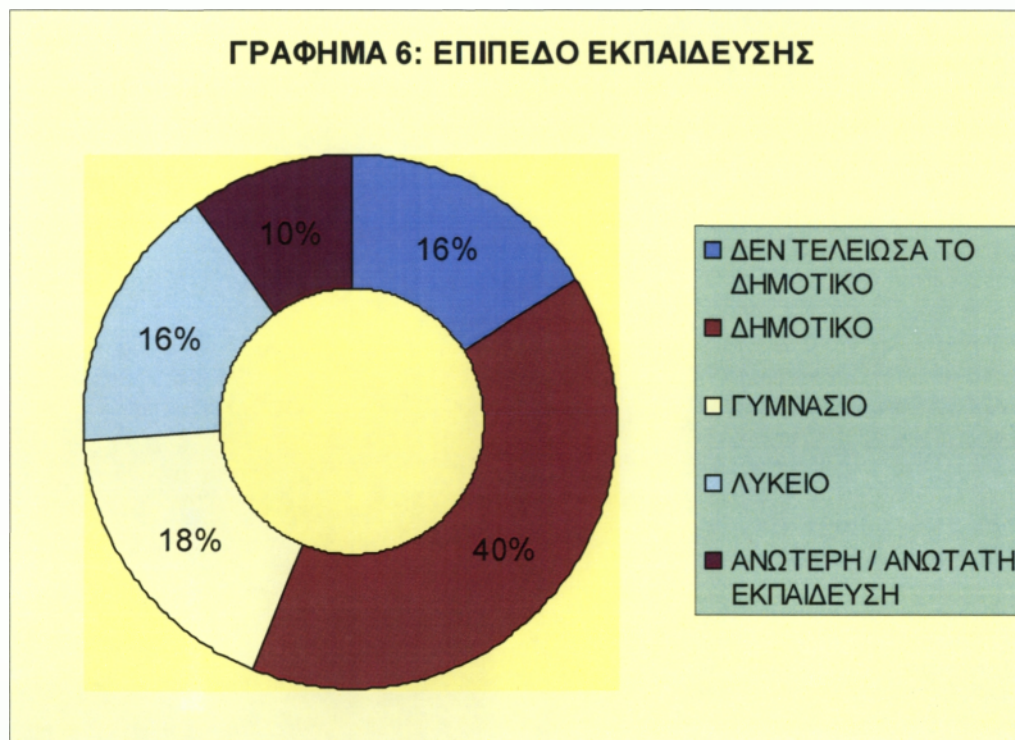
Βάσει λοιπόν πλειοψηφίας οι περισσότεροι, αντιμετωπίζουν προβλήματα κινητικής δυσκολίας.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5β: ΠΟΣΑ ΧΡΟΝΙΑ ΕΙΣΤΕ ΑΝΕΡΓΟΣ/Η

Από τα συγκεκριμένα 1 άτομα τα οποία δήλωσαν στην ερώτηση 5β ότι είναι άτομα με ειδικές ανάγκες, κλήθηκαν να απαντήσουν και στη συγκεκριμένη ερώτηση για πόσα χρόνια είναι άνεργοι. Ένα 39% είπε μέχρι και ένα χρόνο, ένα 6% είπε από 1 έως 2 χρόνια, ενώ το 55% που είναι και η πλειοψηφία από τις συγκεκριμένες απαντήσεις, ανέφερε ότι αντιμετωπίζει πρόβλημα ανεργίας πάνω από 2 έτη.

ΓΡΑΦΗΜΑ 6 : ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Εδώ απάντησαν και οι 50 από τους ερωτηθέντες όσον αφορά ποιο είναι το επίπεδο της εκπαίδευσής τους.

Το 16% είπε ότι δεν τελείωσε το δημοτικό, το 40% ανέφερε ότι είναι απόφοιτοι του δημοτικού, το 18% είπε ότι τελείωσε το γυμνάσιο, το 16% είπε ότι τελείωσε το λύκειο, ενώ το υπόλοιπο 10% απάντησε ότι είναι απόφοιτοι ανώτερης ή ανώτατης εκπαίδευσης.

Η πλειοψηφία των απαντήσεων, μας δείχνει ότι οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες, είναι απόφοιτοι του δημοτικού σχολείου.

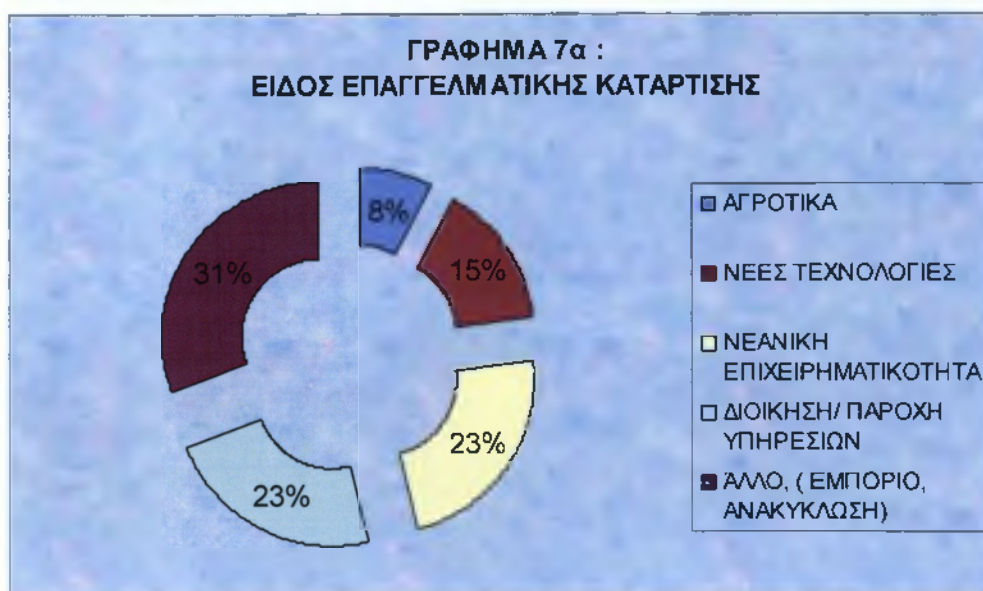
ΓΡΑΦΗΜΑ 7: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

Από το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα, καλέστηκαν να απαντήσουν αν έχουν συμμετάσχει σε σεμινάρια επαγγελματικής κατάρτισης .

Η πλειοψηφία με ποσοστό της τάξης του 74%, δήλωσε ότι δεν έχει παρακολουθήσει κάποιο σεμινάριο, ενώ μόλις το 26% απάντησε θετικά στην ερώτηση.

ΓΡΑΦΗΜΑ 7α: ΕΙΔΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Στη συγκεκριμένη ερώτηση, απάντησαν μόνον όσοι έχουν παρακολουθήσει κάποιο σεμινάριο οι οποίοι σε αριθμό είναι 13. Από αυτούς, το 8% παρακολούθησε σχετικά με αγροτικά θέματα, το 15% σχετικά με νέες τεχνολογίες, το 23% σχετικά με νεανική επιχειρηματικότητα, το 23% σχετικά με διοίκηση υπηρεσιών, ενώ τέλος, το 31% κινήθηκε μεταξύ εμπορίου και ανακύκλωσης. Απαντήσεις οι οποίες καταλαμβάνουν και την πλειοψηφία των απαντήσεων στο συγκεκριμένο θέμα.

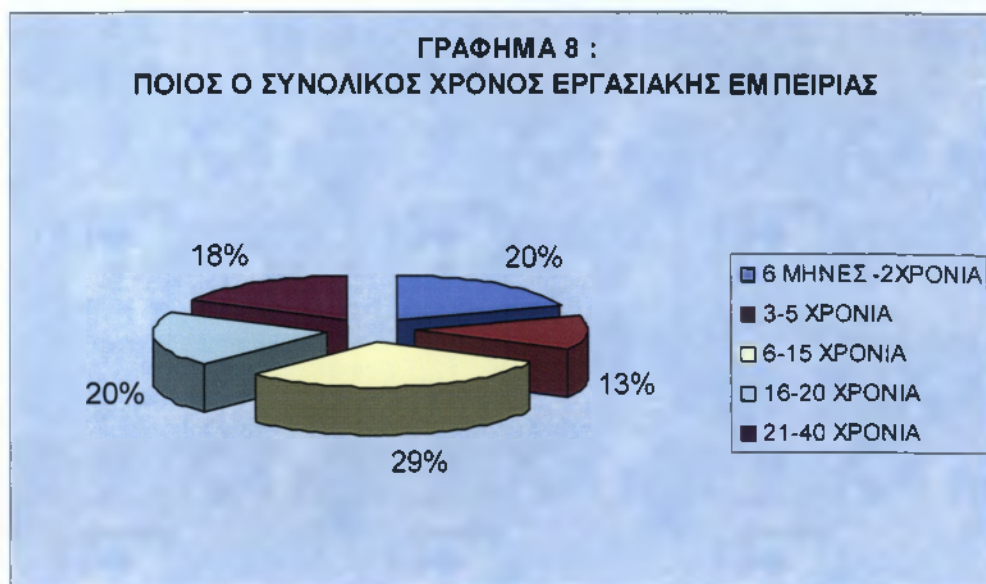
ΓΡΑΦΗΜΑ 7β: ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΣΕ ΗΜΕΡΕΣ)

Όσοι παρακολούθησαν κάποιο σεμινάριο όπως προαναφέρθηκε στην προηγούμενη ερώτηση, καλέστηκαν να απαντήσουν στο πόση ήταν η διάρκεια των προγραμμάτων κατάρτισης σε ημέρες. Ένα 8% δήλωσε 30 ημέρες, το 31% είπε 90 ημέρες, το 23% δήλωσε 180 ημέρες, ενώ το 38% δήλωσε 60 μέρες.

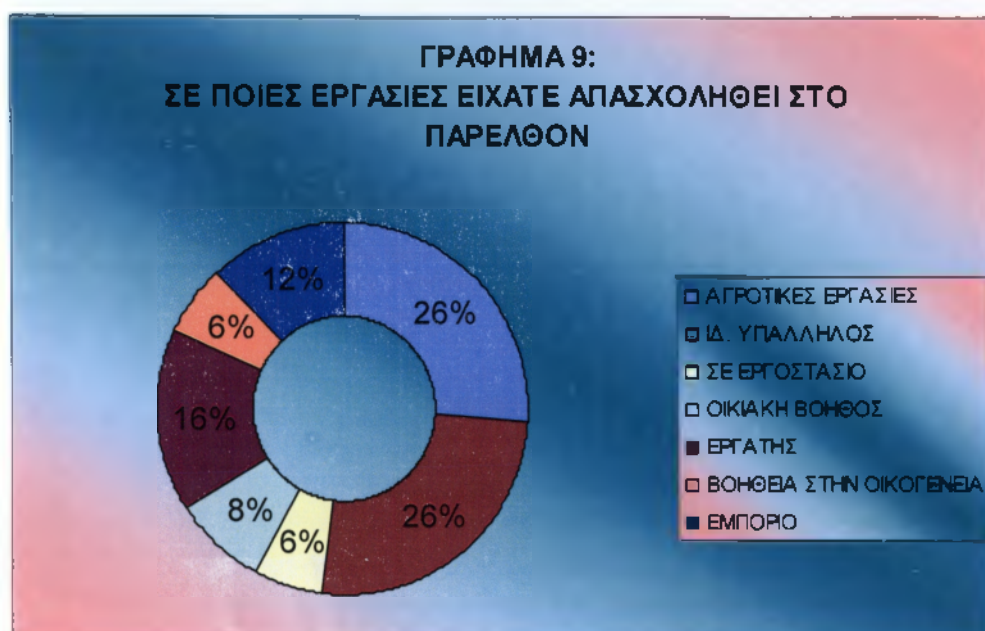
Η διάρκεια του προγράμματος της πλειοψηφίας ήταν διάρκειας 60 ημερών.

ΓΡΑΦΗΜΑ 8: ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ (ΣΕ ΕΤΗ)

Στο συγκεκριμένο ερώτημα, απάντησαν μόνο 40 από όλους τους συμμετέχοντες οι οποίοι έχουν εργασιακή εμπειρία . Ο χρόνος της συνολικής εργασιακής εμπειρίας του 20% είναι από 6 μήνες ως 2 χρόνια. Το 13% απάντησε από 3 ως 6 χρόνια, το 29% από 6 ως 15 χρόνια, το 20% από 16 ως 20 χρόνια, το 18% από 21 ως 40 χρόνια. Σύμφωνα με την πλειοψηφία των απαντήσεων, η μεγαλύτερη εργασιακή εμπειρία κατά μέσο όρο, είναι από 15 έως 16 χρόνια.

ΓΡΑΦΗΜΑ 9: ΣΕ ΠΟΙΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΕΙΧΑΤΕ ΑΠΑΣΧΟΛΗΘΕΙ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ.

Στο ένατο γράφημα σχετικά με το ποιες εργασίες έκαναν οι ερωτηθέντες, οι απαντήσεις κυμάνθηκαν ως εξής:

Ένα 26 % δήλωσε αγροτικές εργασίες ως εμπειρία, το 26% τη θέση του ιδιωτικού υπαλλήλου, το 6% οικιακός βοηθός, το 16% εργατικές δουλειές όπως σε οικοδομή κτλ, το 6% προσέφερε βοήθεια στην οικογένεια με προσωπική εργασία βοηθώντας κάποιο μέλος όπως πχ. Το σύζυγο, ενώ τέλος το 12% ασχολήθηκε με κάποια μορφή εμπορίου.

Η πλειοψηφία, κυμάνθηκε ανάμεσα σε θέσεις ιδιωτικού υπαλλήλου και αγροτικές εργασίες.

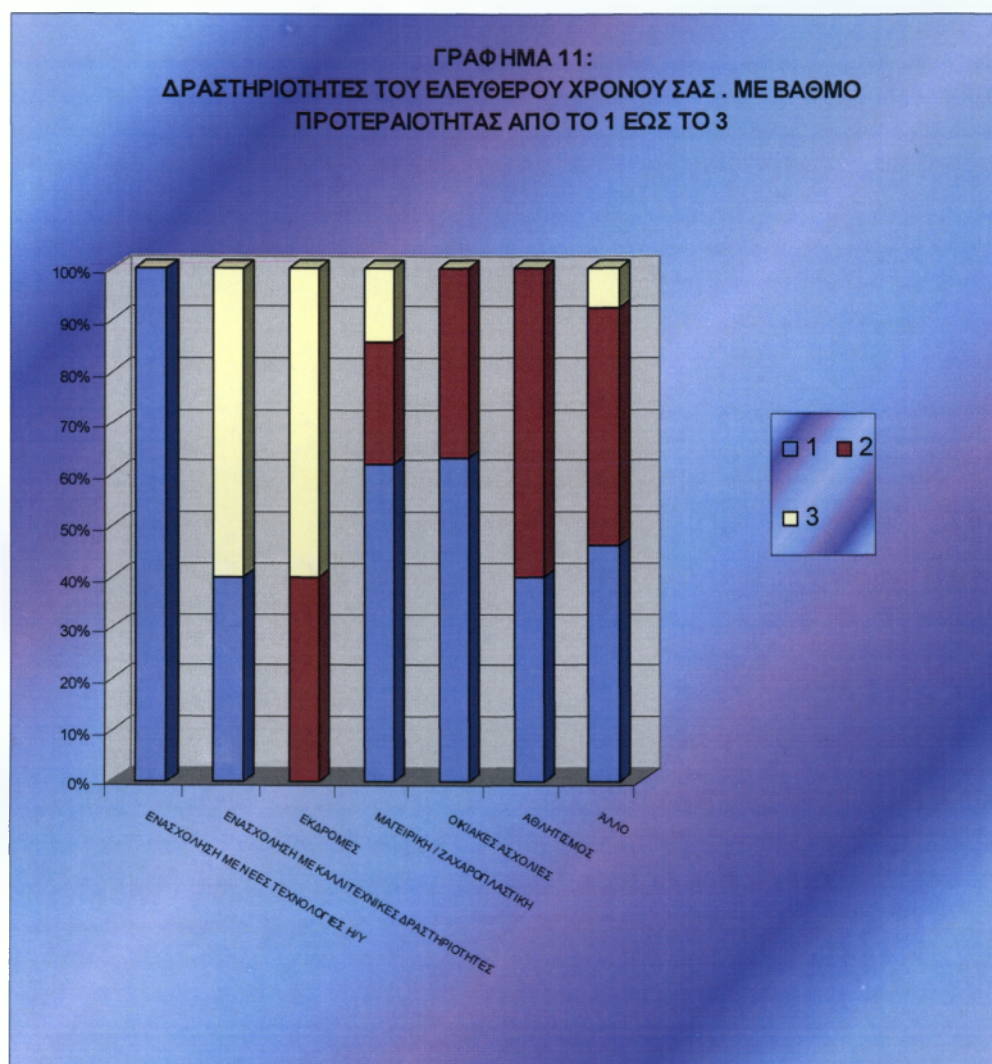
ΓΡΑΦΗΜΑ 10: ΓΙΑ ΠΟΙΟ ΛΟΓΟ ΧΑΣΑΤΕ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΣΑΣ ΔΟΥΛΕΙΑ

Στο δέκατο γράφημα., σχετικά με την αιτία που έχασαν την τελευταία τους εργασία, ένα 29% δήλωσε πως απολύθηκε, ένα 16% είπε πως έληξε η σύμβασή τους,. Ένα 6% δήλωσε πως έκλεισε η επιχείρηση, ένα 33% είπε πως αποχώρησαν μόνοι από την επιχείρηση , τέλος το υπόλοιπο 16% δήλωσε κάποιον άλλο λόγο.

Η πλειοψηφία μας έδειξε ότι οι περισσότεροι αποχώρησαν από μόνοι τους από την επιχείρηση στην οποία εργάζονταν για δικούς τους λόγους.

ΓΡΑΦΗΜΑ 11: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΣΑΣ. (ΜΕ ΒΑΘΜΟ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ)

Στο παραπάνω γράφημα, καταρτίζονται τα αποτελέσματα σχετικά με τις δραστηριότητες που αναπτύσσουν οι ερωτηθέντες στον ελεύθερο χρόνο τους.

Οι απαντήσεις είναι με σειρά προτεραιότητας από το ένα μέχρι το τρία και μπορεί να είναι για τον καθένα πάνω από μια απάντηση συγκεκριμένα, από μία μέχρι και τρεις.

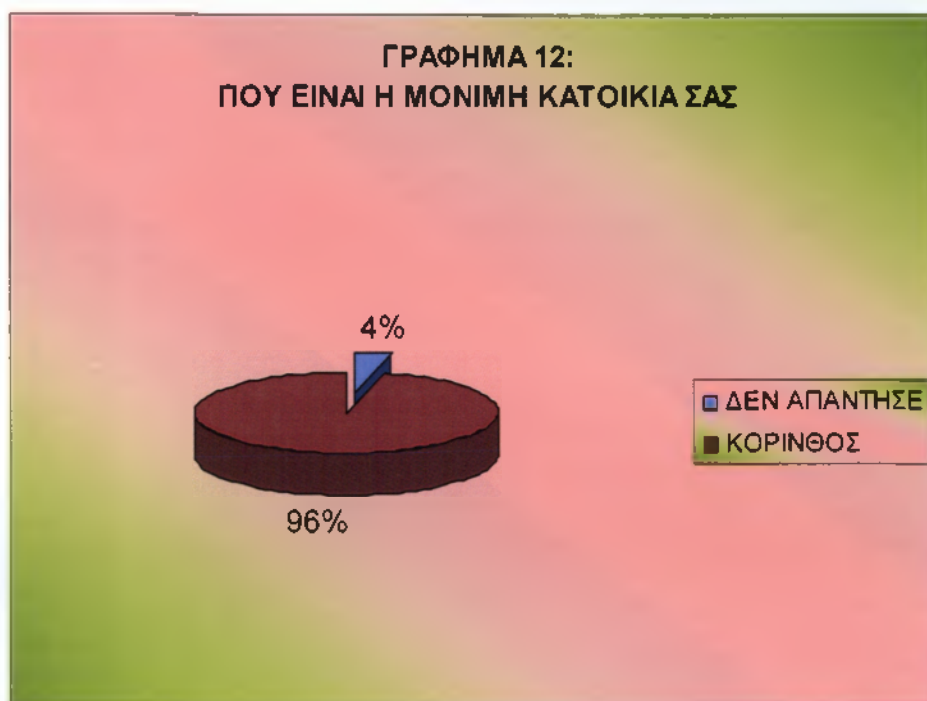
Όπου ένα είναι αυτό στο οποίο δίνουν τη μεγαλύτερη βαρύτητα , όπου 2, μικρότερη, και όπου 3 ακόμα μικρότερη.

Όπως φαίνεται και από τις μπάρες του διαγράμματος, 1 απάντησε το 100% όσον αφορά την ενασχόληση με νέες τεχνολογίες σε Η/Υ μιας και βρίσκεται στις πρώτες προτιμήσεις, επίσης το 40% δήλωσε πως στη πρώτη προτίμηση είναι και η ενασχόληση με τα καλλιτεχνικά, το 65% επίσης ασχολείται με μαγειρική και ζαχαροπλαστική,, το 67% με οικιακές ασχολίες, το 40% με αθλητισμό και το 50% με κάτι άλλο.

Όσον αφορά αυτούς που δήλωσαν προτίμηση το (2) το 40% δήλωσε προτίμηση στις εκδρομές, το 25% σε μαγειρική και ζαχαροπλαστική, το 35% σε οικιακές ασχολίες, το 60% στον αθλητισμό και το 50% σε κάτι άλλο.

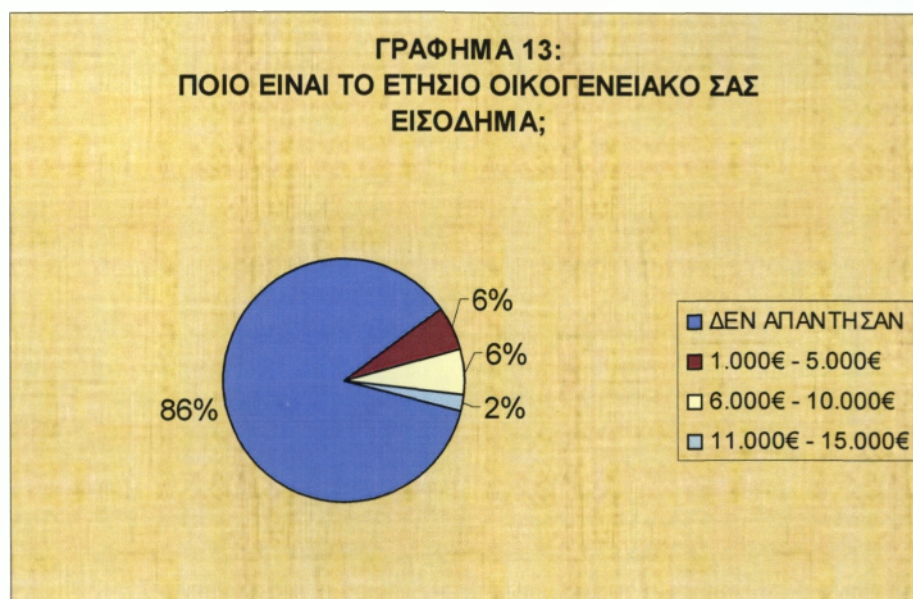
Όσον αφορά αυτούς που δήλωσαν το (3) ως προτίμηση, το 60% ανέφερε ως προτίμηση τις καλλιτεχνικές δραστηριότητες, το 60% τις εκδρομές, το 15% τη μαγειρική και ζαχαροπλαστική, και το 10% κάτι άλλο.

ΓΡΑΦΗΜΑ 12: ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ Η ΜΟΝΙΜΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΣΑΣ

Σχετικά με το ποια είναι η μόνιμη κατοικία των ερωτηθέντων, απάντησε ότι το 96% αναφέροντας ως μόνιμη κατοικία την Κόρινθο, ενώ το υπόλοιπο 4% δεν έδωσε κάποια απάντηση στο συγκεκριμένο ερώτημα.

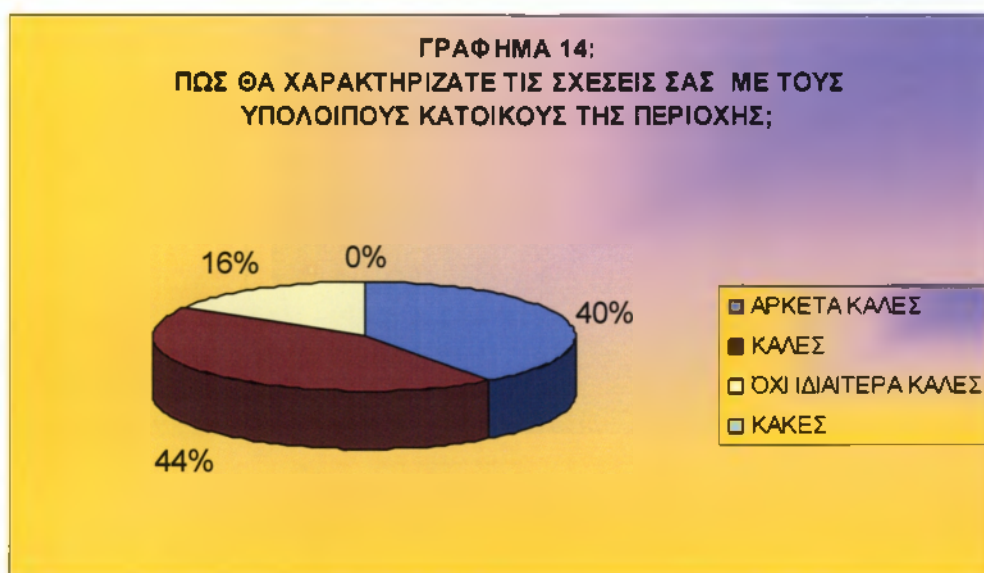
ΓΡΑΦΗΜΑ 13: ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΕΤΗΣΙΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΣΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ.

Στο σχετικό ερώτημα γύρω από το πόσο του ετήσιου οικογενειακού εισοδήματος των συμμετεχόντων στην έρευνα, βλέπουμε ότι ένα 6% παίρνει ετησίως από 1000€ έως 5.000€, το 6% έχει αποδοχές από 6.000€ έως 10.000€, το 6% από 11.000€ έως 15.000€, ενώ τέλος το μεγαλύτερο ποσοστό 86% αρνήθηκε να απαντήσει διότι θεώρησε ότι είναι προσωπική η ερώτηση.

ΜΕΡΟΣ Β : ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΓΡΑΦΗΜΑ 14: ΠΟΙΑ Η ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Στο παραπάνω γράφημα, καταρτίζονται οι απαντήσεις σχετικά με το πώς χαρακτηρίζουν οι ερωτηθέντες τις σχέσεις τους με τους υπόλοιπους κατοίκους της περιοχής.

Το 40% δήλωσε πως είναι αρκετά καλές, το 44% είπε πως είναι καλές, το 16% δήλωσε πως δεν είναι ιδιαίτερα καλές ενώ κανείς δεν ανέφερε πως υπάρχουν κακές σχέσεις .

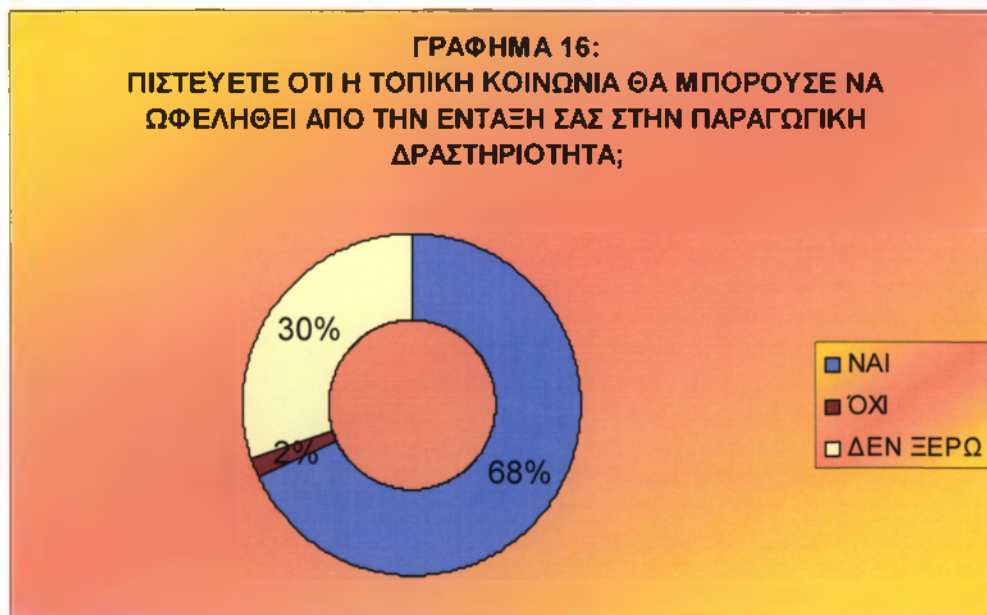
Η πλειοψηφία σύμφωνα με τις απαντήσεις δήλωσε πως υπάρχουν καλές σχέσεις.

ΓΡΑΦΗΜΑ 15: ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΣΤΕ ΓΙΑ ΤΟ ΤΙ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ ΣΤΗ ΠΕΡΙΟΧΗ;

Στο γράφημα 15, γύρω από το ενδιαφέρονται οι ερωτηθέντες για το τι ακριβώς συμβαίνει στην περιοχή τους , η πλειοψηφία με μεγάλο ποσοστό της τάξης του 82% δήλωσε πως ενδιαφέρεται, ενώ μόλις το 18% έδωσε αρνητική απάντηση.

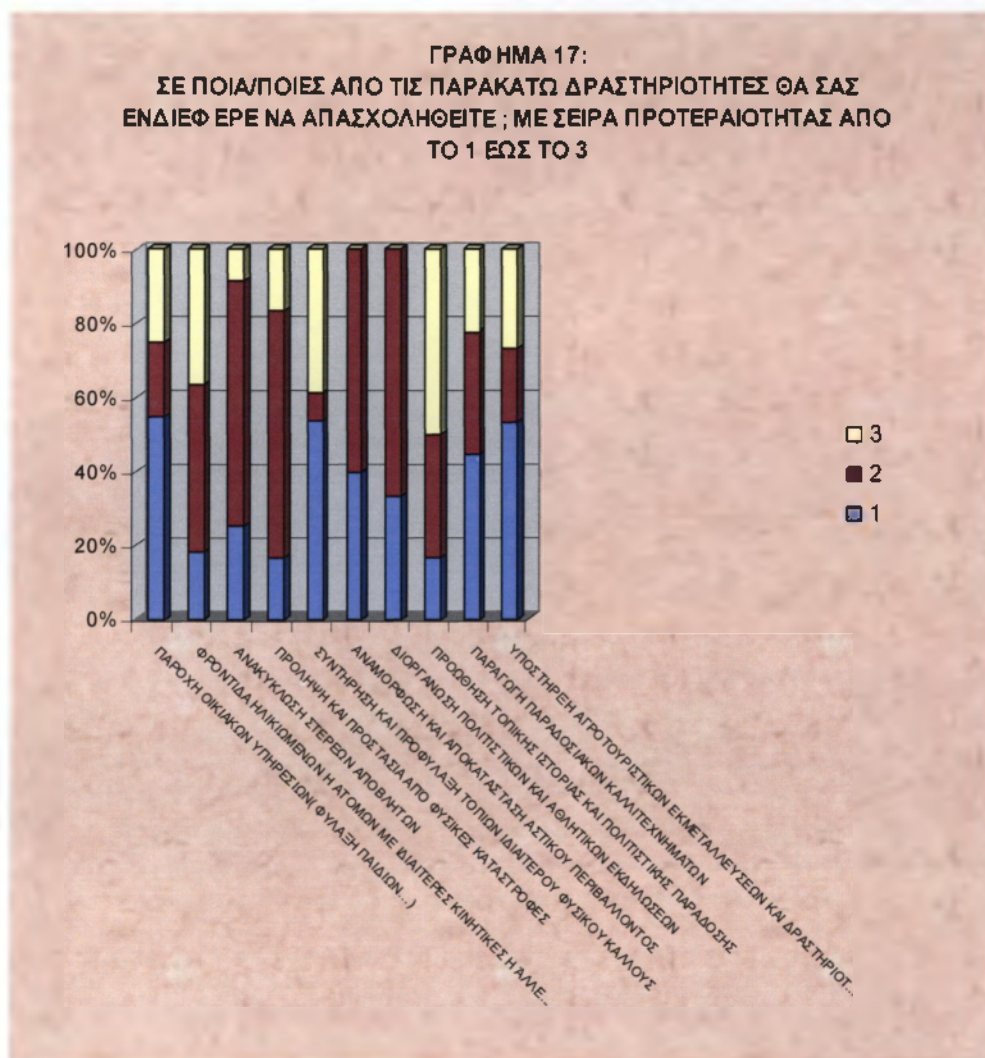
ΓΡΑΦΗΜΑ 16: ΠΙΣΤΕΥΕΤΑΙ ΟΤΙ Η ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΩΦΕΛΗΘΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΣΑΣ ΣΤΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ;

Σε σχετικό ερώτημα για αν θα μπορούσε η τοπική κοινωνία να ωφεληθεί από την ένταξη των ερωτηθέντων στην παραγωγική δραστηριότητα, βλέπουμε ένα μεγάλο ποσοστό της τάξεως του 68% να συμφωνεί απαντώντας θετικά, ένα 2% μόνο απάντησε αρνητικά, και ένα 30% είπε πως δεν γνωρίζει.

Η πλειοψηφία ισχυρίστηκε ότι με την ενεργό συμμετοχή τους στην τοπική κοινωνία, θα υπάρχει ωφέλεια στον τομέα της παραγωγικής δραστηριότητας.

ΓΡΑΦΗΜΑ 17: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΘΑ ΣΑΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕ ΝΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΘΕΙΤΕ (ΜΕ ΣΕΙΡΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ)

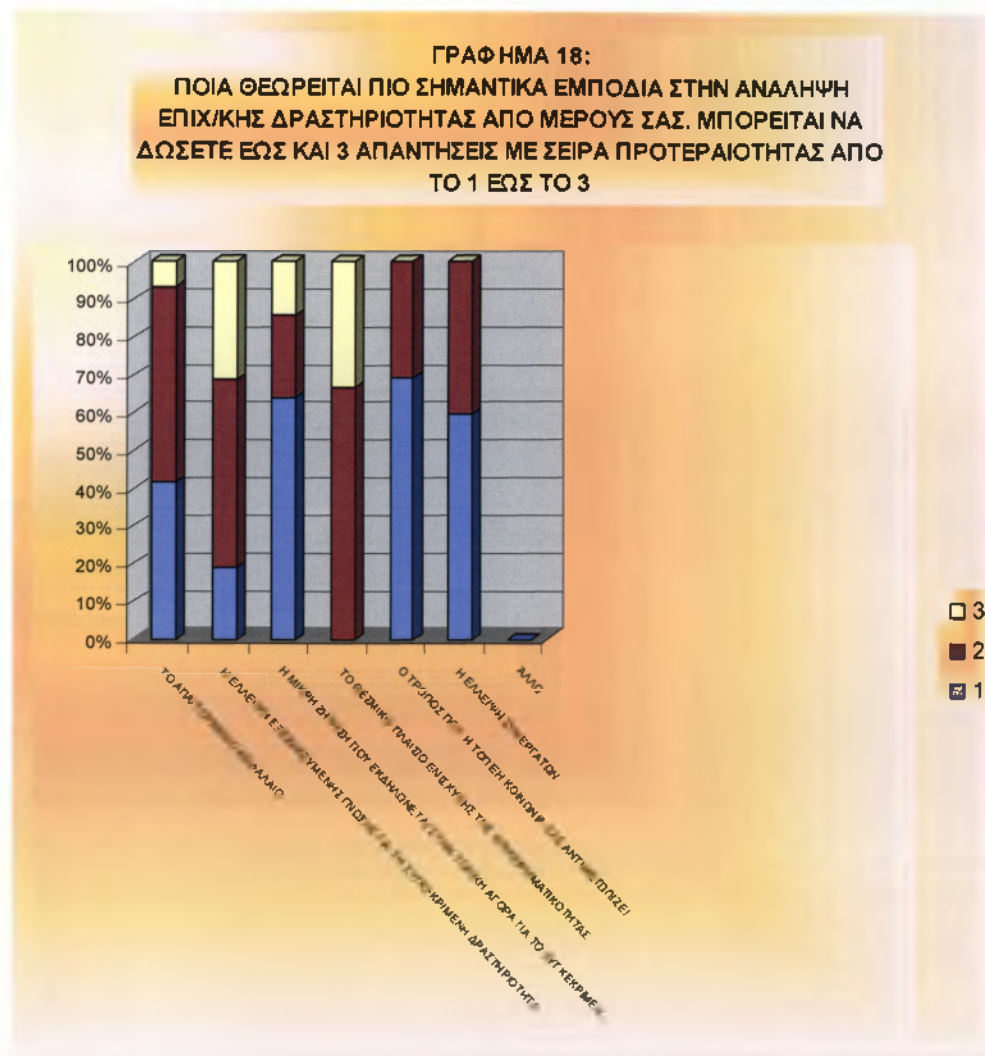
Στο δέκατο έβδομο ερώτημα, σχετικά με ποιες είναι οι δραστηριότητες οι οποίες ενδιαφέρουν περισσότερο τους ερωτηθέντες για να απασχοληθούν, οι απαντήσεις δόθηκαν με σειρά προτεραιότητας από 1 έως 3. Όπου 1, περισσότερο σημαντικό, όπου 3 λιγότερο.

Σαν αποτέλεσμα όλου του διαγράμματος, με 1 , απάντησαν οι εξής: το 25% ανέφερε τη παροχή οικιακών υπηρεσιών, το 15% τη φροντίδα ηλικιωμένων, το 20% την ανακύκλωση στερεών αποβλήτων, το 15% την πρόληψη και προστασία από φυσικές καταστροφές όπως πλημμύρες κτλ, το 45% είπε τη συντήρηση κτιρίων, το 45% αποκατάσταση και αναμόρφωση αστικού περιβάλλοντος, το 10% προώθηση τοπικής ιστορίας το 40% την παραγωγή παραδοσιακών καλλιτεχνημάτων, και το 45% είπε την υποστήριξη αγροτουριστικών εκμεταλλευτών και δραστηριοτήτων.

Σαν αποτέλεσμα όλου του διαγράμματος, με 2, το 20% προτιμά την παροχή οικιακών υπηρεσιών, το 45% δήλωσε τη φροντίδα των ηλικιωμένων, το 65% ανακύκλωση στερεών αποβλήτων , το 65% την πρόληψη και προστασία από φυσικές καταστροφές όπως πλημμύρες κτλ, το 5% είπε για τη συντήρηση των τοπίων με αισθητικό κάλλος, το 67% τη διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων, το 25% τη προώθηση τοπικής ιστορίας ενώ το 20% είπε την υποστήριξη αγροτουριστικών εκμεταλλεύσεων.

Σαν αποτέλεσμα όλου του διαγράμματος, με 3 απάντησαν οι εξής: το 20% προτιμά την παροχή οικιακών υπηρεσιών, το 40% δήλωσε τη φροντίδα των ηλικιωμένων, το 5% την ανακύκλωση προϊόντων, το 45% τη συντήρηση και προφύλαξη τοπίων αισθητικού κάλλους, το 60% προώθηση τοπικής ιστορίας, το 25% δήλωσε τη παραγωγή παραδοσιακών καλλιτεχνημάτων, ενώ το 25% είπε την υποστήριξη αγροτουριστικών εκμεταλλεύσεων.

ΓΡΑΦΗΜΑ 18: ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗ ΑΝΑΛΗΨΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΜΕ ΣΕΙΡΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ)

Στο τελευταίο ερώτημα, σχετικά με ποια είναι τα πιο σημαντικά εμπόδια στην ανάληψη επιχειρηματικής δραστηριότητας από μέρους των συμμετεχόντων, οι απαντήσεις δόθηκαν με σειρά προτεραιότητας από 1 έως 3. Όπου 1, περισσότερο σημαντικό, όπου 3 λιγότερο.

Στο απαιτούμενο κεφάλαιο στην πρώτη στήλη, με 1 απάντησε το 40% , με 2 το 50%, και 10 % είπε 3.

Στη δεύτερη στήλη για την έλλειψη εξειδικευμένης γνώσης, 1 είπε το 25%, 2 το 50% και 3 το υπόλοιπο 25%.

Στη Τρίτη στήλη το 60% είπε 1, το 20% 2, και το 20% 3.

Στη τέταρτη στήλη το 70% είπε 2 και το 30% 3.

Στη Πέμπτη στήλη το 70% είπε 1 και το 30% 2.

Στην έκτη στήλη δήλωσαν κάτι άλλο.

4.5 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Κρίνοντας από τα αποτελέσματα των απαντήσεων, οι άνδρες σε σχέση με τις γυναίκες είναι στο ίδιο ποσοστό.

Η ηλικία των συμμετεχόντων στην έρευνα κυμαίνεται μεταξύ 30 με 40 χρόνια, που είναι και η συντριπτική πλειοψηφία του ποσοστού. Περιμέναμε να κυμανθεί μεταξύ 25 με 35 χρόνια που είναι και η δημιουργική ηλικία του ανθρώπου.

Οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες, είναι παντρεμένοι και ως επί το πλείστον η οικογένειά τους απαρτίζεται κατά βάση από 4 άτομα.

Στην κατηγορία των ΑΜΕΑ η συντριπτική πλειοψηφία του ποσοστού απάντησε ότι έχει κινητικές και σωματικές δυσκολίες. Ενώ μηδενικό ήταν το ποσοστό για ψυχολογικά προβλήματα.

Τα άτομα τα οποία είναι μετανάστες ή πρόσφυγες βρίσκονται σε ανεργία πάνω από δυο χρόνια στην πλειοψηφία, ενώ μεγάλο είναι και το ποσοστό των απαντήσεων για έως και ένα χρόνο άνεργος. Δηλαδή οι περισσότεροι είναι μακροχρόνια άνεργοι ή είναι γυναίκες που είχαν εργαστεί σε παρελθόντα χρόνο περιστασιακά και εξ' επιλογής δεν διατίθενται πια να εργαστούν.

Σχετικά με το επίπεδο της εκπαίδευσής τους, η πλειοψηφία είναι απόφοιτοι του δημοτικού, ενώ λιγότεροι είναι εκείνοι που αποφοίτησαν από γυμνάσιο και λύκειο και ελάχιστοι όσοι ακολούθησαν ανώτερες και ανώτατες σχολές. Παρατηρούμε ότι οι περισσότεροι είναι χαμηλού μορφωτικού επιπέδου, ενώ σεβαστό είναι το ποσοστό που δεν έχουν καθόλου μόρφωση.

Επίσης λίγοι είναι εκείνοι που παρακολούθησαν κάποιο σεμινάριο εκπαιδευτικού περιεχομένου. Όσοι παρακολούθησαν κάποιο σεμινάριο οι απαντήσεις τους κυμάνθηκαν στην απάντηση "Άλλο", που προσδιορίζεται από τους ίδιους ως σεμινάρια που αφορούν την ανακύκλωση κι το εμπόριο και στην νεανική επιχειρηματικότητα. Σαφέστερα το μεγαλύτερο ποσοστό έχει παρακολουθήσει σεμινάρια για εμπόριο και ανακύκλωση. Παρακολουθώντας πρόγραμμα διάρκειας 60 με 90 ημερών στην πλειοψηφία.

Σχετικά με το αν έχουν εργασιακή εμπειρία , οι περισσότεροι δήλωσαν πως έχουν εργαστεί για διάστημα από 6 μέχρι 15 χρόνια, σε εργασίες κυρίως αγροτικές ,ως ιδιωτικοί υπάλληλοι και ως εργάτες. Παρατηρούμε ότι οι εργασίες που έχουν κάνει βρίσκονται σε συνάρτηση με το επίπεδο μόρφωσης τους.

Σε σχετική ερώτηση γιατί αποχώρησαν από τη συγκεκριμένη εργασία, απάντησαν οι πιο πολλοί από τους ερωτηθέντες ότι αποχώρησαν μόνοι τους από την επιχείρηση .

Στο ερώτημα για το ποια είναι η μόνιμη κατοικία τους οι πιο πολλοί δήλωσαν ότι διαμένουν στην Κόρινθο, ενώ ένα 4% δεν απάντησε.

Στο ερώτημα που αφορά το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα η πλειοψηφία των ερωτηθέντων δεν απάντησε. Πιθανότατα λόγω του προσωπικού χαρακτήρα της ερώτησης.

Επίσης οι σχέσεις τους με τους άλλους κατοίκους της περιοχής κυμαίνονται από αρκετά καλές έως καλές.

.Οι περισσότεροι δείχνουν ενδιαφέρον για το τι συμβαίνει στη περιοχή τους και επίσης θεωρούν ότι η τοπική κοινωνία θα μπορούσε να ωφεληθεί από την προσωπική τους προσφορά στην

παραγωγική δραστηριότητα ,ενώ ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό ερωτηθέντων απάντησε "Δε ξέρω" αυτό θα μπορούσε να δικαιολογηθεί με βάση παραπάνω ερώτηση που μας δείχνει το χαμηλό ποσοστό των ατόμων με ανώτερη/τατη εκπαίδευση.

Στο ερώτημα με ποιες δραστηριότητες θα σας ενδιέφερε να απασχοληθείτε με σειρά προτεραιότητας οι ερωτηθέντες απάντησαν τα κάτωθεν:

Σαν πρώτη προτίμηση δήλωσαν ότι τους ενδιαφέρει να ασχοληθούν με την υποστήριξη αγρο-τουριστικών εκμεταλλεύσεων και δραστηριοτήτων, με την παροχή οικιακών υπηρεσιών και τέλος με τη συντήρηση και φύλαξη τοπίων ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.

Η ιδιαίτερη προτίμηση σε αγροτικές εργασίες είναι αναμενόμενη μιας και ο νομός θεωρείται αγρό-τουριστικός.

Σαν δεύτερη προτίμηση δήλωσαν ότι θα τους ενδιέφερε να ασχοληθούν με την ανακύκλωση στέρεων αποβλήτων ,με την αναμόρφωση και αποκατάσταση του αστικού περιβάλλοντος και με την πρόληψη και προστασία από φυσικές καταστροφές.

Όσο αφορά τη δεύτερη προτίμηση τους βλέπουμε να υπερισχύει η ανακύκλωση (χαρτιού ,αλουμινίου)που είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη στη περιοχή, ιδιαίτερα στους αθίγγανους.

Σαν τρίτη προτίμηση τους ενδιαφέρει να ασχοληθούν με την φροντίδα ηλικιωμένων ατόμων ,με την παραγωγή παραδοσιακών καλλιτεχνημάτων και τέλος με την προώθηση της τοπικής ιστορίας και της πολιτιστικής παράδοσης.

Η φροντίδα των ηλικιωμένων υπερισχύει στην προτίμηση τους και κυρίως απαντήθηκε από γυναίκες.

Στο τελευταίο ερώτημα για το πια θεωρούν τα σημαντικότερα εμπόδια στη ανάληψη επιχειρηματικής δραστηριότητας δήλωσαν:

Πρωτεύοντες παράγοντες φαίνεται να θεωρούν ότι είναι ο τρόπος που η κοινωνία τους αντιμετωπίζει, η έλλειψη εξειδικευμένης γνώσης ,η έλλειψη συνεργατών και του απαιτούμενου αρχικού κεφαλαίου.

Δευτερεύον παράγοντας φαίνεται να θεωρείται η έλλειψη θεσμικού πλαισίου για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας.

Οι λόγοι που συμβαίνει αυτό πιθανότατα να είναι ή η έλλειψη γνώσης των ερωτηθέντων για το θεσμικό αυτό πλαίσιο ή η σωστή δημιουργία θεωρητικού θεσμικού πλαισίου χωρίς όμως τη δημιουργία αναγκαίων πρακτικών λύσεων για την εφαρμογή του.

Συμπερασματικά όλοι θα ήθελαν να τους δοθούν κίνητρα για να αναπτύξουν ατομική ή συνεταιριστική επιχειρηματικότητα. Εντύπωση μας έκανε εξάλλου το γεγονός ότι όλοι ανεξαιρέτως θεωρούν ιδιαίτερα εχθρικές για αυτούς τις συνθήκες του σύγχρονου οικονομικού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην Ευρώπη το Κράτος Πρόνοιας διέρχεται κρίση, καθώς έχουν αυξηθεί τα ποσοστά της ανεργίας και της φτώχειας, έχει ενταθεί ο κοινωνικός αποκλεισμός και έχουν μειωθεί τα ποσοστά επιχειρηματικότητας. Για την καταπολέμηση αυτών των προβλημάτων και το σχεδιασμό αποτελεσματικών πολιτικών έκαναν την εμφάνισή τους νέες μορφές κοινωνικών επιχειρήσεων. Με τις επιχειρήσεις αυτές δημιουργήθηκε μια νέα μορφή κοινωνική οικονομία, η «οικονομία της αλληλεγγύης» η οποία προσανατολίζεται στις ανάγκες της τοπικής ανάπτυξης, στην επανενσωμάτωση μακροχρόνια ανέργων και στην καταπολέμηση του αποκλεισμού.

Στο πλαίσιο της κοινωνικής οικονομίας το κοινωνικό αγαθό διαφυλάσσεται μόνο από τη συλλογική δράση ιδιωτικών οργανώσεων όπως τα συμβούλια ανάπτυξης γειτονιάς, οι εμπορικές ενώσεις και από δημόσιες οργανώσεις, που είναι είτε τοπικές, είτε το κράτος, είτε οι αντιπροσωπεϊές ομοσπονδιακής κυβέρνησης. Κάθε μεμονωμένο μέλος της κοινωνίας συμβάλει στο κοινό αγαθό, καθήκον που απορρέει από την αρχή της συμμετοχικής δικαιοσύνης (contributive justice). Στο πλαίσιο της συμμετοχικής δικαιοσύνης ένα πρόσωπο λαμβάνει τα οφέλη από την κοινότητα και η υποχρέωσή του προς αυτήν είναι να τη διατηρήσει και να την υποστηρίξει. Κατά τους κοινωνικούς οικονομολόγους η συμμετοχική δικαιοσύνη προκύπτει όταν αυτό το αόρατο χέρι της οικονομίας κινείται από συνειδητά ανθρώπινα όντα.

Στο πλαίσιο της συμμετοχικής δικαιοσύνης ο Δήμος Κορινθίας έχει κάνει προσπάθεια να αναπτύξει κοινωνική συνείδηση στους πολίτες με στόχο την ευαισθητοποίηση, την ενημέρωση, των μειονοτήτων για την εύρυθμη ένταξή τους στην αγορά εργασίας και στο κοινωνικό σύνολο. Με αυτό τον τρόπο πραγματώνεται ο στόχος της κοινωνικής οικονομίας που είναι η Δημοσιότητα, η

Ευαισθητοποίηση και η Δικτύωση των μειονοτήτων που διαμένουν στην περιοχή.

Οι μειονότητες μπορούν να είναι αποδοτικές για τη κοινωνία, μπορούν δηλαδή να προσφέρουν είτε σα στελέχη κάποιων δημόσιων και ιδιωτικών οργανισμών είτε σαν αυτόνομοι επιχειρηματίες. Κατ' ουσίαν, η ίδια η κοινωνία αποκλείει το άτομο θεωρώντας το μη ικανό, δίνοντας του ελάχιστο περιθώριο να πετύχει τους στόχους που μπορεί να έχει οριοθετήσει.

Μέσα από την έρευνα που έγινε φαίνεται ότι υπάρχει η βάση θεσμικού πλαισίου για την ενισχύσει της επιχειρηματικότητας , προγράμματα χρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε. τα οποία δεν έχουν αναπτυχθεί και προβληθεί επαρκώς και δεν έχει συμβάλει στο να γίνουν συνείδηση στον έλληνα πολίτη. , για παράδειγμα η έλλειψη αρχικού απαιτούμενου κεφαλαίου που θεωρείται από τους κοινωνικά αποκλεισμένους πρωτεύον παράγοντας για την ανάληψη επιχειρηματικής δράσης δεν έχει προβλεφθεί επαρκώς από το κράτος με την μη ανάπτυξης ηθικών τραπεζών.

Προσεγγίζοντας το συγκεκριμένο πεδίο από την οπτική του φαινομένου του αποκλεισμού των συγκεκριμένων ατόμων και πώς αυτός ο αποκλεισμός μπορεί να μην υφίσταται στα πλαίσια της κοινωνικής οικονομίας εξήχθηκε το συμπέρασμα ότι η κοινωνική οικονομία συμβάλει στην αμφίδρομη σχέση επιχειρηματικότητας και μειονοτήτων. Όταν η ίδια η κοινωνία συμβάλλει στην προσπάθεια αυτή ,οι μειονότητες είναι αποδοτικές και η κοινωνική οικονομία αναπτύσσεται.

Με τη μελέτη του Νομού Κορινθίας προέκυψε ότι στα πλαίσια της κοινωνικής οικονομίας μπορούν οι μειονότητες να λειτουργήσουν ως ενεργό κομμάτι των παραγωγικών της δυνάμεων και να συνδράμουν στην τοπική οικονομική ανάπτυξη. Με αυτό τον τρόπο το αόρατό χέρι της οικονομίας θα πρέπει κινηθεί από συνειδητά ανθρώπινα όντα όπως τους κρατικούς εκπρόσωπους και όλους του ανθρώπους που συμμετέχουν στην κοινωνία μας δηλαδή εμάς τους ίδιους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. «Προοπτικές απασχόλησης στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας», ό.π. 2002 και κείμενο INAISE στα πλαίσια της ημερίδας για το EQUAL Εθνικό Θεματικό Δίκτυο «Δραστηριότητες στον τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας» που οργανώθηκε στο Ζάππειο στις 20/9/2005.
2. Laville Jean-Louis, 2003, *A New European Socioeconomic Perspective*, REVIEW OF SOCIAL ECONOMY, VOL. LXI, NO. 3, SEPTEMBER 2003, σελ.1
3. O'Boyle Edward J., 1999, *The nature of social economics, A personal commentary*, International Journal of Social Economics 26,1/2/3, σελ.51-2
4. Regit, F., 2005, *Guide Economie Sociale et Solidaire, comprendre le économie social et solidaire*, p.10
5. Rosanvallon, 2006, *la société est ensevelie sous un épais vernis d'idéologies, sous la nouvelle critique sociale au festival d'idées MC 2*,.
6. Unknown, September- 2nd -8th 2006, *Getting more popolari, Italy wins tentative applause for a banking merger*, *The Economist*, p.62
7. Unknown, September- 2nd -8th 2006, *Getting more popolari, Italy wins tentative applause for a banking merger*, *The Economist*, p.62
8. *Ανακόκλωση και Τσιγγάνοι, Εικόνα της Περιοχής μας*, Τεύχος 73ο, Αύγουστος – Σεπτέμβριος 2005, Περιοδική Έκδοση Ν. Κορινθίας και Μεγαρίδας

9. Ανακοίνωση από την Επιτροπή προς το Συμβούλιο «Κοινή Έκθεση για την κοινωνική ένταξη» η οποία συνοψίζει τα αποτελέσματα της εξέτασης των εθνικών σχεδίων δράσης για την κοινωνική ένταξη (2003 – 2005), Βρυξέλλες, 12 Δεκεμβρίου 2003 COM (2003) 773 FINAL SEC (2003) 1425.
10. Για το 1998 βλ. Κατευθυντήρια Γραμμή 10 (E.C. 1998) και για το 1999 βλέπε Κατευθυντήρια Γραμμή 12 (E.C. 1999)
11. Συμπεράσματα της Προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 22 και 23 Μαρτίου 2005, Βρυξέλλες, doc 7619/05 CONCL 1., σελ.3-4.
12. Σιώμκος, Γ (2002) *Συμπεριφορά καταναλωτή & Στρατηγική μάρκετινγκ* 2η Έκδοση, Εκδόσεις Σταμούλης.

Διαδίκτυο

13. Giddens, 1994, "*Beyond Left and Right — the Future of Radical Politics. Cambridge : Polity Press.* ", στο http://en.wikipedia.org/wiki/Anthony_Giddens, 27/7/06
14. http://www.bitc.org.uk/small_businesses/index.html, 26/7/06
15. <http://www.urbanisme.equipement.gouv.fr/CDU/datas/docs/ouvr3/sommaire.htm>, 28/7/06
16. LAVILLE Jean-Louis, *Economie solidaire et tiers secteur*, <http://www.globenet.org/transversales/generique/57/ecosolidaire.html>, 26/7/06

17. *Jacques Defourny et Patrick Develtere, Jalons pour une Clarification des Debats sur l'Economie Sociale*, στο <http://www.globenet.org>, 26/7/06
18. www.oecd.org/cfe/leed. 20/9/06
19. Κοινοτική Πρωτοβουλία EQUAL - *Τι είναι Κοινωνική Οικονομία*, στο <http://www.anher.gr/>, 20/9/06
20. ΜΕΤΡΟ 6.3. «*ΤΟΠΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ*» ΤΟΥ ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2000 – 2006, στο <http://www.anher.gr/>, 22/9/06

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Αριθμός ερωτηματολογίου:

Όνομα συνεντευκτή:

Ημερομηνία συνέντευξης:

Τοποθεσία:

ΜΕΡΟΣ 1. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ

1. Φύλο:

Άνδρας	1
Γυναίκα	2

2. Θα μπορούσατε να μου πείτε την ηλικία σας;

3. Οικογενειακή κατάσταση:

Ανύπαντρος / η	1
Παντρεμένος / η	2
Διαζευγμένος / η	3

4. Από πόσα μέλη αποτελείται το νοικοκυριό σας; (δηλαδή, αριθμός ατόμων που μένουν κάτω από την ίδια στέγη)

.....

5. Κατηγορία κοινωνικού αποκλεισμού

Άτομο με ειδικές ανάγκες	1
Άνεργος-η νέος-α	2
Αθίγγανος	3

Αν στην ερώτηση 5 η απάντηση είναι (1) τότε πηγαίνετε στην ερώτηση 5α

Αν στην ερώτηση 5 η απάντηση είναι (3) τότε πηγαίνετε στην ερώτηση 5β

Αν στην ερώτηση 5 η απάντηση είναι (2) τότε πηγαίνετε στην ερώτηση 6

5α. Κατηγορία Ατόμου Με Ειδικές Ανάγκες

Κινητικές δυσκολίες	1
Ψυχολογικά προβλήματα	2
Νοητική / πνευματική καθυστέρηση	3
Σωματικές δυσλειτουργίες	4

5β. Πόσα χρόνια είστε άνεργη / άνεργος;

Έως 1 χρόνο	1
1 – 2 χρόνια	2
Πάνω από 2 χρόνια	3

6. Επίπεδο εκπαίδευσης:

Δεν τελείωσα το Δημοτικό	1
Δημοτικό	2
Γυμνάσιο	3
Λύκειο	4
Ανώτερη / Ανώτατη εκπαίδευση	5

7. Έχετε συμμετάσχει σε σεμινάρια επαγγελματικής κατάρτισης;

Ναι	1
Όχι	2

Αν η απάντηση είναι όχι πηγαίνετε στην ερώτηση 8

7α. Είδος επαγγελματικής κατάρτισης: (τσεκάρτε όλες τις κατηγορίες σεμιναρίων που πιθανόν έχει παρακολουθήσει ο ερωτώμενος)

Αγροτικά	
Νέες τεχνολογίες	
Νεανική επιχειρηματικότητα	
Διοίκηση / παροχή υπηρεσιών	
Άλλο (προσδιορίστε).....	

7β. Πόση ήταν η διάρκεια των προγραμμάτων κατάρτισης που παρακολουθήσατε; (σε ημέρες)

.....

8. Ποιος είναι ο συνολικός χρόνος της εργασιακής σας εμπειρίας;

.....

9. Σε ποιες εργασίες είχατε απασχοληθεί στο παρελθόν; (αναφέρετε τις με σειρά χρονικής διάρκειας)

- Α)
 Β)
 Γ)

10. Για ποιο λόγο γάσατε την τελευταία δουλειά σας:

Με απέλυσαν	1
Έληξε η σύμβαση μου	2
Εκλείσσε η επιχείρησή	3
Έφυγα μόνος μου/ μόνη μου - παραταίφθικα	4
Άλλο (προσδιορίστε)	5

11. Δραστηριότητες που καταπύσσεται στον ελεύθερο χρόνο σας; (σημειώνετε έως τρεις από τις παρακάτω απαντήσεις ιεραρχικά, δηλ. σημειώνετε 1 για την πρώτη δραστηριότητα που αναφέρει ο ερωτώμενος, 2 για την δεύτερη δραστηριότητα που αναφέρει και 3 για την τρίτη κατά σειρά απάντηση)

Ενασχόληση με νέες τεχνολογίες / Η/Υ	
Ενασχόληση με καλλιτεχνικές δραστηριότητες	
Εκδρομές	
Μαγειρική / ζαχαροπλαστική	
Οικιακές ασχολίες	
Αθλητισμό	
Άλλο (προσδιορίστε)	

12. Που είναι η μόνιμη κατοικία σας;

13. Ποιο είναι το ετήσιο οικογενειακό σας εισόδημα; (δρχ. ή ευρώ)

.....

ΜΕΡΟΣ 2. ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

14. Πώς θα χαρακτηρίζατε τις σχέσεις με τους υπόλοιπους κατοίκους της περιοχής;

Αρκετά καλές	1
Καλές	2
Όχι ιδιαίτερα καλές	3
Κακές	4

15. Ενδιαφέρεστε για το τι συμβαίνει στην περιοχή; (σε πολιτικό, κοινωνικό, οικονομικό, περιβαλλοντικό, πολιτιστικό, κ.λπ. επίπεδο)

Ναι	1
Όχι	2

16. Πιστεύετε ότι η τοπική κοινωνία θα μπορούσε να ωφεληθεί από την ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας;

Ναι	1	1
Όχι	1	2
Δεν ξέρω	1	3

17. Σε ποια / ποιες από τις παρακάτω δραστηριότητες θα σας ενδιαφέρει να απασχοληθείτε; (σημειώνετε έως τρεις από τις παρακάτω απαντήσεις ιεραρχικά, δηλ. σημειώνετε 1 για την πρώτη δραστηριότητα που θέλετε να πραγματοποιήσετε, 2 για την δεύτερη δραστηριότητα που θέλετε να πραγματοποιήσετε και 3 για την τρίτη κατά σειρά απάντηση)

Πρόσβαση οικιακών υπηρεσιών (κλιμακική, σωφρονισκ., ψώνια, κλπ) φιλικά προγράμματα	
Φροντίδα ηλικιωμένων ή ατόμων με ειδικές ανάγκες ή άλλες δυσκολίες	
Ανακατασκευή κτιρίων στην περιοχή (επισκευές, συντηρήσεις κλπ)	
Πρόληψη και μισθιασμό από φυσικές καταστροφές (σεισμούς, πλημμύρες)	
Συντήρηση και χρήση χώρων ανοικτού χώρου (αίθουσες)	
Ανάμειξη και επεξεργασία αστικού περιβαλλοντικού	
Ανασκόπηση πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων	
Προώθηση τοπικής ιστορίας και πολιτιστικής παράδοσης	
Παραγωγή παραδοσιακών καλλιτεχνημάτων	
Υποστήριξη αγροτο-τουριστικών εκμεταλλεύσεων και δραστηριοτήτων	

18. Ποια θεωρείται ως πιο σημαντικά εμπόδια στην ανάληψη επιχειρηματικής δραστηριότητας από μέρος σας; (σημειώνετε έως δύο από τις παρακάτω απαντήσεις ιεραρχικά, δηλ. σημειώνετε 1 για την πρώτη δραστηριότητα που αναφέρει ο ερωτώμενος και 2 για την δεύτερη κατά σειρά απάντηση)

Το απαιτούμενο αρχικό κεφάλαιο	
Η έλλειψη εξειδικευμένης γνώσης για την συγκεκριμένη δραστηριότητα	
Η μικρή ζήτηση που εκδηλώνεται στην τοπική αγορά για το συγκεκριμένο προϊόν / υπηρεσία	
Το θεσμικό πλαίσιο ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας	
Ο τρόπος που η τοπική κοινωνία σας αντιμετωπίζει	
Η έλλειψη συνεργατών	
Άλλο (προσδιορίστε)	

Αρ. Πρωτ. 3598
04-12-03

□PAGE □1□

4/11/11
4/24
\$12

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Αρ. πρωτ.
Αθήνα, Ημερομηνία : 26/11/2003

Αρ. Πρωτ. : B130544

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΙΔΙΚΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ
Ταχ. Δ/ση: Εθν. Αντιστάσεως 8
16610 Γλυφάδα
Τηλέφωνο: 210-99.89.183, 210-9989192
210-9989185, 210-9989186
FAX: 210-99.89.187

Προς:

1) Όλες τις Περιφερειακές Δ/σεις, ΚΠΑ, Γρ.Εργασίας,
Υ.Ν., Τ.Υ., Γρ. Ανταποκριτών Οργανισμού
2) Γρ.Εργασίας Ειδικών Κοινωνικών Ομάδων
Αθήνας, Βόλου, Ηρακλείου Κρήτης, Θεσ/κης,
Λάρισας, Πάτρας.

**ΘΕΜΑ: Πρόγραμμα Επιχορήγησης Επιχειρήσεων (ΝΘΕ) και
Επιχορήγησης Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΝΕΕ).**

Σας διαβιβάζουμε την υπ' αριθμ. 1360/31.10.2003 Υ.Α., η
οποία αφορά:

- 1) Πρόγραμμα Επιχορήγησης Επιχειρήσεων για την απασχόληση
ανέργων (ΝΘΕ)
- 2) Πρόγραμμα Επιχορήγησης Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών
(ΝΕΕ)

για την ένταξη στην αγορά εργασίας Ατόμων Ευπαθών Κοινωνικών
Ομάδων στο πλαίσιο του Μέτρου 2.2 του Ε.Π. "Απασχόληση και
Επαγγελματική Κατάρτιση" του Γ' ΚΠΣ. Στο πρόγραμμα εντάσσονται
άτομα ηλικίας 18-64 ετών, τα οποία ανήκουν στις παρακάτω ευπαθείς
κοινωνικές ομάδες:

- άτομα με ειδικές ανάγκες
- παλιννοστούντες, οι πρόσφυγες, οι μετανάστες,
- αποφυλακισμένοι
- νεαρά παραβατικά άτομα ή τα νεαρά άτομα που βρίσκονται σε
κοινωνικό κίνδυνο
- ειδικές πολιτισμικές ομάδες (Τσιγγάνοι, Πομάκοι κλπ.)
- πρώην χρήστες ουσιών

1

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΚΑΤΙΩΝ ΓΕΩΡΓΙΑ
ΣΚΟΥΡΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

□PAGE □1□

- ειδικές κατηγορίες γυναικών που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό (αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, κακοποιημένες γυναίκες)
- μακροχρόνια άνεργοι άνω των 45 ετών (με 12μηνη καταγεγραμμένη ανεργία)
- οροθετικοί
- λοιπές κατηγορίες ατόμων που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας (Μακροχρόνια άνεργοι με 12μηνη καταγεγραμμένη ανεργία και πολυτεκνία-3 παιδιά ή μακροχρόνια άνεργοι με 12μηνη καταγεγραμμένη ανεργία και με εισόδημα κατώτερο των 3.000 Ευρώ ή άστεγοι)
- λοιπές κατηγορίες ανέργων σε περιοχές ή κλάδους υψηλής ανεργίας

1) ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Από τις ανωτέρω ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, όσοι έχουν παραπεμφθεί ως άτομα ευπαθών κοινωνικών ομάδων και έχουν ολοκληρώσει στο πλαίσιο του Ε.Π. «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση» τουλάχιστον ένα από τα παρακάτω προγράμματα:

α) Προγράμματα κατάρτισης, τα οποία υλοποιούνται από πιστοποιημένα ΚΕΚ Συνεχιζόμενης Κατάρτισης και τα οποία σε εφαρμογή του *mainstreaming* (ενσωμάτωσης), είναι υποχρεωμένα να εντάσσουν στα προγράμματά τους άτομα ευπαθών κοινωνικών ομάδων σε ποσοστό 10%.

β) Προγράμματα Προκατάρτισης (εκμάθηση ελληνικής γλώσσας), τα οποία υλοποιούνται από πιστοποιημένα ΚΕΚ.

γ) Προγράμματα Παροχής Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών (συμβουλευτική, ενδυνάμωση, ψυχοκοινωνική στήριξη), τα οποία υλοποιούνται από Φορείς Παροχής Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών (Φ.Π.Σ.Υ.Υ.).

θα είναι δικαιούχοι να ενταχθούν στο Ειδικό Πρόγραμμα Επιδότησης της Απασχόλησης Νέων Θέσεων Εργασίας & Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών, της παρούσης Υπουργικής Απόφασης, εφόσον προσκομίσουν Βεβαίωση από το Φορέα Υλοποίησης Ενεργειών ότι ολοκλήρωσαν τουλάχιστον ένα από τα παραπάνω προγράμματα καθώς και Δελτίο παρακολούθησης- αξιολόγησης της πορείας υλοποίησης της ενέργειας στην οποία εντάχθηκαν.

Η πιστοποίηση των ομάδων στόχου θα γίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 6.2 της παρούσης Υ.Α. Ωστόσο, ισχύουν και οι παρακάτω επιπλέον προϋποθέσεις για τα άτομα των ομάδων στόχου που περιγράφονται στη συνέχεια:

- Οι μετανάστες, οι παλιννοστούντες και οι πρόσφυγες, οι οποίοι έχουν ενταχθεί σε προγράμματα εκμάθησης ελληνικής γλώσσας, για την υπαγωγή τους στο πρόγραμμα ΝΘΕ ή ΝΕΕ, θα πρέπει να προσκομίζουν πιστοποιητικό ελληνομάθειας από το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας (ΚΕΓ).
- Για να ενταχθούν οι άστεγοι στο παρόν πρόγραμμα, θα πρέπει οι Φορείς Παροχής Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών να πιστοποιούν με υπεύθυνη δήλωσή τους ότι όντως το άτομο ήταν ή είναι άστεγος.
- Οι αποφυλακισμένοι που ο λόγος φυλάκισης τους ήταν η παράβαση του Ν. περί ναρκωτικών, κατ' εξαίρεση είναι δυνατόν να υπαχθούν στο παρόν πρόγραμμα μόνον εφόσον τα άτομα προτείνονται από το Φορέα που υλοποίησε τις Συνοδευτικές Υποστηρικτικές Υπηρεσίες και με την προσκόμιση σχετικής εισηγητικής έκθεσης για ένταξη στο πρόγραμμα.
- Οι συμμετέχοντες στο πρόγραμμα Μεθαδόνης του Ο.ΚΑ.ΝΑ., είναι δυνατόν να παραπέμπονται σε ΦΠΣΥΥ ή σε ΚΕΚ όμως δεν μπορούν να ενταχθούν στο εν λόγω πρόγραμμα παρά μόνον εφόσον έχουν ολοκληρώσει το Πρόγραμμα Μεθαδόνης ή βρίσκονται στο στάδιο κοινωνικής επανένταξης, όπως ισχύει στο εθνικό πρόγραμμα ΝΘΕ-ΝΕΕ ευπαθών κοινωνικών ομάδων.
- Στις ειδικές κατηγορίες γυναικών που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό είναι προφανές ότι εντάσσονται και οι άγαμες μητέρες, οι οποίες θα πρέπει να προσκομίσουν πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης από το Δήμο στον οποίο ανήκουν.

2) ΕΚΔΟΣΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΥΠΑΓΩΓΗΣ

Για την υπαγωγή στο πρόγραμμα ΝΘΕ και ΝΕΕ οι ενδιαφερόμενοι δικαιούχοι θα πρέπει να απευθύνονται στην αρμόδια Υπηρεσία του Ο.Α.Ε.Δ. ως εξής:

α) Για το Νομό Αττικής (πλην Τ.Υ. ΟΑΕΔ Μεγάρων, Ελευσίνας, Μαρκόπουλου και Λαυρίου):

Επισημαίνεται ότι η υπαγωγή του εργαζομένου στο πρόγραμμα θεωρείται κανονική πρόσληψη και το πρόγραμμα επ' ουδενί δεν θα θεωρείται ως πρόγραμμα ορισμένου χρόνου.

- Το **βασικό ποσό της επιχορήγησης** για κάθε προσλαμβανόμενο άτομο ορίζεται στα **20 (είκοσι) ευρώ την ημέρα και για τους 24 (εικοσιτέσσερις) μήνες.**
- Το βασικό ποσό επιχορήγησης **προσαυξάνεται κατά 1,50 ευρώ** εάν το άτομο είναι **γυναίκα ή άνω των 45 ετών.** Σημειώνεται ότι το άτομο δικαιούται μόνο μία των ανωτέρω προσαυξήσεων.

3.2) ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

- **Δεν επιχορηγούνται** επιχειρήσεις στις οποίες ο μέσος όρος του προσωπικού τους κατά το τελευταίο δωδεκάμηνο δεν ήταν σταθερός εκτός εάν δημιουργήθηκε μείωση του μέσου όρου του προσωπικού μετά από εθελοντική αποχώρηση, συνταξιοδότηση λόγω ηλικίας, εθελοντική μείωση του χρόνου εργασίας ή νόμιμη απόλυση για πειθαρχικούς λόγους, σε εφαρμογή των άρθρων 4 & 5 του Κανονισμού περί κρατικών ενισχύσεων 2204/12-12-2003).

Επισημαίνεται ότι ο έλεγχος για μείωση προσωπικού (απόλυση) θα γίνεται με την προσκόμιση των Συγκεντρωτικών Αναλυτικών Περιοδικών Δηλώσεων (Α.Π.Δ.) τελευταίου δωδεκαμήνου από το ΙΚΑ. Σε περίπτωση που η επιχείρηση δεν διαθέτει Α.Π.Δ. του τελευταίου διαστήματος θα πρέπει με **έντυπη υπεύθυνη δήλωση** να δηλώνει ότι:

- α) θα προσκομίσει την Α.Π.Δ. αμέσως μετά την υποβολή της στο Ι.Κ.Α.
- β) για το διάστημα που δεν διαθέτει Α.Π.Δ. δεν έχει κάνει μείωση προσωπικού

- Επιχειρήσεις οι οποίες υποβάλλουν αίτηση για την πρόσληψη Ατόμων στο πλαίσιο της παρούσης Υπουργικής Απόφασης, προκειμένου να εγκριθεί η υπαγωγή τους στο πρόγραμμα, **θα πρέπει το 30% του προσωπικού τους να μην ανήκει στα άτομα των ομάδων που αφορά η παρούσα Υπουργική Απόφαση.**

Στον υπολογισμό του 30% εξαιρούνται τα άτομα των παρακάτω ομάδων: οι μακροχρόνια άνεργοι άνω των 45 ετών, οι λοιπές κατηγοριών ατόμων που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας (μακροχρόνια άνεργοι με εισόδημα κάτω των

3.000 Ευρώ ή με τρία παιδιά και άνω. άστενοι). οι ειδικές κατηγορίες γυναικών (αργηοί μονογονεϊκών οικογενειών, κακοποιημένες γυναίκες) καθώς και οι λοιπές κατηγορίες ανέργων σε περιοχές ή κλάδους υψηλής ανεργίας.

Επισημάνσεις:

- ◆ Στον υπολογισμό του ποσοστού αυτού θα λαμβάνεται υπόψη και το προσωπικό που αιτείται η επιχείρηση να προσλάβει.
- ◆ Στον υπολογισμό του προσωπικού της επιχείρησης δεν θα λαμβάνονται υπ' όψιν οι εργαζόμενοι με Σύμβαση Έργου.
- ◆ Από την σχετική αναλογία προσωπικού εξαιρούνται οι Σύλλογοι ΑΜΕΑ, τα Σωματεία ΑΜΕΑ και οι Ομοσπονδίες ΑΜΕΑ.

Σημειώνεται ότι επιχειρήσεις που δεν απασχολούν καθόλου προσωπικό ή απασχολούν ένα μόνο κοινό εργαζόμενο, μπορούν να προσλάβουν δύο (2) άτομα το ανώτερο, από τις κατηγορίες αυτές.

- Μια επιχείρηση δεν μπορεί να επιχορηγηθεί για την απασχόληση άνω των δέκα (10) ατόμων στο πλαίσιο της παρούσης Υπουργικής Απόφασης.
- Στο εν λόγω Πρόγραμμα δεν εντάσσονται επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα του άνθρακα και της ναυπηγικής βιομηχανίας καθώς επίσης και αυτές που σχετίζονται με εξαγωγές κατ' εφαρμογή του κανονισμού περί κρατικών ενισχύσεων 2204/2002 άρθρο 1 παρ.2 & 3.

3.3.) ΑΠΟΛΥΣΗ- ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ

- Σε περίπτωση απόλυσης ατόμου, πριν από την ολοκλήρωση του Προγράμματος, η επιχείρηση είναι υποχρεωμένη να το αντικαταστήσει με άλλο άτομο των ομάδων που αφορά η παρούσα Υπ. Απόφαση, το αργότερο μέσα σε εξήντα (60) εργάσιμες ημέρες από την απόλυση. Στην περίπτωση αυτή η επιχορήγηση θα συνεχιστεί από την ημερομηνία της αντικατάστασης του απολυθέντος και μέχρι την ολοκλήρωση του Προγράμματος, λαμβανομένου υπόψη ότι η διάρκεια της επιδότησης δεν μπορεί να υπερβεί τους 24 μήνες.

Σε περίπτωση οικειοθελούς αποχώρησης του εργαζομένου, ο

(χίλια τετρακόσια) Ευρώ εάν το άτομο είναι γυναίκα ή είναι άνω των 45 ετών. Σημειώνεται ότι το άτομο δικαιούται μόνο μία των ανωτέρω προσαυξήσεων.

- Από το ποσό αυτό προκαταβάλλεται το ποσό των 2.900 (δύο χιλιάδων εννιακοσίων) ευρώ μετά την έκδοση της εγκριτικής απόφασης υπαγωγής στο πρόγραμμα.

Το υπόλοιπο ποσό καταβάλλεται σε τέσσερις (4) ισόποσες τετραμηνιαίες δόσεις.

Απαιτηση της πρώτης δόσης κατοχυρώνεται μετά από διάστημα τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη του προγράμματος. Το ποσό της προσαύξησης καταβάλλεται στην α' δόση.

Για την είσπραξη των επόμενων δόσεων, ο ΝΕΕ θεμελιώνει δικαίωμα υποβολής αίτησης με τη λήξη κάθε τετραμήνου λειτουργίας της επιχείρησης.

- Το ποσό της προκαταβολής θα πρέπει να καταβάλλεται εντός τριμήνου από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης για καταβολή του ποσού της προκαταβολής.
- Η καταβολή του ποσού της πρώτης δόσης γίνεται, εφ' όσον:

Ο ΝΕΕ προσκομίσει παραστατικά στοιχεία λειτουργικών και οργανωτικών δαπανών της επιχείρησης (εξοπλισμός, αγορές πρώτων υλών - εμπορευμάτων, ενοίκια, ΔΕΗ, απόδοση ασφαλιστικών ή άλλων εισφορών), αντίστοιχα περίπου του ποσού της προκαταβολής.

Στην περίπτωση που ο ΝΕΕ έχει ως επαγγελματική έδρα την οικία του, λαμβάνεται υπόψη το 1/3 του συνόλου των λειτουργικών δαπανών (ενοίκια, ΔΕΗ κλπ.).

- Για την καταβολή του ποσού των επιμέρους δόσεων, ο ΝΕΕ υποχρεούται να υποβάλει α) αίτηση είσπραξης της επιχορήγησης β) επικυρωμένο αντίγραφο του Βιβλίου Εσόδων-Εξόδων της επιχείρησης, στο οποίο θα φαίνεται ότι το σύνολο εσόδων-εξόδων που παρουσιάζονται, καλύπτει το 1/2 περίπου του ποσού της δόσης.

*Σημειώνεται ότι όσοι ΝΕΕ δεν υποχρεούνται να τηρούν στις επιχειρήσεις τους Βιβλία Εσόδων - Εξόδων θα πρέπει να προσκομίζουν στις Αρμόδιες Υπηρεσίες του Ο.Α.Ε.Δ. παραστατικά εσόδων -εξόδων (τιμολόγια, αποδείξεις κλπ.)

4.2) ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

- Η έναρξη επιτηδεύματος να έχει γίνει μετά την ολοκλήρωση του Προγράμματος (Κατάρτιση σε εφαρμογή του mainstreaming, Εκμάθηση ελληνικής γλώσσας, Συνοδευτικές Υποστηρικτικές Υπηρεσίες) που εντάχθηκε το άτομο και ανεξάρτητα αν έχει γίνει πριν την έκδοση της παρούσας Υπουργικής Απόφασης.
- Ο ΝΕΕ μπορεί να αναπτύξει επιχειρηματική δραστηριότητα σε χώρο της κατοικίας του, **μόνον εφ' όσον το άτομο πάσχει από παραπληγία ή τετραπληγία και έχει σοβαρά προβλήματα μετακίνησης.** Στις περιπτώσεις αυτές, θα πρέπει ο χώρος να είναι **κατάλληλα διαμορφωμένος** και να υπάρχει **πινακίδα με την επωνυμία και την δραστηριότητα** της επιχείρησης, σε **εξωτερικό σημείο** της κατοικίας.

4.3.) ΔΙΑΚΟΠΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- Η επιχορήγηση διακόπτεται σε περίπτωση παράβασης των όρων του προγράμματος και κύρια όταν διαπιστωθεί ότι η επιχείρηση δεν λειτουργεί ομαλά, έχουν εξαλειφθεί οι πιθανότητες ανάπτυξης της και έχει εξαντληθεί κάθε προσπάθεια συμβουλευτικής και στήριξης προς τον ΝΕΕ για την εύρυθμη λειτουργία της επιχείρησης, οπότε ο ΝΕΕ υποχρεούται να επιστρέψει το 1/2 του ποσού που έχει μέχρι τότε εισπράξει.

4.4.) ΑΞΙΩΣΕΙΣ Ν.Ε.Ε.

4.4.1.) Αίτηση για την εισπραξη της επιχορήγησης:

Η αίτηση με τα απαραίτητα δικαιολογητικά για εισπραξη κάθε δόσης υποβάλλεται από τον Ν.Ε.Ε. το αργότερο εντός πέντε(5) μηνών, από την λήξη κάθε τετραμήνου λειτουργίας της επιχείρησης. Ως τελευταία προθεσμία για την κατάθεση της αίτησης και των απαραίτητων δικαιολογητικών για την εισπραξη της επιχορήγησης και για αξιώσεις μέχρι 30/4/2007 ορίζεται η 31/10/2007.

ΕΙΚΟΝΑ

της περιοχής μας

Πρωτοβουλία έκδοσης Ν. Κορινθίας και Μεγαρίδας

Τεύχος 73ο - ΑΥΓ. ΣΕΠΤ. '05
ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΕΥΡΩ 2,00

ΣΤΡΑΤΟΣ ΤΖΩΡΤΖΟΓΛΟΥ: «Αμείωτο το πάθος για το θέατρο»

* Ο προαστιακός μπήκε στη ζωή μας

Ι. ΜΠΑΚΟΥΡΟΣ «Το θερμό καλοκαίρι του 2005»

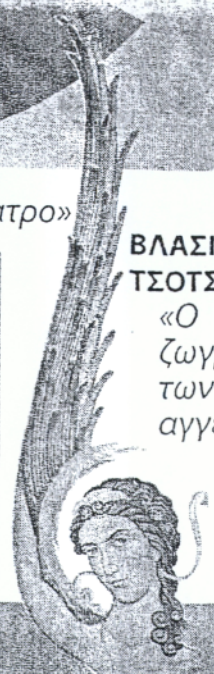
Ν. ΒΛΑΧΑΚΗΣ «Η οικία Κοράκου»

* 4ο Παγκόσμιο συνέδριο Αποδήμων Κορινθίων

Λ Μ. ΛΕΖΗΣ «Οραμά μας είναι τα ΚΑΠΗ να γίνουν
μία μεγάλη λέσχη φιλίας»

ΒΛΑΣΙΟΣ
ΤΣΟΤΣΩΝΗΣ:

«Ο
ζωγράφος
των
αγγέλων»

Της
Ε.Τ. Καραν

Γαξίδια: ΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΤΣΙΓΓΑΝΟΙ

Συνεχίζοντας τα άρθρα - έρευνες κοινωνικού προβληματισμού, θελήσαμε να καταγράψουμε μία αξιόπαινη πρωτοβουλία της Αναπτυξιακής Κορινθιακής που με την ολύτιμη υποστήριξη της ΤΕΔΚ και τη συναίνεση του Δήμου Κορινθίων ώθησε μία ευαίσθητη ομάδα ανθρώπων να εργαστούν και να σχεδιάσουν ένα πιλοτικό πρόγραμμα που υλοποιείται στο Νομό μας με τίτλο: «Ανάκτηση, ανακύκλωση, εναλλακτική διαχείριση Απορριμμάτων: έες δραστηριότητες της Κοινωνικής Οικονομίας για τους Τσιγγάνους».

Η κ. Ευαγγελία Δημητροπούλου (φιλόλογος) ως συντονίστρια του προγράμματος Τοπικής Πρωτοβουλίας απασχόλησης για το Δήμο Κορινθίων, χε την καλοσύνη να μας παραχωρήσει μία ενδιαφέρουσα συνέντευξη για σημαντικό αυτό εγχείρημα:

Ερ. Τι εννοούμε με τον όρο «οικονομικές Πρωτοβουλίες απασχόλησης»;

Απ. Πρόκειται για Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από το Ελληνικό κράτος και το οποίο στοχεύει στην ενίσχυση των απασχολήσεων σε τοπικό επίπεδο ομάδων που παρουσιάζουν ιδιαίτερες δυσκολίες στην εύρεση εργασίας αλλά και σε άλλους τομείς, τις ευπαθείς ομάδες όπως τις ονομάζουμε. Το δικό μας πρόγραμμα που εγκρίθηκε είναι στοχευμένο στην ομάδα των Τσιγγάνων που διαμένουν στα Εξαμίλια του Δήμου Κορινθίων και στο γεωγραφικό του Δήμου Βόχας αφορά 40 ωφελούμενους.

ρ. Από που ξεκίνησε η έγκλη για την υποβολή ενός οποιου προγράμματος στο Νομό Κορινθίας;

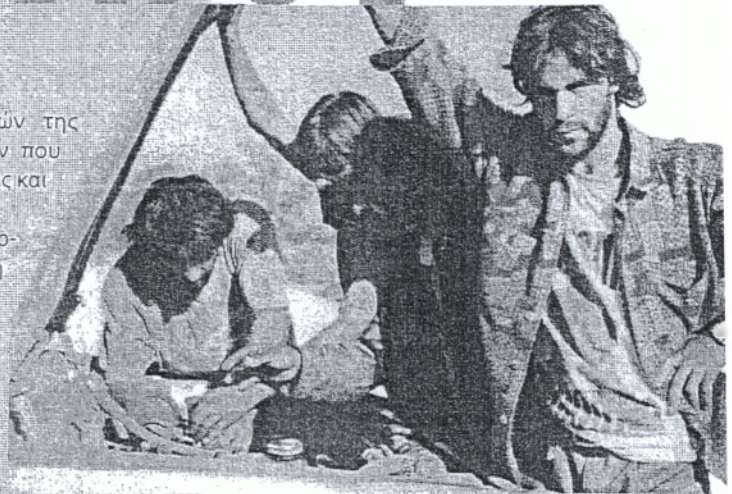
π. Από τη γνώση των προ-

βλημάτων και αναγκών της ομάδας των Τσιγγάνων που κατοικούν στο Δήμο μας και σε όμορους δήμους.

Στο παρελθόν λειτουργούσε εξειδικευμένη δομή στην Αναπτυξιακή Α.Ε.Ν. Κορινθίας, το Κέντρο Υποστήριξης Τσιγγάνων Ν. Κορινθίας, που ασχολείτο με την ενίσχυση, υποστήριξη και ενδυνάμωση

της συγκεκριμένης ομάδας και η οποία δομή ύστερα από καταγραφές, έρευνες αλλά περισσότερο από την σχέση που ανέπτυξε με την ίδια την ομάδα σε πολλά και διάφορα επίπεδα, καταστάλαξε σε κάποιες θέσεις που αφορούσαν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της και τα ιδιαίτερα προβλήματα που αντιμετώπιζε.

Κατόπιν αυτών με πρωτοβουλία της Αναπτυξιακής Κορινθιακής και με την ολύτιμη υποστήριξη της ΤΕΔΚ και τη συναίνεση του Δήμου Κορινθίων, μια ομάδα ανθρώπων που ασχολούνταν με τα κοινωνικά ζητήματα του Νομού εργάστηκαν και σχεδίασαν μια πρόταση με τίτλο: «Ανάκτηση, Ανακύκλωση, Εναλλακτική Διαχείριση Απορριμμάτων: Νέες Δραστηριότητες της Κοινωνικής Οικονομίας για τους Τσιγγάνους» την οποία κατέθεσαν στην Περιφέρεια Πελοποννήσου και η οποία τελικώς εγκρίθηκε.

Ερ. «Ανακύκλωση και Τσιγγάνοι». Πως συνδυάζεται η έννοια της ανακύκλωσης με τους Τσιγγάνους;

Απ. Μια βασική δραστηριότητα που έχουν αναπτύξει οι Τσιγγάνοι στο Νομό μας είναι η συλλογή παλαιών σίδερων, παλαιών αντικειμένων, μεταχειρισμένων ηλεκτρικών συσκευών με στόχο ή την επανάχρησή τους ή την μεταπώληση τους σε ειδικές μάντρες και σε εργοστάσια ανακύκλωσης. Αυτή η δραστηριότητα τους εξασφαλίζει ένα ευκαιριακό εισόδημα επιβίωσης.

Από την άλλη η αναγκαιότητα της Ανακύκλωσης έχει θεσπιστεί και σε νομοθετικό επίπεδο, όπου οι Δήμοι οφείλουν πια να υποβάλλουν συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης των απορριμμάτων όπως επίσης και τα εργοστάσια υλικών συσκευασίας να ανακυκλώνουν απαραίτητως τα είδη τους.

Γιατί λοιπόν να μην ενισχύσουμε την απασχόληση μιας ευπαθούς ομάδας που ήδη ασκεί άτυπα και ευκαιριακά το συγκεκριμένο επάγγελμα, με στόχο να το κάνει πιο οργανωμένα, νόμιμα και μόνιμα έχοντας προσαρμοστεί στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της κοινωνικοοικονομικής πραγματικότητας;

Ερ. Ποιος θα υλοποιήσει το πρόγραμμα αυτό;

Απ. Το σχέδιο διατρέχεται από πολλές και ποικίλες δράσεις. Για να έλθει οποιοδήποτε κοινωνική αλλαγή πρέπει να συμμετέχουν και να δραστηριοποιούνται πολλοί. **συνέχεια στη σελ. 6**

ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ & ΤΣΙΓΓΑΝΟΙ

συνέχεια από τη σελ. 3

Επομένως η συμμετοχή πολλών συνεργατών, εταιρών όπως τους ονομάζουμε, είναι απαραίτητη για να εξασφαλίσουμε αποτελεσματικότητα. Καλέστηκαν τοπικοί και μη φορείς και τελικώς καταλήξαμε σε μια ενδεκαμελή ομάδα. Συντονιστής φορέας όλων αυτών είναι ο Δήμος Κορινθίων.

Ερ. Μπορείτε να ονοματίσετε τους φορείς αυτούς;

Απ. Βεβαίως μάλιστα είναι και υποχρέωσή μου να το κάνω. Από το χώρο της Αυτοδιοίκησης ο Δήμος Κορινθίων που όπως είπαμε συντονίζει, ο Δήμος Βόχας, η ΤΕΔΚ Ν. Κορινθίας και η Αναπτυξιακή Α.Ε.Ν. Κορινθίας, το Δίκτυο ΚΟΜ και ο συνδεσμος Δήμων Ν. Κορινθίας.

Από το χώρο των Τσιγγάνων, η Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Ελλήνων Ρομά.

Από τον χώρο των οικολογικών και κοινωνικών οργανώσεων η Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης, η Ένωση Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ν. Κορινθίας και το Κέντρο Νέων.

Τέλος συμμετέχει ο ΟΑΕΔ ως ο κατεξοχήν αρμόδιος φορέας απασχόλησης στη χώρα μας.

Όπως βλέπετε η ομάδα μας είναι πολυσύνθετη και αντιπροσωπευτική ενός μεγάλου μέρους του κοινωνικού χώρου. Κάθε ομάδα πρόκειται να αναλάβει συγκεκριμένες δράσεις στο σχέδιο.

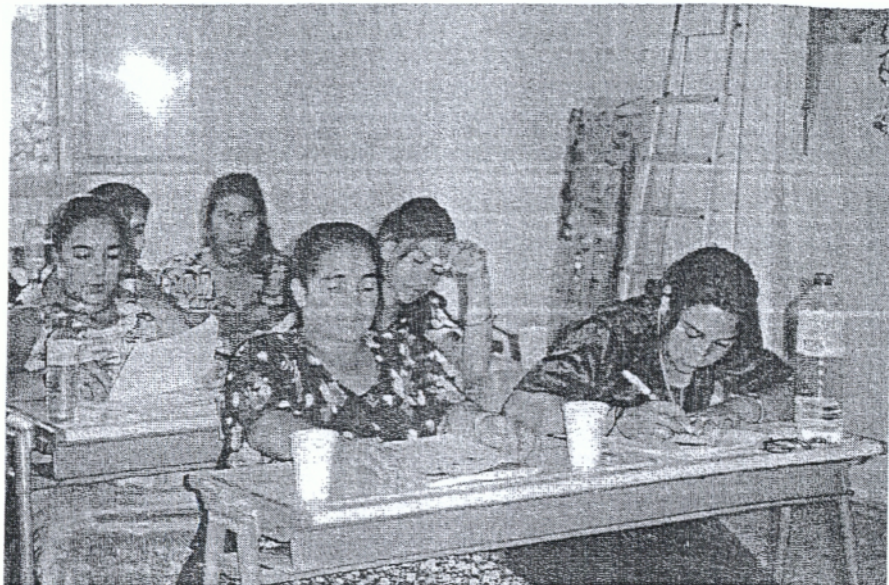
Ερ. Θα θέλατε να μας αναφέρετε τις δράσεις που θα υλοποιηθούν σε αυτό το σχέδιο;

Απ. Το σχέδιο διέπεται από μια συγκεκριμένη λογική. Θα ήταν μεγάλο λάθος να προωθήσουμε την ομάδα αυτή των 40 Τσιγγάνων ξαφνικά στην αγορά εργασίας, χωρίς να προετοιμαστούν και να εκπαιδευτούν.

Θα σας θίξω τις δράσεις τους σχεδίου συνοπτικά:

- Συμβουλευτική παρακολούθηση και
- Συνοδευτικές υποστηρικτικές υπηρεσίες.

Για να υποστηριχθεί κάποιος άνθρωπος που χαρακτηρίζεται από περιθωριοποίηση και ελάχιστα τυπικά προσόντα, πρέπει πρώτα να ενημερωθεί και να κατανοήσει βασικά θέματα που αφορούν τις εξελίξεις στην αγορά εργασίας, τον τρόπο που λειτουργεί και τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να κατακτήσει αλλά και να διατηρήσει μια

θέση εργασίας. Επίσης θα πρέπει ο άνθρωπος αυτός να μπει σε μια διαδικασία όπου θα συνειδητοποιήσει και θα εκφράσει τις πραγματικές του ανάγκες, θα ανακαλύψει και αναπτύξει τις κλίσεις και δεξιότητες του, θα υποστηριχθεί ψυχοκοινωνικά με αποτέλεσμα να ενισχυθεί η αυτοεικόνα του, να αποκτήσει τις απαραίτητες κοινωνικές δεξιότητες που θα του επιτρέψουν να κατανοήσει και ο ίδιος τις κοινωνικές του υποχρεώσεις και να μπορέσει να ενταχθεί ισότιμα στην αγορά εργασίας. Ειδικά η συμβουλευτική είναι πολύ σημαντική δράση και θα συνοδεύει τους συμμετέχοντες στο σχέδιο καθ' όλη τη διάρκεια του που είναι περίπου δύο χρόνια.

- Προκατάρτιση
- Κατάρτιση

Κατόπιν οι πιο έτοιμοι από τους Τσιγγάνους ωφελούμενους θα παρακολουθήσουν πρόγραμμα προκατάρτισης για την καλύτερη εκμάθηση της Ελληνικής Γλώσσας και πρόγραμμα Κατάρτισης πάνω στο αντικείμενο της ανακύκλωσης και της διαχείρισης των απορριμμάτων, με αποτέλεσμα να αναπτύξουν τις επαγγελματικές τους δεξιότητες και να αποκτήσουν εξειδίκευση πάνω στο συγκεκριμένο τομέα.

- Προώθηση στην Απασχόληση

Στη συνέχεια και μέσα από τα βασικά προγράμματα του ΟΑΕΔ θα προωθηθούν οι καταρτιζόμενοι στην αγορά εργασίας, άλλοι ως εργαζόμενοι σε κάποιο εργοστάσιο ανακύκλωσης, άλλοι δημιουργώντας μια κοινωνική επιχείρηση δηλ. κάποιο συ-

νεταιρισμό που θα συλλέγει ανακυκλώσιμα υλικά από όλο το Νομό και θα τα διαχειρεύει σε ειδικά εργοστάσια ή χώρους διαχείρισης απορριμμάτων.

- Δράσεις Δημοσιότητας - Ευαισθητοποίησης - Δικτύωσης.

Παράλληλα όλο το σχέδιο διατρέχουν δράσεις Δημοσιότητας - Ευαισθητοποίησης - Δικτύωσης των πολιτών πάνω στο θέμα της Ανακύκλωσης αλλά και στο θέμα της ένταξης της ομάδας των Τσιγγάνων. Τις δράσεις αυτές αναλαμβάνουν η ΤΕΔΚ και οι Κοινωνικοί φορείς.

- Ιατροκοινωνικό Κέντρο. Πολύ σημαντική δράση επίσης η οποία θα εξυπηρετήσει όλον τον πληθυσμό των Τσιγγάνων, ανεξάρτητα από τους ωφελούμενους του προγράμματος και αφορά την κοινωνική στήριξη της κοινότητας με κοινωνικό λειτουργό και ψυχολόγο και την παροχή πρωτοβάθμιας ιατρικής φροντίδας από νοσηλεύτη και γιατρό. Θα στεγαστεί μέσα στον οικισμό των Τσιγγάνων στα Εξαμίλια.

Ερ. Ακούγεται συχνά η άποψη ότι τέτοιου είδους προγράμματα και ειδικά σε τέτοιες ομάδες δεν παρουσιάζουν θεαματικά αποτελέσματα που να δικαιολογούν την ενός τόσο μεγάλου προϋπολογισμού. Τι έχετε να απαντήσετε σε αυτό;

Απ. Τη γνωρίζω την άποψη αυτή. Τίποτα όμως ποτέ δεν μπορεί να αλλάξει και να προχωρήσει μπροστά αν μπαίνουμε

Ενδιαφέρον για διαδικασίες εύκολης κριτικής, από τον κοινό. Και τι σημαίνει θεαματικά αποτελέσματα; Με ποια κριτήρια «μετράμε» την αποτελεσματικότητα και πόσες φορές μένουμε στις ποσοτικές μετρήσεις υλοιώντας συστηματικά τα ποιοτικά αποτελέσματα των δράσεων αυτών; Το συγκεκριμένο σχέδιο δεν το αρνούμαστε, είναι λογικό και έχει αρκετές δυσκολίες στην υλοποίησή του. Αυτός όμως δεν είναι λόγος για να μας κάνει να αποθαρρυνόμαστε και να μπαίνουμε σε μια διάθεση ματαιωμένων όλων των προσπαθειών.

Για μας είναι πάρα πολύ θετικό το γεγονός ότι όλοι οι εκπρόσωποι των φορέων που συμμετέχουν στο σχέδιο είναι άνθρωποι με διάθεση για δουλειά, με πίστη στους στόχους του σχεδίου και με κοινωνική και οικολογική ευαισθησία. Οι άνθρωποι αυτοί διαθέτουν το χρόνο τους και την ενέργειά τους χωρίς να κερδίζουν τίποτα, τουλάχιστον από υλικής απόψεως.

Αλλωστε αυτό είναι ο στόχος

της Δημοσιότητας-Ευαισθητοποίησης - Δικτύωσης. Να πείσουμε τους πολίτες ότι αξίζει να προσπαθήσουμε όλοι.

Ερ. Ποιο το όφελος των πολιτών και της τοπικής κοινωνίας από την υλοποίηση του συγκεκριμένου σχεδίου;

Απ. Το σχέδιο αυτό στοχεύει σε δύο πολύ σημαντικά πράγματα.

Πρώτον στην καλύτερευση των όρων Ζωής των συμπολιτών μας Τσιγγάνων μέσα από την κατάκτηση ενός κοινωνικού αγαθού που όλοι το θεωρούμε πολύ σημαντικό και παλεύουμε να το αποκτήσουμε, το δικαίωμα στην εργασία.

Η άμβλυση του κοινωνικού χάσματος μεταξύ των Τσιγγάνων και του λοιπού κοινωνικού συνόλου θα συμβάλει σημαντικά στην ευημερία όλων, εφόσον η φτώχεια και η περιθωριοποίηση μιας ομάδας επηρεάζει αρνητικά όλο το κοινωνικό σύνολο.

Δεύτερον στην ευαισθητοποίηση όλων των πολιτών για την προστασία του περιβάλλοντος, το σεβασμό προς τη φύση.

Το σχέδιο δίνει στους πολίτες τη δυνατότητα να συμμετέχουν έμπρακτα, συγκεντρώνοντας τα ανακυκλώσιμα υλικά και ρίχνοντας τα σε ειδικούς κάδους που θα τοποθετηθούν, ενισχύοντας έτσι και την ομάδα που θα εκπαιδευτεί για τη συλλογή τους.

Οι πολίτες θα είναι σε θέση να ενημερωθούν και πιο αναλυτικά για τις δράσεις του σχεδίου και τον τρόπο συμμετοχής τους, σε ημερίδα ενημέρωσης που θα κάνει ο Δήμος Κορινθίων.

Ερ. Θα θέλατε να μας πείτε περισσότερα για αυτήν την

ημερίδα;

Απ. Βεβαίως. Πρόκειται να πραγματοποιηθεί στις 21 Οκτωβρίου 2005 ημέρα Παρασκευή, στην αίθουσα του Δημοτικού Συμβουλίου μέσα στο Δημοτικό Μέγαρο του Δήμου Κορινθίων.

Στην ημερίδα θα παρουσιαστούν οι δράσεις του σχεδίου με πιο αναλυτικό τρόπο, όπως επίσης και οι ενέργειες που κάνει η Τ.Α και ο Σύνδεσμος Δήμων για τη διαχείριση των απορριμμάτων και υλικών συσκευασίας. Επίσης θα γίνει παρουσίαση από την Ένωση Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης του σχεδίου Δικτύωσης κάποιων σχολείων για τη συλλογή ανακυκλώσιμων υλικών και θα δομή ένα καλό παράδειγμα ανακύκλωσης από μικρούς μαθητές του Δημοτικού, οι οποίοι θα μας «διδάξουν και ευαισθητοποιήσουν με πράξεις» κι όχι με θεωρίες και λόγια. Στις 22 Οκτώβρη ημέρα Σάββατο στην ίδια αίθουσα θα γίνει μια πιο επιστημονικού περιεχομένου ημερίδα από την Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης έναν φορέα από την Αθήνα με αξιοσημείωτη εμπειρία στο χώρο αυτό, με επιστήμονες που θα μιλήσουν και θα ενημερώσουν για τα θέματα αυτά. Όλοι είστε ευπρόσδεκτοι να έρθετε στις ημερίδες και να συμμετάσχετε πιο ενεργητικά στο σχέδιο αυτό.

Ερ. Κλείνοντας θα θέλατε να προσθέσετε κάτι;

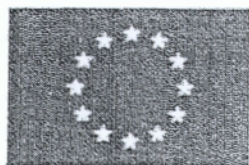
Απ. Απλά ότι η προστασία του περιβάλλοντος και η υποστήριξη κάποιων ανθρώπων που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα είναι θέματα που αφορούν όλους μας.

Αυτό σημαίνει είμαι ενεργός πολίτης, παίρνω θέση πράττοντας και ενεργώντας με μια διάθεση προσφοράς για το συμφέρον του συνόλου.

Πιστεύουμε ότι αν έχουμε αρωγό την τοπική κοινωνία και τους συμπολίτες μας το σχέδιο αυτό θα υλοποιηθεί με αποτελεσματικότητα και με συνέπεια στους στόχους που έχει θέσει.

Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας

Ευρωπαϊκή Ένωση

Ανάπτυξη παιδιού. Ανάπτυξη για όλους.

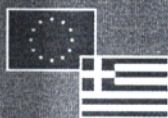
Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Πελοποννήσου 2000-2006
 Άξονας 5 «Υποστήριξη και Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού»
 Μέτρο 2 «Τοπικές Πρωτοβουλίες Προώθησης της Απασχόλησης» σε περιοχές ή και τομείς που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα ανεργίας». Το έργο συγχρηματοδοτείται κατά 75% Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΙΔΕΑ

- 1 Περιφέρεια Πελοποννήσου
- 2 Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Αρκαδίας
- 3 Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Κορινθίας
- 4 Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Μεσσηνίας
- 5 ΙΝΕ / ΓΣΕΕ
- 6 Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών
- 7 Επιμελητήριο Αρκαδίας
- 8 Επιμελητήριο Λακωνίας
- 9 Επιμελητήριο Μεσσηνίας
- 10 Επιμελητήριο Κορινθίας
- 11 Ο.Ε.Β.Ε. Ν. Αργολίδας
- 12 ΑΝ.ΒΟ.Π.Ε. Α.Ε.
- 13 Αναπτυξιακή Αργολίδας Α.Ε.
- 14 Αναπτυξιακή Εταιρεία Πάρνωνα Α.Ε.
- 15 Αναπτυξιακή Εταιρεία Λακωνίας Πάρνωνα-Ταΰγέτου Α.Ε.
- 16 ΚΕΚ ΝΕΛΕ Ν.Α. Αργολίδας
- 17 ΚΕΚ ΝΕΛΕ Μεσσηνίας
- 18 ΚΕΚ Αυτοδιοίκησης Κορινθίας
- 19 ΚΕΚ Δήμου Καλαμάτας
- 20 ΚΕΚΑΠ Α.Ε.
- 21 Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών / ΕΛΚΕ
- 22 ΒΡΜ Α.Ε.
- 23 ΕΧΟΔΟΣ Α.Ε.
- 24 ΚΕΚ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

equal

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ Α.Σ. ΙΔΕΑ ΜΕ ΤΙΤΛΟ
«ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ
ΣΤΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ»
ΥΛΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΚΠ EQUAL
ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΚΑΤΑ 75%
ΚΑΙ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ 25%.

ΒΕΛΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΛΗΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΒΑΣΤΟΑΝΗ ΣΤΗΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ

www.jobnet-peloponnisos.gr

Η ΝΥΝΗ ΣΑΞ
ΣΤΗΝ ΑΒΑΣΤΟΑΝΗ

 equal

Handwritten signature

Πρόνοια
26-2-04

9

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ
ΔΙΝΣΗ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΑΡΙΘΜ. ΠΡΩΤ.: 1103
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 27-2-04

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΜΕΑ
ΤΜΗΜΑ Α'

Αθήνα 17-2-2004
Αρ. πρωτ : Π3α/Φ.32, 29/Γ.Π.οικ.18411

Ταχ. Δ/ση : Αριστοτέλους 17
Ταχ. Κώδικας : 101 87
Πληροφορίες : Μάνου Π.
Τηλέφωνο : 210-5235441
FAX : 210-5236027

ΠΡΟΣ: Όπως Πίνακας Διανομής

ΘΕΜΑ: Αύξηση Προνοιακών Επιδομάτων που χορηγούνται σε Άτομα με Αναπηρίες για τα έτη 2004, 2005, 2006, 2007.

Σας διαβιβάζουμε την υπ.αρ.Π3α/Φ.18/Γ.Π.οικ.7513 (ΦΕΚ 134, 29-1-2004, τ.Β') Κ.Υ.Α. σχετικά με την «Αύξηση Προνοιακών Επιδομάτων που χορηγούνται σε Άτομα με Αναπηρίες για τα έτη 2004, 2005, 2006 και 2007» και παρακαλούμε για τις δικές σας απαραίτητες ενέργειες.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Ο Διευθυντής

1. Όλες τις Δ/σεις-Τμήματα
Κοιν. Πρόνοιας των Ν.Α. της χώρας

2. Όλα τα Π.Ε.Σ.Υ.Π. της χώρας

Σ. Γεωργόπουλος

3. Όλες τις Περιφέρειες της χώρας

4. Υ.Π.Ε.Σ.Δ.Δ.Α.
Γεν. Δ/ση Οικονομικών Ο.Τ.Α.
Σταδίου 27, 10183 Αθήνα

5. Υ.Π.Ε.Σ.Δ.Δ.Α
Γεν. Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης
Γεν. Δ/ση Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών,
Δ/ση Απλούστευσης Διαδικασιών και Παραγωγικότητας
Βασ. Σοφίας 15
10674 Αθήνα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΜΕΑ
ΤΜΗΜΑ Α'
ΑΠΕΡΕΧΑΣΤΕΝΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ
και α.α.
Λεωνώρα Παπαδοπούλου

6. Κ.Η.Υ.Κ.Υ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ	Ύψος μηνιαίου επιδ/τος πριν την αύξηση (2003)	Ύψος μηνιαίου επιδ/τος (2004)	Ύψος μηνιαίου επιδ/τος (2005)	Ύψος μηνιαίου επιδ/τος (2006)	Ύψος μηνιαίου επιδ/τος (2007)
A. ΤΥΦΛΟΙ					
1. α) εργαζόμενοι β) συνταξιούχοι	162 ευρώ	192 ευρώ	222 ευρώ 444	244 ευρώ 488	266 ευρώ
2. α) άνεργοι ανασφάλιστοι β) άνεργοι άμεσα ασφαλισμένοι γ) έμμεσα ασφαλισμένοι δ) μη εργαζόμενοι φοιτητές ε) τυφλά παιδιά που δε φοιτούν σε σχολεία ή δεν φιλοξενοούνται σε οικοτροφεία του ΚΕΑΤ ή του «ΗΛΙΟΣ» Θεσ/νίκης	394 ευρώ	414 ευρώ	460 ευρώ	500 ευρώ 1000 21400	532 ευρώ
3. α) εργαζόμενοι φοιτητές	162 ευρώ	192 ευρώ	222 ευρώ	244 ευρώ	266 ευρώ
β) τυφλά παιδιά που φοιτούν σε σχολεία ή φιλοξενοούνται σε οικοτροφεία του ΚΕΑΤ ή του «ΗΛΙΟΣ» Θεσ/νίκης	162 ευρώ	414 ευρώ	460 ευρώ	500 ευρώ	532 ευρώ
γ) πτυχιούχοι εργαζόμενοι	162 ευρώ	192 ευρώ	222 ευρώ	244 ευρώ	266 ευρώ
4. ασκούμενοι δικηγόροι	274 ευρώ	414 ευρώ	460 ευρώ	500 ευρώ	532 ευρώ
5. επιστήμονες Πανεπιστημιακού επιπέδου που σύμφωνα με το πτυχίο τους ασκούν την επιστήμη τους	328 ευρώ	414 ευρώ	460 ευρώ	500 ευρώ	532 ευρώ
6. δικηγόροι που αποδεδειγμένα ασκούν δικηγορία	328 ευρώ	414 ευρώ	460 ευρώ	500 ευρώ	532 ευρώ
B. ΚΩΦΑΛΛΟΙ	162 ευρώ	192 ευρώ	222 ευρώ	244 ευρώ	266 ευρώ
Γ. Β.Ν.Κ (Βαριά Νοητικά Καθυστερημένοι)					
1. Εφόσον δεν λαμβάνουν για την ίδια αιτία άμεσα ή έμμεσα καμία οικονομική ενίσχυση με οποιαδήποτε μορφή από τον ασφαλιστικό τους ή άλλο φορέα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής	253 ευρώ	284 ευρώ	306 ευρώ	332 ευρώ	360 ευρώ
2. Εφόσον λαμβάνουν για την ίδια αιτία από τον ασφαλιστικό τους ή άλλο φορέα άμεσα ή έμμεσα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής οικονομική ενίσχυση με οποιαδήποτε μορφή μέχρι του ποσού των 29,35 ευρώ μηνιαίως	227 ευρώ	284 ευρώ	306 ευρώ	332 ευρώ	360 ευρώ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ	Ύψος μηνιαίου επιδότης πριν την αύξηση (2003)	Ύψος μηνιαίου επιδότης (2004)	Ύψος μηνιαίου επιδότης (2005)	Ύψος μηνιαίου επιδότης (2006)	Ύψος μηνιαίου επιδότης (2007)
3.Εφόσον λαμβάνουν για την ίδια αιτία από τον ασφαλιστικό τους ή άλλο φορέα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής οικονομική ενίσχυση με οποιαδήποτε μορφή μεγαλύτερη από 29,35 και μέχρι ποσού ίσου της κατώτερης αναπηρικής (βασικής) σύνταξης του ΟΓΑ όπως αυτή αναπροσαρμόζεται κάθε φορά.	167 ευρώ	234 ευρώ	305 ευρώ	332 ευρώ	360 ευρώ
Δ. ΠΑΣΧΟΝΤΕΣ ΑΠΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΙΜΙΑ	180 ευρώ	206 ευρώ 412 ευρώ	232 ευρώ 464 ευρώ	249 ευρώ	266 ευρώ
Ε. AIDS-ΑΙΜΟΡΡΟΦΙΛΙΑ	375 ευρώ	414 ευρώ	460 ευρώ	500 ευρώ	532 ευρώ
ΣΤ. Β.Α (Βαριά Αναπηρία) Ανασφάλιστα και έμμεσα ασφαλισμένα άτομα με βαριές αναπηρίες (ενοποιημένο πρόγραμμα βαριάς αναπηρίας με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω)	190 ευρώ	200 ευρώ 400 ευρώ	210 ευρώ 420 ευρώ	220 ευρώ 440 ευρώ	230 ευρώ
Ζ. ΣΠΑΣΤΙΚΑ Άτομα με εγκεφαλική παράλυση από 0-18 ετών.	245 ευρώ	300 ευρώ	360 ευρώ	440 ευρώ	532 ευρώ
Η. ΕΠΙΔΟΜΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ Επίδομα καυσίμων στα άτομα που πάσχουν από κινητική αναπηρία κάτω άκρων σε ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω ή ακρωτηριασμό και των δύο ποδιών.	151 ευρώ	155 ευρώ	158 ευρώ	160 ευρώ	165 ευρώ
Θ. ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΕ: 1. Ανασφάλιστα μοναχικά άτομα από 65 ετών	162 ευρώ	192 ευρώ	222 ευρώ 444 ευρώ	244 ευρώ 488 ευρώ	266 ευρώ
2. Ανασφάλιστα ζεύγη	162 ευρώ	192 ευρώ	222 ευρώ	244 ευρώ	266 ευρώ
ΧΑΝΣΕΝΙΚΟΙ					
α) Οι Χανσενικοί ασθενείς που περιθάλπονται ως εσωτερικοί στο Θεραπευτήριο Χρονίων Παθήσεων Αττικής (ΘΧΠΑ)	162 ευρώ	192 ευρώ	222 ευρώ	244 ευρώ	266 ευρώ
β) Οι Χανσενικοί που νοσηλεύονται κατ' οίκον και απέχουν λόγω της νόσου από την εργασία τους	323 ευρώ	350 ευρώ	400 ευρώ	470 ευρώ	532 ευρώ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ	Ύψος μηνιαίου επιδ/τος πριν την αύξηση (2003)	Ύψος μηνιαίου επιδ/τος (2004)	Ύψος μηνιαίου επιδ/τος (2005)	Ύψος μηνιαίου επιδ/τος (2006)	Ύψος μηνιαίου επιδ/τος (2007)
	162 ευρώ	192 ευρώ	222 ευρώ	244 ευρώ	266 ευρώ
γ) Οι αποθεραπευθέντες από τη νόσο του Χάνσεν, που εξήλθαν με εξιτήριο από το ΘΧΠΑ ή από το πρώην Δημόσιο Νοσοκομείο Λοιμωδών Νόσων Αθηνών (ΔΝΑΝΑ) ή από το πρώην Κέντρο Κοινωνικής Αποκατάστασης Χανσενικών (ΚΚΑΧ), ανεξάρτητα από το χρόνο παραμονής τους σε αυτά, ή παραμένουν στο οικογενειακό τους περιβάλλον.	323 ευρώ	350 ευρώ	400 ευρώ	470 ευρώ	532 ευρώ
δ) Τα εξαρτημένα μέλη της οικογένειας του χανσενικού ασθενή (σύζυγος, γονείς, άγαμες αδελφές, ανήλικα αδέρφια ή εκείνα που δεν μπορούν να εργαστούν εξαιτίας αναπηρίας ή νόσου και συντηρούνται οικονομικά από αυτόν) και για όσο διάστημα αυτός νοσηλεύεται στο ΘΧΠΑ	162 ευρώ	192 ευρώ	222 ευρώ	244 ευρώ	266 ευρώ
ε) Τα ανήλικα παιδιά του χανσενικού ασθενή	162 ευρώ	192 ευρώ	222 ευρώ	244 ευρώ	266 ευρώ

1. Κάθε προηγούμενη διάταξη απόφασης ή εγκυκλίου αντίθετη με τις ρυθμίσεις της απόφασης αυτής, καταργείται. Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 22 Ιανουαρίου 2004

ΟΙ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Ν. ΦΑΡΜΑΚΗΣ

ΥΓΕΙΑΣ - ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Β. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ